KERTVÁROSI ÓVODÁK PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Hatályos: 2018. december 19-től

Készítette: A Kertvárosi Óvodák nevelőtestülete és Bocsiné Percze Andrea szakmai vezető

Összeállította és szerkesztette: Bocsiné Percze Andrea szakmai vezető

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés

2. Óvodai nevelés célja, alapelvei

3. Gyermekkép

4. Az óvodai nevelés feladata

4.1. Az egészséges életmód alakításának feladatai, egészségfejlesztési program

4.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

4.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

5. Az óvodai élet tevékenységformái

5.1. Játék
5.2. Verselés, mesélés
5.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
5.5. Mozgás
5.6. Külső világ tevékeny megismerése
5.7. Munka jellegű tevékenységek
5.8. A tevékenységben megvalósuló tanulás

6. Az óvodai élet megszervezése

6.1. Személyi feltételek
6.2. Szervezeti és időkeretek

7. Az óvoda kapcsolatai

8. Az óvoda gyermekvédelme

9. A sajátos nevelés igényű gyermekek nevelése

10. A pedagógiai munka tervezése

11.A gyermekek képességeinek, készségeinek mérése, fejlődésük nyomon követése és értékelése

12. Ney Ferenc Óvoda programjának sajátosságai

13. A Farkasvölgyi Tagóvoda programjának sajátosságai

14. Az Epreskert utcai Tagóvoda programjának sajátosságai

15. A Gyermekkert Tagóvoda programjának sajátosságai

16. A Zöld Liget Tagóvoda programjának sajátosságai

17. Legitimációs záradék

1. Bevezetés

Eger Megyei Jogú Város Képviselő testülete 349-391/2011.(VI.30.) sz. határozata alapján 2011.08.01. hatállyal a Ney Ferenc Óvoda vezetése alá vont négy óvodát. Ennek alapján ettől az időponttól a Ney Ferenc Óvoda tagóvodái: az Epreskert utcai Tagóvoda, Farkasvölgyi Tagóvoda, Gyermekkert Tagóvoda, Zöld Liget Tagóvoda.

A központi és a négy tagóvoda egy intézményként való működését a tagóvoda vezetői rendszer gyakorlata biztosítja.

Az óvoda jellemző adatai:
Az óvoda neve: Ney Ferenc Óvoda
Címe: 3300 Eger, Ifjúság út 7-9.
Telefonszáma: 36/419-199
Az óvoda fenntartója: Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata
Címe: 3300 Eger, Dobó tér 2.
Telefon: 36/523-790

Feladat ellátási helyek:

Óvoda neve	Címe	Telefonszáma	Maximálisan felvehető gyermekek száma	Csoportok száma
Ney Ferenc Óvoda	**Eger, Ifjúság utca 7-9.**	**36/419-199**	64 fő	3
Epreskert utcai Tagóvodája	3300 Eger, Epreskert utca 3/A	36/411-934	207 fő	8
Farkasvölgyi Tagóvodája	3300 Eger, Farkasvölgy utca 4.	36/422-891	78 fő	3
Gyermekkert Tagóvodája	. 3300 Eger, Nagyváradi utca	36/412-038	100 fő	4
Zöld Liget Tagóvodája	3300 Eger, Ifjúság utca 7-9.	36/ 412-022	71 fő	4
Összesen:			**520 fő**	**22**

A pedagógiai program jogszabályi háttere:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- 229/2012 (VIII.28.) Kormányrendelet „A nemzeti köznevelésről szóló” törvény végrehajtásáról
- 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 363/2012 (XII.17) Kormány rendelet az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról
- 32/2012 (X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveiről

2. Az óvodai nevelés célja, alapelvei

Cél:

Az óvodás korú gyermek sokoldalú, harmonikus fejlesztése, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése az életkori-, egyéni sajátosságok, és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, a családi nevelés kiegészítése.
A gyermekek egyéni fejlettségéhez, igényeihez, szükségleteihez igazodó, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó, differenciált személyiségfejlesztés, hátránycsökkentés és tehetséggondozás a tanuláshoz szükséges képességek, készségek megalapozása.
Kiemelt célunk a sajátos nevelési igényű gyermekek inkluzív nevelése.

Értékek, melyek közvetítését vállaljuk:

- Szeretet, bizalom, összetartozás
- Tisztelet, egymásra figyelés, elfogadása
- Egészséges életvitel, életmód
- Anyanyelvi kultúra, szép magyar beszéd
- Ünnepekhez, hagyományokhoz való érzelmi kötődés
- Természetvédelem, környezettudatosság

Nevelési alapelveink:

- A gyermeki jogok tiszteletben tartása
- A családokkal való szoros együttműködés
- Gyermekközpontú, inkluzív és adaptív szemléletmód
- A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása, fejlesztése
- A gyermekek érdekei elsődlegesek, mindenekfelett állnak
- Az egyéni szükségletekre, életkori sajátosságokra épülő nevelés
- Az óvodás korú gyermek legfontosabb tevékenysége a játék
- Az eltérő képességek, készségek figyelembe vétele, a képességek differenciált fejlődésének elősegítése
- Innovatív pedagógiai törekvések érvényesítése a gyermekek érdekében

3. Gyermekkép

A gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény is egyszerre.

<u>Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik óvodáskor végére:</u>

- Életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően aktívan, és érdeklődően vesznek részt az egyes élethelyzetekben, tevékenységekben, azok előkészítésében, kiválasztásában, alakításában
- Érzelemviláguk gazdag, őszinte érzelmeik irányítják cselekvéseiket, látszik rajtuk a kiegyensúlyozottság, tudnak nevetni, felfedezni, csodálkozni.
- Lételemük a játék, a mozgás, és fogékonnyá válnak az egészséges életvitelre, testileg és lelkileg egészségesek, edzettek.
- Rendelkeznek az ismeretek elsajátításához szükséges készségekkel, képességekkel, öndifferenciálásra készek.
- A tanulás alapját képező szándékos figyelem, feladatértés, feladattartás, és feladattudat képességekkel rendelkeznek.
- Kialakul pozitív önértékelésük, képesek az önszabályozásra, önkontrollal rendelkeznek.
- Elfogadják az erkölcsi, magatartási normákat, képesek tiszteletben tartani a másságot.
- Szeretik a természetet, védik az élőlényeket, környezettudatosan élnek.
- Bátran, egészséges önbizalommal kommunikálnak, együttműködnek társaikkal és a felnőttekkel egyaránt.

4. Az óvodai nevelés feladata

4.1. Egészséges életmód alakításának feladatai, egészségfejlesztési program

Cél:

Egészséges, biztonságos környezetben a gyermekek egészséges életmódra nevelése, az egészséges életvitel igényének alakítása, valamint lelki egészségének védelme, testi fejlődésének elősegítése. Az egészségfejlesztő tevékenység során az egészségi állapot pozitív irányú változása.

Óvodapedagógus feladata:

- Óvodai napirendben a gyermekek életkorának megfelelő folyamatos, rugalmas, de következetes életritmust alakít ki.
- Az egészséges életmód, a tisztálkodás, fogmosás, az étkezés, a pihenés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészség megőrzés szokásait megalapozza, kialakítja.

- Megteremti a lehetőségét, hogy a felnőtt és a gyermek kapcsolata a gondozási feladatok végzése közben bensőséges, kölcsönösen egymásra figyelő, érzelemgazdag, örömteli, beszédes legyen, különös tekintettel az egyéni bánásmódot igénylő gyermekekre.
- Fejleszti a gyermekek testi képességét.
- Kielégíti a gyermekek testi komfortérzetét, mozgásigényét.
- A gyermek egészségét védelmezi, az egészségmegőrzés szokásait kialakítja.
- A gyermekbalesetek, sérülések megelőzése, balesetvédelmi oktatással, megfelelő balesetmentes környezet biztosításával.
- Az óvodapedagógusok és az őket segítő személyzet/ pedagógiai asszisztens, dajka/ egészségvédő példamutatása a családok életmódbeli szokásait befolyásolja.
- A környezetvédelemhez és a környezet megóvásához kapcsolódó szokásokat kialakítja.
- A gyermekek szükséglete szerint (szülők egyetértésével) speciális szakemberek bevonásáról gondoskodik, az óvoda orvosa, fogorvosa, védőnője, szakszolgálatok segítségével.
- Kapcsolatot tart a Városi Nevelési Tanácsadó és Logopédiai Intézet munkatársaival. /logopédus, fejlesztő pedagógus, pszichológus/ Javaslataikat beépíti az egyéni fejlesztő munkájába.

Az egészségfejlesztés területei:

- egészséges táplálkozás
- mindennapos mozgáslehetőség, testmozgás, testedzés
- személyi higiéné
- egészséges, biztonságos környezet megteremtése, higiéniás szabályok kialakítása
- lelki egészség fejlesztése
- káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése
- balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás

Egészséges táplálkozás

Alapelvek:

Az óvodás gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítésének (komplettálásának) szorgalmazását szolgálja.
Az óvodásgyermek az ébrenlétének háromnegyed részét az óvodában tölti, ahol az óvodapedagógusok a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit igyekeznek biztosítani. A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű **a gyermek egészséges táplálása.** Az óvodai étkeztetés napjainkban - minden igyekezet ellenére - sem tudja az egészséges táplálkozás minden követelményét teljesíteni. A teljesítés nemcsak anyagiakon (élelmezési normán), de szemléleten (étrend-összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén (a kiegészítő táplálkozáson) is múlik.
Az óvodák étkezését biztosító konyhákkal - óvodai főzőkonyhák - havonta van egyeztetés az étlappal kapcsolatosan, melyhez az ÁNTSZ ajánlást vesszük figyelembe. A gyermeknek az

egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából kell fogyasztania Az alapélelmiszer-csoportok között a következőket tartjuk számon:
(1) kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs
(2) gyümölcs, zöldség,
(3) hús, hal, tojás,
(4) tej és tejtermék,
(5) olaj, margarin, vaj, zsír.

Az óvoda és az óvodapedagógus feladatai:

- Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja (várakozási időt kerüli).
- Az étkezési szokásokat úgy alakítja ki, hogy minél kevesebb várakozási idő maradjon, jól szervezetten, érvényesítve a folyamatosság módszerét.
- Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja.
- **Megkedvelteti az ízeket**, intenzív rágásra ösztönöz, folyamatosan folyadékot biztosít.
- Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismerteti meg a gyerekeket.
- A magas cukortartalú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve a tejtermékek fogyasztásának ösztönzése.
- Az **egészséges táplálkozás megkedveltetése** érdekében a szülőkkel, támogatókkal közösen, rendszeresen, hetente legalább egy alkalommal szerveznek gyümölcs- és zöldség-napot.
- Kiküszöböli az óvodában az indokolatlan édesség és cukorfogyasztást, igyekszik meggyőzni a szülőket a megfelelő rágás és a vízivás fontosságáról.
- **Tanácsot ad a szülőknek**, hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki: kerüljék a családi étkezés során a haszontalan ételek és italok étrendbe állítását, így a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat. Javasolja, hogy fogyasszanak kevesebb cukrozott szörpöket, befőtteket, kólaféléket, a kekszet, a ropit, a chipset. Szerepeljen a családi étrendben kevesebb füstölt hús, felvágott, húskonzerv, állati zsiradék, és annál több alacsony zsírtartamú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi (bőr nélkül), barna kenyér.
- **Figyelembe veszi a gyermekek eltérő igényeit** (mennyiség, egyéni ízlés, tempó). Fokozottan figyel az étvágytalan, illetve falánk gyerekekre.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében bekapcsolja a napi programba az **alternatív egészségfejlesztő programot,** (pl.: projektek), játékos alkalmat teremtenek arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. gyümölcssaláták, zöldségsaláta készítés, tízórai összeállítás).
- Az egyedi szükségletű gyerekek étkezési szokásait figyelembe veszi, fokozott figyelemmel kísérjük (tejérzékeny, lisztérzékeny) gyermekek.
-. A folyadékot (víz) egész nap biztosítja a gyermekek számára.
- A nevelési év során legalább 3 alkalommal kerül lebonyolításra olyan foglakozás, amely az egészséges táplálkozást népszerűsíti.
- Ismerkednek a gyümölcsökkel, zöldségfélékkel. A gyerekek őszi piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogatnak meg. Minden érzékszervet megmozgatnak a tapasztalatszerzés során, mindezeket versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve tesz még vonzóvá a

gyermekek részére az óvodapedagógus. A legvonzóbbak a kóstolók. Készül saláta zöldségből, gyümölcsből. Sütemény teljes kiőrlésű lisztből, barna cukor felhasználásával.
- Tejtermékekkel kapcsolatos ismereteit is bővíti a gyermekeknek az óvodapedagógus, a boltokban kapható minden féle tejterméket vásárolnak és kóstolják végig. Beszélgetnek a tej fontosságáról miért is fontos az emberi szervezet számára, kiemelve a csontok, és a fogak egészségét.

Mindennapos mozgáslehetőség, testmozgás, testedzés

Az óvodapedagógus feladatai:

A mozgásigény kielégítése és testi képességek fejlesztése

- Az egészséges életvitel, életritmus igényét elsőrendűen a rendszeres mozgás lehetőségével biztosítja.
- Minden nap szervez mozgástevékenységet (udvaron, séták és kirándulások alkalmával, rossz idő esetén tornaszobában vagy csoportszobában).
- A mozgásigényüket igyekszik kielégíteni a szervezett edzéssel, játékkal, szabad mozgással, szervezett testneveléssel, egyéb sokmozgásos tevékenységekkel.
- A kisebb testi rendellenességek korrekciója, láb- és testtartásjavító tornával.
- Edzési lehetőséget a környezet, a levegő, a nap kihasználásával biztosítja.
- Minden évszak minden napján – hacsak nem annyira zord az időjárás - napi 1-3 órát biztosít a gyermekeknek a szabad levegőn való tartózkodásra, természetesen a fokozatosságot betartva.
- A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi.
- A legegyszerűbb futó, kocogó mozgásra is serkenti a gyerekeket, hiszen ehhez eszközök sem kellenek.
- A mozgás anyagát lásd mozgás fejezetben.

Személyi higiéné

Óvodapedagógus feladatai:

Tisztálkodás

- A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére.
- A különböző fejlettségi szinteket figyelembe véve arra törekszik, hogy a gyermekek egyre önállóbban elégítsék ki szükségleteiket.
- Megtanítja a gyermekeket a fogmosás helyes technikájára, a folyóvízben történő kézmosásra, a folyékony szappan, a körömkefe, a törölköző, a fésű helyes használatára.
- Megismerteti a helyes sorrendiséget, technikákat, egészségügyi szokásokat.
- Naponta több alkalommal is kontrollálja a gyerekek külsejét (személyi tisztaság, zsebkendő használata, haj gondozottsága).
- A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. Ezen belül a test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását, a ruházat higiéniája a mosás, tárolás feladatait is tartalmazza, illetve a közvetlen környezetünk tisztántartására is hangsúlyt fektet.

- Igyekszik meggyőzni a szülőket az otthoni fogmosás szükségességéről is, ill. a zsebkendő helyes használatáról.

Öltözködés

- Elegendő időt és szükség esetén segítséget biztosít az öltözködésben és a ruhák elpakolásában.
- A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között.
- Fokozatosan alakítja ki az önállóságot.
- A réteges, praktikus, kényelmes öltözködés fontosságáról igyekszik meggyőzni a szülőket. (pl.: műszálas anyagok kerülése, ne akadályozza a mozgásban, időjárásnak megfelelő, lábboltozatot és lábfejet védő cipők biztosítása).

Pihenés

- Biztosítja a nyugodt pihenés feltételeit – tiszta levegő, kényelmes elhelyezés, nyugalom, betakarás, személyes kontaktus -, amellyel a gyermek testi és lelki fejlődését szolgálja.
- A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal.
- Tiszteletben tartja az alvási szokásokat (párna, otthoni játék az alváshoz stb.) és lehetőség szerint figyelembe veszi az eltérő alvásigényű gyermekek pihenési időtartamát.

Egészséges, biztonságos környezet megteremtése, higiéniás szabályok kialakítása

Az óvoda és az óvodapedagógus feladatai:

- Az óvoda feltételrendszere befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának szintjét. A lehetőségek figyelembe vételével gondoskodik a megfelelő tárgyi környezetről.
- A több funkciót betöltő csoportszobát alkalmassá tesz a játékra, a tevékenységek végzésére, étkezésre, alvásra és pihenésre.
- A csoportszobát az ízlésközvetítés és a gyerekek jó közérzetének biztosítása miatt esztétikussá, barátságossá, otthonossá teszi.
- A gyermekek öntevékenységét erősítik a nyitott polcok, melyek a rendszeretethez is segítséget nyújtanak, ezért törekszik olyan játékpolc-rendszer kialakítására, amely ezt elősegíti.
- A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, kezdeményezi a hiányok pótlását, ellenőrizi az eszközök megfelelő állapotát.
- A mozgásfejlesztő eszközöket, játékokat, kerti szerszámokat úgy válogatja össze, hogy célszerűek, esztétikusak legyenek, feleljenek meg a gyermekek életkori igényeinek és testméreteinek, illeszkedjenek harmonikusan az óvodai környezetbe.
- A környezet higiéniájának fenntartását az óvodai helyiségek folyamatos takarításával – portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés, az ehhez szükséges személyi és tárgyi feltételeket az óvoda biztosítja.
- Figyelemmel kíséri, hogy a gyermekek csak a saját jelükkel ellátott eszközeiket, felszereléseiket – pl.ágynemű, fogkefe, fésű - használják.
- Megismerteti a gyermekeket a csoportszoba és az udvar valamennyi felszerelésével, bútorzatával, annak funkciójával és használatával. A gyermekeket is bevonja a takarításába, a rendrakásba és az esztétikus környezet kialakításába.

Lelki egészség fejlesztése
A pszicho higiénés nevelés az egészséges életmódra nevelés másik fontos alappillére.

Óvodapedagógus feladatai:
- Elfogadó, türelmes, nyugodt, otthonos, biztonságos légkört alakít ki.
- Megteremti a gyermekek biztonságérzetét.
- A gyermekek érzelmi életét gazdagítja, a meglévő félelmük, szorongásuk feloldására törekszik.
- Egészséges napirendet, hetirendet, életrendet alakít ki a gyermekek testi, lelki biztonsága érdekében.
- Megteremti a személyiség szabad kibontakoztatásának lehetőségét: teret, alkalmat, lehetőséget, eszközrendszert biztosít.
- Törekszik a csoporton belüli harmonikus társas kapcsolatok alakítására.
- „Pedagógiai szűrőjén" keresztül megszűri a stressz-tényezőket (pl.: szellőzetlenség, óvónői hanghordozás, durva játékmód, autokratikus nevelési módszer, sok tiltás, állandó fegyelmezés)
- Bánásmódjában differenciál a különböző típusú és személyiségű gyermekekkel való foglalkozáskor.
- Felkészült az egyszerűbb pszichés problémák korrekciójára. Ezt a felkészültséget folyamatos önképzéssel éri el.
- Az óvodai pszichés klíma megteremtése és fenntartása.
- Problémás esetekben a megfelelő szakember segítségének igénybevétele.

Káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az *óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének.* A dohányzással kapcsolatos vélemény, értékrend formálás már óvodáskorban időszerű, hiszen az alapvető viselkedésminták már kisgyermekkorban bevéződnek a dohányzással kapcsolatosan is. Az egészséges életmód alakulásának nélkülözhetetlen feltétele, hogy a gyermek ismerje azokat a káros hatásokat, melyeket később figyelembe tud venni a dohányzásra ösztönző befolyásokkal szemben. A megelőzés egyik leghatékonyabb formája, hogy a gyermekek olyan információ birtokába jussanak, amelyek alapján a dohányzást helytelenítő attitűd alakulhat ki.

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program tevékenységei:
Szabad beszélgetések. A beszélgetés kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, de lehet maga gyermek is (valamely aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatosan). Alapelv: az önkéntes részvétel, a szabad megnyilatkozás és vélemény-nyilvánítás.

A dohányzás ártalmainak elemzésére szolgáló szabad beszélgetések kezdeményezésére **a következő alkalmakat, lehetőségeket alkalmazzuk:**
• Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás (lebarnulás), szabad mozgás, jókedv, veszélyek (napozás, növényzet) értéke, füstmentesség, pormentesség, szabad légzés, erőkifejtés, sok mozgás.

• Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, szórakozó helyek füstje, gyárkémények füstje, füstmérgezéses balesetek; a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.
• Gyermeki vélemények arról, hogy kik dohányoznak, miért dohányoznak, hol dohányoznak: dohányzó felnőttek, dohányzó gyerekek, otthoni dohányzás, miért nem szabad a közlekedési eszközökön (vonat, autóbusz, villamos) dohányozni; vélemény arról, hogy sikerül-e a leszokás.
• Tapasztalatok gyűjtése arról, hogy miről ismerjük meg a dohányos embert: láttál-e már nagydohányos embert, aki gyakran rágyújt, köhög, cigarettát hord magánál, öngyújtója van, keresi a dohányzásra kijelölt helyet, engedélyt kér a rágyújtásra, sárga az ujja, a ruházatának dohány-szaga van, szájából dohányszag árad; mondj véleményt az ilyen helyzetről.
• Ismeretközlés, magyarázat arról, hogy a nem-dohányzókat törvény védi: mi a törvény, hogyan és kit kötelez a törvény, mi a megszegők büntetése, hol megengedett a dohányzás; mi célból alkották meg a nem dohányzókat védő törvényt; miért kell az embereket a dohányzástól megvédeni; az óvodában miért nem dohányoznak.
• Beszélgetés a dohányzási reklámokról: mi a reklám, hol láttál ilyet (tv, utca, aluljáró, közlekedési eszköz): milyen cigaretta reklámra emlékeztek, tudjátok-e mi van a reklámképek aljára ráírva ("A dohányzás ártalmas az egészségre"), gyűjtsetek cigaretta-reklámképeket és mondjátok el arról véleményeteket.
• Ismeretek összefoglalása a dohányzás ártalmairól: károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és a szív munkáját; másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják a dohányfüstöt, kellemes-e a füstös levegőjű teremben tartózkodni, hogyan védekezhetünk ellene (szabad levegőn tartózkodás, a lakás szellőztetése).
• Beszámoló és értékelés a környezetünkben tapasztalt dohányzásról: mit mondanak a dohányzók a dohányzásról, a káros hatásokról, a megszokásról, a lemondásról; miért mondják, hogy kár volt elkezdeni; szabad-e rájuk haragudni, mit kell tőlük kérni; hogyan kell kérni a felnőttektől a dohányzás mellőzését.
• Beszélgetés arról, milyen leszek, ha nagy leszek: mi szeretnék lenni; segíteni akarok másoknak, alkotni szeretnék, egészséges, edzett, erős akarok lenni; mit kell ezért tenni, mit kell elkerülni (elhatározom, hogy nem kezdem el a dohányzást).

A szabad beszélgetések mellett a szabadidő kitöltésének (nevelési lehetőségének) egyik legjobb alkalma: a mesélés. A dohányzást megelőző magatartásra nevelésnek is egyik eszköze az olyan mese, amely az állatvilághoz, a növények életéhez vagy a gyermeki élethez kapcsolja a nem-dohányzó magatartás szépségeit. Olyan mesékről lehet szó, amelyekben a helyes magatartás "pozitív" élményei jelennek meg, amely nem félelemkeltéssel kísérli meg a dohányzástól "elrettenteni" a kisgyermeket. A mesék "stílusa" hasonlítson Fáy meséihez, a tanulságok pedig Aesopus tanmeséinek következtetéseihez.
Az óvodapedagógia módszerei között ismeretes a **képekhez kötött mesélés.** Ez témánkkal kapcsolatban azt jelenti, hogy az óvodapedagógus egyszerű rajzokat mutat be és azokhoz fűzi meséjét, pl. egy macit, erdőt, odút, méheket, maci-családot stb. és ehhez kapcsolja meséjét a méhek "kifüstöléséről", meneküléséről és annak tanulságáról, hogy a füst mennyire kellemetlen.

Miután a dohányzásmentes magatartás köréből aligha talál az óvodapedagógus mese-témát, szükséges, hogy saját maga, az eddigi mesegyűjteményét "átalakítva" készítsen és mondjon mesét.

Baleset megelőzés és elsősegélynyújtás

Nem elég az egészséget megvédeni, megedzeni, de a váratlan balesetek megelőzésével az életet is védeni kell. Az óvodapedagógus nevelőmunkája során az óvodai balesetek megelőzését és az utcai balesetek megelőzésére való nevelést kell, hogy felvállalja. Az óvodai balesetek legnagyobb része elesésből, leesésből, nekiütközésből adódik. Az óvodai balesetek megelőzésének módja a balesetveszélyes helyek, alkalmak megmutatása, a helyes magatartás gyakoroltatása (pl: ajtócsukás, játékrendezés, olló használat, kés-villa használat, udvari játék használat stb.) Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne.
A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítséghívás (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: mászóka, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében. Módszere a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Emellett igen jelentős a közlekedésre való nevelés: az óvoda környéke, közlekedési csomópontjainak, veszélyes átkelőhelyeinek megismertetése, a közlekedési szabályok szerinti helyes közlekedés gyakorlása.

Általános előírások

A gyermekekkel az óvodai nevelési év, valamint szükség szerint az egyes tevékenységek (pl.: kirándulásokat megelőzően) előtt ismertetni kell a védő-óvó előírásokat. A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell ismertetni. Az ismertetés ténye és tartalma a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.

Védő-óvó előírás:
- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás
- az egyes tevékenységekkel együtt járó veszélyforrások
- a tilos és az elvárható magatartásforma meghatározása, ismertetése

Környezettudatos magatartás megalapozása

Valljuk, hogy már óvodáskorban meg kell kezdenünk a környezetvédő, természetvédő ember személyiségének kialakítását. A természet szeretetére való nevelés egy lehetőség, melynek megoldásához a kulcs, mi óvodapedagógusok vagyunk, hiszen természetvédő, természetszerető gyerekeket csak az a pedagógus nevelhet, aki maga is ismeri, óvja környezetét. A környezet- és

természetvédelem az óvodáskorú gyermekek életében nem mást jelent, mint kellő időben elkezdett tudatos nevelőmunkát.

Óvodapedagógus feladatai:

- Nevelésében hangsúlyos szerep jut az állat- és növényvédelem, valamint a környezeti tényezők (talaj, víz, levegő) védelme, a 3-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak mellett.
- Megteremti az érzelmi vonzódást a természet iránt – közös séták, kisebb-nagyobb kirándulások, de az óvoda udvara is kiválóan alkalmas arra, hogy rácsodálkoztassa a gyermekeket a természet csodáira, pl. egy nyíló virágra, a természeti jelenségekre, változásokra, azok hatásaira.
- A vonzó, szép, tiszta óvodai környezet megteremtésével is nap, mint nap arra neveli a gyermekeket, hogy ne szemeteljenek, ne rongálják környezetük tárgyait, óvják, gondozzák a növényeket, állatokat.
- Mintát nyújt, hogyan védjék, szépítsék környezetüket, hisz a jövő környezetét már ők, a ma óvodásai fogják meghatározni, alakítani - megfelelő alap nélkül- akár tönkretenni.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Igényli saját maga és környezete rendjének, tisztaságának megóvását.
- A helyes testápolási szokásoknak megfelelően önállóan tisztálkodik, fogat mos, fésülködik.
- A tisztálkodási eszközeit rendben tartja.
- Önállóan használja a zsebkendőt és a WC- papírt.
- Betartja a kulturált étkezés szabályait.
- Önállóan megítéli, eldönti az elfogyasztandó ételmennyiséget.
- Az evőeszközöket helyesen használja, önállóan étkezik.
- Önállóan öltözködik (cipőfűzőt megköti, gombokat ki- és begombolja).
- Saját ruhadarabjai között rendet tart.
- Önállóan megítéli mely, ruhadarabokra van szüksége.
- Törekszik az esztétikus külső megjelenésre.
- Életkorának és egyéni képességeinek megfelelően edzett.
- Szívesen mozog a szabadban, évszaktól függetlenül.

4.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Cél:

A kisgyermekek jól érezzék, és otthon érezzék magukat óvodánkban. Szociálisan érzékeny, gazdag érzelemvilágú, egészséges én-tudatú gyermekké váljanak az óvodáskor végére. SNI gyermekek sikeres beilleszkedésének segítése a közösségbe.

Óvodapedagógus feladatai:

- Csoportjában meleg, családias, érzelmi biztonságot nyújtó légkört teremt a beszoktatástól, az óvodás kor végéig.
- Az óvodapedagógus - gyermek, gyermek – gyermek, gyermek – dajka, gyermek-pedagógiai asszisztens pozitív társas kapcsolatát kialakítja, a gyermekek lelki szükségleteit kielégíti.
- A felnőtt- gyermek közötti bizalmat tapintatos, elfogadó viselkedésével alakítja
- A gyermek-gyermek közötti kapcsolatok pozitív alakítását változatos konfliktuskezelő technikák megismerésével és megismertetésével is mélyíti. Csoportjában tudatosan alkalmazza a konfliktus megelőzés módszereit, például közös szabály kialakítása, az értékelési szempontok tudatosítása, pozitív példák megerősítése, következetesség. Konfliktus helyzetekben a kompromisszumos megoldásra ösztönöz.
- Az óvoda valamennyi dolgozójával együtt személyes példaadással, mintát ad a megfelelő kommunikációra, viselkedésmódra, követendő személyiségjegyekre.
- Minden érkező gyermekkel a gyermek egyéni igénye alapján veszi fel a kapcsolatot (köszöntés, szemkontaktus, mosoly).
- A nehezen szocializálható lassabban fejlődő alacsonyabb fejlettségi szintet álló, érzékszerveivel, vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, elhanyagolt, illetve a kiemelkedő képességű gyermekeket neveli, szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködését kezdeményezi.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében együttműködik a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.
- A szűkebb és a tágabb környezet cselekvő megismerésének, alakításának következtében hozzájárul a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a szülőföldhöz való kötődés megalapozásához, a szép, mint érték felismertetéséhez, megbecsüléséhez.
- Az óvodapedagógus és minden nevelő munkát segítő munkatárs (dajka, pedagógiai asszisztens) a gyermek sajátos és egyénenként változó lelki szükségleteit figyelembe véve differenciáltan, de igazságosan segíti a szociális érzékenység alakulását.
- Személyes példaadásával segíti a gyermekek toleráns, problémamegoldó képességét, szociális érzékenységét, a különbözőségek elfogadását, tiszteletben tartását. Tilalom helyett többször kínál választási lehetőséget, hogy a gyermek önálló döntést hozhasson
- Biztosítja a befogadás és a beszoktatás fokozatosságát. A befogadás módja, időtartama, formája egyénre szabott, a szülőkkel kölcsönös egyetértésben történik. A gyermekek magukkal hozhatják azokat a tárgyakat, melyek érzelmi biztonságot nyújtanak nekik.
- Az óvodapedagógus állandó jelenlétével folyamatosan a gyermekek rendelkezésére áll, a gyermekek bármikor bizalommal fordulhatnak hozzá. Megosztott figyelemmel, folyamatosan követi a csoport tevékenységeit.
- Munkája során figyelembe veszi a gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, társadalmi hátteréből adódó sajátosságokat
- A napi tevékenység, játék során időt, lehetőséget biztosít beszélgetésre, kezdeményező példát mutat az interaktív kommunikációra

- A csoportjában felmerülő konfliktusokat, azok okait felismeri, helyesen értelmezi és hatékonyan kezeli. Konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönzi. A gyermekek közötti konfliktuskezelésben megoldási lehetőségeket, mintákat nyújt.
- Rugalmas, a csoportprofilnak megfelelő, szokás és szabályrendszert alakít ki, melyet következetesen betartanak a csoportban együtt dolgozó felnőttek és a gyermekektől is ezt várják el.
- Kialakítja a gyermekek pozitív érzelmi viszonyulását az óvodapedagógus által közvetített szabályokhoz, értékekhez.
- Az egyes gyermekek szokásainak alakításával, érzelmi kötődésének segítésével a meghitt kapcsolatok kiépítésére törekszik. Kialakítja a társaikkal való együtt játszás, egymáshoz való alkalmazkodás normáit.
- A gyermekek énképét, egészséges önbizalmát verbális és meta-kommunikatív eszközökkel egyaránt erősíti.
- Olyan óvodai életet szervez, amely segíti a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését, egészséges önismeretét, önértékelését, a szokás és norma rendszer megalapozását.
- Arra törekszik, hogy a gyermekekkel igazságosan és differenciáltan, egyéni sajátosságaihoz igazodva bánjon, találja meg a gyermekben azt az egyedi képességet, tulajdonságot, amely a fejleszthetőség alapját képezi.
- A gyermeki nyitottságra építve segíti elő, hogy a gyermekek rácsodálkozzanak a környezetükben megmutatkozó jóra és szépre, tiszteljék és becsüljék azt.
- Tudatosan alkalmazza a közösségfejlesztés változatos módszereit a játék és más élménygazdag tevékenység során. Együttműködést, közösségi kapcsolatokat és érzelmeket erősítő helyzeteket teremt, módszereket alkalmaz az óvodai és óvodán kívüli tevékenységek során.
- A hagyományok, ünnepek kialakítása, közös átélése során a csoport összetartozását erősíti.
- A programok (egyéni, csoporton belüli és óvodai közös) megszervezésébe, előkészületeibe aktívan bevonja a gyermeket, ezzel is érezteti: együtt vagyunk, együtt örülünk, fontosak vagyunk egymásnak.
- Az értékelést fontos személyiség és közösség alakító tényezőként alkalmazza. Előtérbe helyezi a pozitív értékelés változatos formáit, ezzel megerősítve a gyermekek helyes megnyilvánulásait, kialakítva a pozitív motivációkat
- Játszó-ismerkedő" délelőttöt szervez a nevelési évet megelőzően, továbbá családlátogatást végez.
- Használja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket, lehetővé teszi a helyes viselkedési normák, a mintaként szolgáló cselekvések, a kommunikáció, együttműködés megismerését.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Érdeklődik társai iránt, igényli a társakkal való együttlétet.
- Bízik önmagában és társaiban. Egy-egy társával szorosabb érzelmi kapcsolatban van: barátok.
- A felnőtt kérése nélkül is segít társainak.
- Kellő türelemmel bír, képes kívánságai módosítására vagy elhalasztására: figyelmesen végig hallgatja a felnőtteket vagy társai közlését.
- Tisztelettel viselkedik a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival.
- A közös tevékenységekben örömmel, érdeklődéssel, aktívan vesz részt.
- Elfogadja az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat.
- A megkezdett tevékenységet befejezi, felelősséget érez a vállalt feladatért.
- Konfliktushelyzetben kísérletet tesz a békés megoldásra.
- Önálló véleményalkotásra is vállalkozik, értékeli saját tetteit és az eléje tárt magatartási példákat.
- A szűkebb és tágabb környezetében jól eligazodik; tiszteli és becsüli szülőföldjét.
- Az udvariassági formák betartásával kommunikál.
- Elfogadja és tiszteli a gyermekek közötti különbözőséget.

4.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés komplex folyamat, amely a nevelési folyamat egészében jelen van.

Cél:

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére nevelés, közben a természetes beszéd és kommunikációs kedv ösztönzése, fenntartása.

Óvodapedagógus feladatai:

- A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára –mint életkori sajátosságra- valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építve biztosítja a gyermekeknek a változatos tevékenységet, melyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet a természeti és társadalmi környezetből.
- Megragad minden alkalmat a beszéltetésre, a beszélgetésre, a verbális kommunikáció fejlesztésére.
- Az egyéni fejlődés biztosításához személyes példájával (odafigyelés, meghallgatás, beszélgetés), kommunikációs helyzetek megteremtésével ösztönzi a gyermekek közötti kommunikációt, lehetőséget teremt a monologikus beszédre, ennek fejlesztésére, bővíti szókincsüket, gazdagítja metakommunikációs ismereteiket (érzelmeket jelző gesztusok, arckifejezések, testtartások).
- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi formában valósítsa meg.
- Év elején minden csoportban felmérés készít – lehetőség szerint szakember segítségével- a gyermekek tanuláshoz szükséges képességeiről.

- Kiemelt feladata a gyermekek beszédkészségének fokozása.
- Beszédére jellemző: példamutató, stílusos, tiszta, szép, pontos fogalomhasználat (életkornak megfelelően).
- A gyermeknek mindig választ ad kérdéseikre, ill. ösztönzi őket kérdések feltevésére is.
- A beszédhibák korrekciójához szakember segítségét kéri.
- A gyermekek értelmi képességeit megalapozza, fejleszti a teljes óvodai élet során.
- Elősegíti a problémamegoldó és kreatív gondolkodást, helyzetek, problémák teremtésével, közös megoldások keresésével, pozitív megerősítéssel.
- A mindennapos tevékenységek és élethelyzetek gyakorlása során az aktív cselekedtetéssel, ismeretnyújtás során és érzelmi ráhatásokkal eljuttatja a gyermekeket a tapasztalaton alapuló gondolkodásig.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére és szeretetére nevel.
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezetet biztosít.
- Olyan környezetet alakít ki, ahol még jobban ösztönözni tudja a gyermekek beszédkedvét, figyel rájuk, érdeklődést mutat mondanivalójuk iránt.
- Alkalmazza a drámajáték eszközeit.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Tud szemkontaktust tartani.
- Szókincse korának megfelelő.
- A közölt információkat megérti.
- Kérdésekre egyszerű mondatokkal válaszol.
- Választékos stílusban, bátran és folyamatosan beszél, az aktuális helyzetnek megfelelő érzelmek vezérelte természetes gesztusokkal és mimikával.
- Beszédfegyelmük fegyelmezett: dialógusokban nyugodtan végig várja társai vagy a felnőttek megnyilatkozásait.
- Minden beszédhangot tisztán ejt, helyes hangsúlyozással, megfelelő dinamikával és sebességgel beszél.
- Élményeit, gondolatait érthetően elmondja.
- Jól használja a metakommunikációs eszközöket.
- Bátran és szívesen kommunikál társaival és a felnőttekkel.
- Verbális emlékezete korának megfelelő.
- Helyesen, tisztán, érthetően beszél.
- Ismeri az udvariassági kifejezéseket.
- Egyszerűbb történeteket, meséket képes önállóan is elmondani.
- Értelmi képességei lehetővé teszik az iskolai élet megkezdését
-

5. Az óvodai élet tevékenységformái

5.1. Játék

Cél:

A gyermek minden tevékenységet játékként élhessen meg, elemi és pszichikus szükségletei kielégülhessenek.
A gyermek szabad képzettársításának elősegítése, egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása.
Testileg, lelkileg egészséges, érdeklődő, a világ megismerésére, az összefüggések megértésére törekvő, kezdeményező, aktív, kreatív, határozott jellemű, segítőkész személyiségű gyermekek nevelése.

Óvodapedagógus feladatai:

- A játéktevékenységet úgy szervezi meg, hogy a gyermek minden óvodai napját élvezetes játékként élje meg.
- Előtérbe helyezi a szabad játék túlsúlyának érvényesülését.
- A játéktémákat és azok tartalmát, a csoport összetételét és életkori arányait figyelembe véve alakítja ki az állandó és ideiglenes játszóhelyeket.
- A napirend keretein belül biztosítja a folyamatos, hosszantartó és zavartalan játékidőt.
- A játékhoz szükséges feltételeket biztosítja: megfelelő nyugodt csoportlégkör, hely, összefüggő, folyamatos játékidő, mobil, sokoldalúan felhasználható játékeszközök.
- A nyugodt légkör kialakítása során vidám, barátságos, elfogadó, felszabadult hangulatot teremt.
- Biztosítja a játék örömét, érzelemgazdagságát és folyamatosságát.
- Támogató, serkentő magatartással, tudatos jelenlétével biztosítja az indirekt irányítást, az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását.
- Fejleszti a gyermeki szocializációt, a pozitív társas kapcsolatokat.
- Személyes részvételével is a gyermeki személyiség kibontakoztatását támogatja.
- A játékban természetes társa és támasza a gyermekeknek.
- Segíti a bátortalanokat és ötletszegényeket. A segítés azonban csak olyan szintű és mértékű, melyre az adott gyermeknek szüksége van.
- Biztosítja a gyermek alkotásainak felhasználását a játéktevékenység során.
- Figyelembe veszi, alkalmazza, hogy bármiből lehet játék, ill. a játékeszközök is sokoldalúan felhasználhatóak bármire.
- Szükség esetén biztosítja a csoportszobában nagymozgást igénylő eszközöket (pl. esős-szeles idő esetén).

- Eszközöket, élményszerzési lehetőségeket biztosít a különböző játékformákhoz: a gyakorló, a szimbolikus, konstruáló és szabályjátékokhoz.
- Indirekt irányítással, támogató, magatartással biztosítja, hogy a gyermekek szabadon valósíthassák meg elgondolásaikat élményeik, érzelmeik, fantáziájuk szerint.
- Az aktuális témákhoz, projektekhez játékeszközöket készít, melybe lehetőség szerint a gyerekeket is bevonja.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Képes önfeledt játékra.
- Képes huzamosabb ideig – több napig is – egyazon játéktémát együttesen is játszani.
- Meg tanul konfliktusokat intelligensen kezelni.
- Társas kapcsolataiban megjelennek az óvoda által preferált viselkedési formák, illemszabályok.
- Képes az alá-, és fölérendeltségi szerepeket is elvállalni.
- A játékban megmutatkozik a neveltsége – az elmélyült játék teszi lehetővé a tanulás szervezését.
- Elsajátítja a szabályokat, óvja és megbecsüli játékaikat.
- A szabályjáték során képes az egészséges versenyszellem szülte siker és kudarc elviselésére.
- Kedvvel, örömmel és önállóan képes játszani szabályjátékokat.
- Képes a normák, szabályok betartására, önállóan is alkot szabályt.
- Képes csoportos együttműködésre, előre közösen meghatározott célokért tevékenykedni a játékokban (kooperatív játékok).
- Önállóan is képes az ismert mesék dramatizálására és bábozására.
- Önállóan kreál bonyolult építményeket, egyéni ötletek alapján különböző anyagok, eszközök kombinálásával.
- Játékában dominánsan jelentkezik a szerepjáték, ahol teljesen önálló - a játék közös megtervezésében, a szerepek elosztásában, a játékszerek, eszközök- kiválasztásában.
- Alkalmazkodik társaihoz, és együttműködővé válik.

5.2. Verselés, mesélés

Cél:

A gyermekek érzelmi-értelmi és etikai fejlődésének elősegítése, mentálhigiénéjük biztosítása.
A gyermekirodalom megszerettetésével az olvasóvá nevelés, a könyv szeretetének kialakítása gyermekkorban.

Óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek számára elérhető helyen helyezi el a könyvek, bábok, bábparaván, valamint azokat az eszközöket, melyek az irodalmi élmény feldolgozását segítik elő.
- A mesélés, verselés mindennapos tevékenysége.
- Bővíti szókincsüket, különös tekintettel a sajátos nevelési igényű gyermekek differenciált fejlesztésére.
- Fejleszti a gyermekek erkölcsi magatartását, ítéleteit, érzelmeit az irodalmi művek felhasználásával.
- Megteremti a nyugodt légkört a meséléshez, gondoskodik a gyermekek kényelmes elhelyezkedéséről.
- Gondosan, igényesen és körültekintően válogatja össze az irodalmi anyagot a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodva, és az aktuális érzelmi állapot figyelembe vételével.
- A népköltéseken kívül olyan-művészi értékű- klasszikus és kortárs irodalommal ismerteti meg a gyermekeket, amelyek örök érvényű esztétikai értékkel szépérzéküket fejleszti, s felébreszti bennük a mindennapos verselés igényét.
- Az irodalmi anyag tartalmát úgy állítja össze, hogy az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb népmesék és a novellisztikus meseregényeken át, meseregényeket is tartalmaz. Szerkezetileg az egyszerű, kétszemélyes, utánzó mozgással kísért mondókáktól, az érthető cselekményfonalú láncmeséktől, a bonyolult tündérmesékig, változatos szerkezetű történetekkel gazdagítja a gyermekek belső képi világát, gondolkodását.
- Megteremti annak lehetőségét, hogy a gyermekek egy-egy mesét többször-különböző formában – esetleg a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feldolgozhassanak, ezáltal feltárja a gyermekek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.
- Biztosítja a gyermeki önkifejezés kibontakozását a bábjátékban, dramatikus játékban, és ezzel hozzájárul a gyermeki kreativitás, beszédbátorság és a nyelvi stílus választékosságának valamint szókincsgyarapodásának fejlődéséhez.
- Buzdítja a gyermekeket, és lehetőségeket teremt az önálló, illetve saját vers- és mesemondásra.
- Különböző módszertani eszközökkel meséltet, metakommunikációjával érzékelteti az irodalmi mű tartalmát.
- Fejleszti a sajátos nevelési igényű gyermekek beszédkészségét.
- Bábokat, eszközöket, közösen készít a gyermekekkel változatos anyagokból.
- Színház, bábszínház és könyvtárlátogatásokat szervez.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Szívesen hallgat verseket, mondókákat, meséket, naponta igényli azokat.
- Örömmel mesél önállóan is meséket társai szórakoztatására, megjegyez vers- és mondókaszövegeket is.

- A többször hallott meséket spontán játékban báb-, vagy dramatikus játék formájában önállóan is újra alkotja.
- Van kedvelt mesehőse, akinek kalandjait játékába bele szövi.
- Önmagától is képes kitalálni meséket, történeteket, s azokat mozgással megjeleníti.
- Önálló mesélése során, vagy játékába használja a népmesékre jellemző kifejezéseket, szófordulatokat, szólásokat.
- Választékos stílusban, bátran és folyamatosan beszél, az aktuális helyzetnek megfelelő érzelmek vezérelte természetes gesztusokkal és mimikával.
- Beszédfegyelmük fegyelmezett: dialógusokban nyugodtan végig várja társai vagy a felnőttek megnyilatkozásait.
- Mesés- és verseskönyveket megbecsüli, óvja.

5.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Cél:

Közös éneklés, közös játék örömének megéreztetése, hogy azon keresztül formálódjon a gyermekek zenei ízlése, esztétikai fogékonysága.
A gyermekek zenei képességeinek kialakítása, fejlesztése.
Az éneklés, zenélés a gyermekek mindennapi tevékenységének részévé váljon, a gyermek-, néptánc, népi játékok, hagyományok megismerése, tovább élésének segítése.

Óvodapedagógus feladatai:

- A külső ráhatásokat biztosítja: sok éneklés, kifejező előadásmód, zenehallgatás, hangszer használat.
- Az érdeklődést felkelti és fenntartja, gátlásaik feloldására a megfelelő légkört biztosítja (előadás, cselekmény megjelenítése, eszközök alkalmazása, előadásmód.).
- Feladata a zenei tevékenység megszerettetésére, gátlások feloldására, az önkéntes, örömteli részvétellel. Elsősorban a gyermek spontán kezdeményezésre épít, ennek hiányában kezdeményez.
- Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközei a gyerekek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásuk alakításának.
- Koordinált mozgást fejleszti az egyszerűbb játékos ringató, höcögtető, csipkedő, tapsoltató utánzó mozdulatokból kiindulva a csoportos táncos, népi mozgásokon, munka- és táncmozdulatokon át a bonyolultabb térformák kialakításáig.
- A gyermekeket megismerteti az egyszerűbb ritmus-ütő és- népi hangszerekkel: pl.: dob, csörgődob, cintányér, zenei triangulum, xilofon, furulya, köcsög duda, nádsíp, citera, doromb, kolomp, kereplő, tilinkó…
- Felismerteti a gyermekekkel a természetben előforduló anyagokat, mint hangszert (kavics, fadarab).

- Az dalanyag, mondóka, rigmus, ölbeni játék és a zenehallgatás anyagának kiválasztásakor igazodik a gyermek egyéni fejlettségéhez, adottságaihoz, a napi érzelmeihez, az aktualitásokhoz, kiemelten kezeli a sajátos nevelési igényű és tehetséges gyermekeket.
- A népdalok éneklésével, hallgatásával, a gyermek néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, tovább élését segíti.
- Zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is, idegen népek kultúráját.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Élvezettel kezdeményez és játszik énekes körjátékokat.
- Tud gátlás nélkül egyedül is énekelni.
- Élvezettel figyel a zenehallgatásra, kedvelik a népzenét, a klasszikus és- kortárszenét.
- Képes különböző zenei fogalom párok együttes felismerésére és összekapcsolására / halk-hangos… /.
- Tud rögtönözni / pl. ritmust, mozgást, dallamot /.
- Érzi az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.
- Felismeri, és magabiztosan használja a halk-hangos, magas-mély, lassú-gyors dallambújtatást.
- Visszhangot, egyenletes lüktetést, dalok ritmusát eltapsolja.
- Felismeri bizonyos hangszerek hangját, biztonsággal használja is azokat. Pl. ritmus pálca, kiscintányér…
- Tud csoportosan énekelni egyszerre, azonos tempóban, tisztán, helyes szövegkiejtéssel.
- Csoportos éneklés közben figyel társaira.
- Zenei tevékenysége mindinkább tudatossá, önállóvá válik.
- A feladatokat, a játékban vállalt szerepét igyekszik önállóan megoldani.
- Visszhangjátéka csoportosan és egyénileg is folyamatos.
- Érzékeny a hangszínbeli eltérésekre.
- Ismer és használ egyszerű, játékos, táncos mozgáselemeket.

5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Cél:

A gyermekek érzelmi életének gazdagítása a vizuálisan érzékelhető szépség megláttatásával, az alkotás örömének megéreztetésével.
A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka során a gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése.
Az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulásának segítése.

Óvodapedagógus feladatai:

- Megteremti a zavartalan és sokrétű alkotótevékenység külső és belső feltételeit. Az egész napi ábrázoló tevékenységhez szükséges eszközöket a gyermek által könnyen hozzáférhetővé teszi.
- Biztosítja az óvodai ábrázolás hagyományos és- a gyermekek fejlettségi szintjéhez igazodó- technikák és eszközök megismertetését.
- Változatos módon biztosítja a gyermekek alkotókészségének, kézügyességének fejlesztését. Lehetőséget ad a gyermekek egyéni ötleteinek szabad áramlására.
- Megteremti annak feltételeit is, hogy a gyermekek ne csak egyénileg, hanem kisebb csoportokban, együtt dolgozva készítsék el munkáikat.
- Ösztönzi a gyermekeket az őket körülvevő világ egyéni módon történő leképezésére.
- Fejleszti a szép iránti fogékonyságukat.
- Tiszteletben tartja a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait, ábrázolás készségbeli különbségeit.
- A képalkotás gazdagodását újabb technikák, eszközök, megismertetésével, az anyagok skálájának bővítésével segíti.
- Megismerteti a gyermekeket népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, műalkotásokkal.
- Az életkori sajátosságokat és eltérő fejlődési ütemet figyelembe véve látatja meg a gyermekekkel Eger város építészeti és festőművészeti értékeit.
- Segíti és ösztönzi a gyermekeket, hogy a téralakítás, építés terén minél több tapasztalatot szerezzenek.
- Változatos anyag és eszközválasztás segítségével biztosítja a mintázás technikájának gyakori alkalmazását.
- Elsajátíttatja a gyermekekkel az eszközök helyes használatát, felhívja figyelmüket a balesetveszélyre, ismerteti a biztonságos munkafogásokat.
- Gazdagítja, fejleszti a gyermekek komponáló tevékenységét.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését a minél több és sokszínűbb technikák, anyagok, és eszközök biztosításával segíti.
- A gyermekek valamennyi rajzát pozitívan, értékként kezeli.
- Az udvaron, ill. a szabadban is megteremti a lehetőséget az alkotásra.
- Figyeli a rajzpályázatok adta lehetőséget, és lehetőség szerint él azokkal.
- Törekszik a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Örül az egyénileg és a közösen készített alkotásoknak, igényli, kedveli az ábrázolás minden formáját.
- Betartja az ábrázoló tevékenységekkel kapcsolatos higiéniai szokásokat.

- Téralakításban ötletes, aktív.
- Alkotásaira jellemző a színgazdagság, a színek egyéni alkalmazása. Vannak kedvelt színei.
- Segítséggel észreveszi a természet, a műalkotások és a saját munkája színhatásait.
- Képalakításban megjeleníti az elemi térviszonyokat és a képi kifejezés eszközeit változatosan használja.
- Helyesen fogja és használja a rajzeszközöket. (pl.: ceruza, ecset)
- Vonalvezetése balról jobbra haladó.
- Formaábrázolása változatos, gazdag. Ábrázolja a formai megkülönböztető jegyeket, részformákat (emberi alaknál ruha, haj, stb.) törekszik ábrázolni a legegyszerűbb mozgásokat.
- Elképzelései alapján és megfigyelései szerint is mintáz formákat.
- Társaival együtt és egyénileg is készít egyszerű játékokat, kellékeket, bábokat, stb.
- Önállóan is díszít tárgyakat, s törekszik az anyagszerűség szabályait betartani.
- A megismert technikákat fokozott önállósággal használja.
- Gyönyörködik a város műemlékeiben.

5.5. Mozgás

Cél:

A mindennapos mozgáslehetőség biztosításával a gyermekek testi, lelki fejlődésének elősegítése, a mozgáskoordináció (harmonikus, összerendezett, fegyelmezett, nagy és kismozgás), a pszicho motoros készségek és képességek fejlesztésével. Az egészséges életmód igényeinek és szeretetének alapozása, a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlesztésével.

Óvodapedagógus feladatai:

- A mozgás megszerettetése, folyamatos sikerélmény biztosítása.
- Tervezése során figyel arra, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek megfelelő mozgásos feladatot, ügyel arra, hogy a kötelezőség ne jelentsen kényszert számukra.
- Tervezésnél figyelembe veszi a „Mozgás team” által összeállított ajánlást és mozgásos játékgyűjteményt.
- Figyelembe veszi a csoport egészségügyi állapotát, egy-egy gyermek fáradékonyságát, teljesítőképességét.
- A tevékenység irányításánál és értékelésénél differenciál, figyelembe veszi az egyéni fejlődési jellemzőket.
- A játékot, a játékosságot alapvető eszközként alkalmazza a mozgásos tevékenységekben.

- Pozitív, érzelmileg biztonságos tanulási környezetet, segítő módszereket alkalmaz.
- Olyan játékokat tervez, melyben mindenki egyenlő eséllyel vesz részt, előnyben részesíti a kooperatív játékokat.
- A mindennapos mozgások középpontjában is a mozgásos játékokat állítja.
- Rendszeresen szervez láb- és tartásjavító tornát.
- Kényelmes ruházatot biztosít a gyermekek számára a mozgáshoz.
- Zárt térben is tiszta, friss levegőt biztosít.
- A mozgásos tevékenységek során segíti a térben való tájékozódást, az alkalmazkodó képesség, a helyzetfelismerés, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.
- A tevékenységek körültekintő tervezésével, szervezésével a várakozási időt kerüli.
- Fokozottan biztosítja a balesetvédelmet.
- A gyermekek téri tájékozódásának alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztésével alkalmat teremt a szabad játék során, illetve a szervezett mozgás alkalmával csoportszobában és udvaron egyaránt.
- Széleskörű mozgástapasztalatokat nyújt a csúszás, mászás, kúszás, bújás, függeszkedés tevékenységeiről a szabadjáték illetve a szervezett mozgás alkalmával.
- A rendszeres mozgás lehetőségének megteremtésével a jártasságot készséggé alakítja, az izmok harmonikus összerendezett mozgásának fejlesztésével.
- Az intézményben található eszközök maximális kihasználásával a nagymozgásoktól fokozatosan a finom izommozgásokig halad.
- A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget biztosít.
- Törekszik a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Igényli és szereti a mozgásos játékokat.
- Nagymozgásai kialakultak, finommozgásai fejlettek.
- Egész testének izomzata összerendezett mozgású.
- Mozgását, viselkedést szándékosan képes irányítani.
- Előtérbe helyezi a kooperatív játéktechnikákat.
- Egyensúlyérzéke járásban, futásban, ugrásban kialakult.
- Ismeri, mozgással követi a téri irányokat, térben helyesen tájékozódik.
- Én-tudata testével kapcsolatosan is fejlett.
- Tudja változtatni a természetes járás ütemét.
- Állórajtból 20-30 métert fut.
- Nekifutásból tetszés szerint, alacsony akadályt átugrik, s talajfogáskor mozgását képes fékezni.
- Célba dob alsó, és felső dobással, egy kézzel, labdát vezet helyben, feldob, elkap.
- Cselekvőképessége gyors, erőnléte megfelelő.

5.6. Külső világ tevékeny megismerése

Cél:

A gyermekek életkoruknak megfelelően minél több tapasztalatot szerezzenek az őket körülvevő világról, a világ jelenségeiről, természeti és társadalmi környezetről.
A szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, tapasztalása játékos formában, a gyermekek igényeihez, ötleteihez igazodva, melyeket tevékenységében alkalmaz.
Óvodapedagógus feladatai:

- A környezethez való pozitív viszonyt kialakítja, közös rácsodálkozással, a szépségek és hasznosságok figyelembevételével.
- A szűkebb és tágabb környezet megismerését, tapasztalatok gyűjtését, felfedezések lehetőségét biztosítja séták és kirándulások alkalmával.
- Környezet tudatos magatartást megalapozza, környezetvédelmi,- megóvási szokásokat kialakítja.
- Elősegíti a gyermekek véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- A környezet megismerésében, megértésében, az összefüggések felfedezésében a gyermeket segíti, spontán és szervezett tapasztalatszerzést biztosítja.
- A szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi néphagyományok, szokások, nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeinek ismeretére, szeretetére, védelmére, és a közösséghez való tartozás fontosságára nevel.
- A város építészeti, történeti, természeti értékeit megismerteti.
- Idegen országok kultúrájából játékos tapasztalás során nyújt ismereteket.
- Az élő és élettelen környezeti tényezők leglényegesebb összefüggéseit megláttatja.
- Olyan szokásokat, viselkedési formákat alapoz meg, olyan képességeket, és készségeket fejleszt tudatosan, amelyek szükségesek a természetes és az ember által épített, létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolat, környezeti problémák iránti érzékenység és a helyes, tudatos életvitel kialakításához.
- A természet védelmére, szeretetére nevel.
- A megtapasztaláson alapuló megismerést, információszerzést sokoldalúan biztosítja, a gyermekek aktív, passzív szókincsét mennyiségileg és minőségileg gyarapítja, ezzel párhuzamosan a fogalmak körét és tartalmát is bővíti.
- Környezetünk mennyiségi és formai összefüggéseit megláttatja, mennyiségfogalmat kialakítja.
- A gyermekek mennyiségi, formai, nagyság-, tér-, és síkbeli szemléletét alakítja, és azokat tevékenységében alkalmazza.
- Olyan élethelyzeteket teremt, amelyek alkalmat adnak a relációk megfigyeltetésére, a magasság, hosszúság, szélesség, terület, űrtartalom, tömeg mennyiségi viszonyainak összehasonlítására becslés és összemérés útján.

- Olyan szituációkat teremt és használ ki, amelyek lehetőséget biztosítanak a téri viszonyok megtapasztalására (irányok, névutók).
- Megismerteti a valóságot (problémák megláttatása, megoldása).
- Térben, síkban, időben való tájékozódást fejleszti.
- Témákban, projektekben szervezett tevékenységekben valósítja meg az ismeretek sokoldalú, cselekvésbe és tapasztalásba ágyazott, élmény alapú feldolgozását.
- Sokszínű, komplex tevékenységeket biztosít az életkori sajátosságok és egyéni eltérések figyelembevételével.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Érdeklődő, nyitott a körülötte lévő világ dolgai, jelenségei iránt, s önmagától is keresi a közvetlen környezetében az ok-okozati összefüggéseket.
- Megérti a felnőttek kérdéseit, gondolataikat követni tudja, szívesen vállalkozik a felvetett probléma megoldására.
- Tudja személyi adatait: saját és családtagjai nevét, lakcímét, szülei foglalkozását.
- Ismeri társai, óvónői, dajkái nevét.
- Biztonsággal eligazodik az óvoda épületében, és jól tájékozódik annak környékén.
- Ismeri városunk legfontosabb intézményeit, épületeit, műemlékeit.
- Ismeri az alapvető közlekedési eszközöket, és gyakorlatban betartja az elemi közlekedési szabályokat.
- Rendelkezik a növény, mint fogalom ismeretével, ismeri a növények életének alapvető jellemzőit, óvja a szabad természet növény világát.
- Ismeri az állat és növény fogalmat, a környezetében leggyakrabban előforduló fajokat felismeri.
- Védi a környezetében élő állatokat és növényeket.
- Felismeri a színeket, megnevezi árnyalataikat.
- Megkülönbözteti az évszakokat és napszakokat, felismeri az évszakok változása és a természeti környezet változása közötti alapvető összefüggéseket.
- A testrészeket az emberi test felépítésének megfelelően felsorolja, saját magán, társain megmutatja.
- Ismeri az egészséges életmóddal kapcsolatos fogalmakat (testápolás, táplálkozás, mozgás).
- Képes a tárgyak, élőlények, jelenségek külső jegyek alapján történő összehasonlítására (növények, állatok, emberi test, színek, mennyiségi és formai viszonyok, számosság), s azt szóban ki is tudja fejezni.
- Képes ismert tulajdonság szerint tárgyak csoportosítására (alak, méret, szín, számosság stb.), összehasonlítás utáni rendezésére, sorozatok alkotására, s az összehasonlítást kifejező matematikai fogalmak helyes alkalmazására (hosszabb-rövidebb, több-kevesebb stb.).
- Matematikai jellegű problémákról gondolatait szabadon elmondja, egymás állításainak igazságát megítéli, esetenként javítja tévedését.

- Érti és használja a tő és sorszámokat (legalább 10-ig).
- Térérzékelése fejlett, képes az irányok megkülönböztetésére, megnevezésére.
- Érti és alkalmazza a téri elhelyezkedést jelölő névutókat.
- Képes az időbeli relációk felismerésére.
- A tevékenységeknél érvényesíti problémamegoldó képességét.

5.7. Munka jellegű tevékenységek

A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának egyik fontos színtere, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája, a gyermek mindennapi tevékenységének része, az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat.

Az óvodában előforduló munkajellegű tevékenységek:

- Önkiszolgálás /saját szükségleteinek kielégítése/.
- A gyermekek önként vállalt, alkalmi tevékenységei /salátakészítés, befőzés, sütés…/.
- Segítés a felnőtteknek, társaiknak.
- Önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése /naposi munka…/.
- A csoporthagyományok ápolásához kapcsolódó munkák /ünnepi készülődések, teremrendezés, ajándékok készítése…/.
- Az élő környezet rendszeres ápolása /növényápolás, az udvar rendben tartása, lehullott levelek összetakarítása…/.
- Állat- és növényápolás.
- A játékfajtákkal egybeeső munkák /játékeszközök készítése, javítása/.
- Kerti munka az udvari adottságoktól és az óvoda helyi sajátosságaitól függően

Cél:

Cselekvő tapasztalással a gyermeki személyiség, attitűdök fejlesztése, saját és mások munkájának elismerésére és megbecsülésére nevelés.
A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését.
A munkaerkölcs, felelősségérzet, feladattudat megalapozása, kitartásra nevelés; a gyermeket eljuttatni a célirányos kötelezettségvállalás befejező mozzanatáig.

Óvodapedagógus feladatai:

- Az óvodapedagógus lehetővé teszi a gyermekek számára a szűkebb és tágabb környezet tevékeny megismerését.
- Minden gyermeknek lehetőséget biztosít arra, hogy önkéntesen, önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve társai érdekében végzett munkatevékenységet.

- Differenciáltan, a gyermekek egyéni fejlettségének, életkori sajátosságának megfelelően, a gyermekek sajátos igényeinek figyelembe vételével alakítja a követelményeket.
- Fokozatos tevékenységbe való bevonás.
- Fokozottabb odafigyelést igénylő munkafogások, műveleti sorrendek megtanítása.
- A saját személyiségével kapcsolatos önkiszolgálás megtanítása.
- Lehetőség szerint alkalmi megbízatások adása, bevonás képesség szerint.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek próbálkozásainak segítése a munka jellegű tevékenységek során annak érdekében, hogy megtapasztalhassák az elvégzett munka örömét.
- Különböző típusú, munkajellegű tevékenységeket tervez, és azok feltételeit biztosítja: alkalmat, helyet, időt, megfelelő méretű és minőségű eszközt teremt az önkiszolgáló, valamint a közösségért végzett munkatevékenységre, melyek során biztosítja az önállóságot.
- Olyan légkört alakít ki, melyben a gyermekek nyugodt hangulatban, önállóan tevékenykedhetnek /a munka örömforrás legyen/.
- Személyes példájával, szükség esetén segítségnyújtással-, örömével motiválja a gyermekeket a munkatevékenységekre.
- Az elvégzett munka értékelésével a munkához való pozitív hozzáállást erősíti.
- Folyamatosan ismerteti a biztonságos munkavégzéshez szükséges eljárásokat.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Örömmel végez egyéni fejlettségi szintjének megfelelő munkafeladatot.
- Önkiszolgáló tevékenysége önálló és teljes körű.
- Önkéntes vállalással önállóan is képes munkatevékenységeket végezni a saját és a közösség érdekében.
- Magától felismeri a társaknak való segítségadás lehetőségeit, a környezetében kínálkozó megfelelő munkalehetőségeket.
- Megbecsüli saját és mások munkáját.
- Óvja, védi, gondozza a környezetében lévő növényeket, állatokat, környezettudatos magatartása megalapozódik a másról való gondoskodás igényével.
- Ismeri a szerszámok, munkaeszközök használatát, tárolási helyét.
- Vigyáz az eszközökre, ismeri azok használatával járó veszélyforrásokat, képes a saját testi épségének megóvására.
- Igényli az általa felfedezett kisebb hibák /javítható hibák/ kijavítását.
- Megbízatásait pontosan és felelősséggel teljesíti, kitartása, a megkezdett tevékenység befejezésére való igénye, felelősségtudata alakul.
- Fejlődik akarata, önállósága, feladattudata, közösségi érzése, aktivitása, kitartása.

5.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Cél:

Az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, támogató környezet megteremtésével.

A tanulás lehetséges formái az óvodában

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- a játékos, cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati problémamegoldás.

Óvodapedagógus feladatai:

- Változatos, a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés, kísérletező tapogatózás lehetőségeit biztosítja, a gyermekek kreativitását erősíti.
- A tanuláshoz szükséges beállítódást, feladattudatot, magatartásmódot és viselkedési szokásokat fejleszti.
- Spontán, játékos helyzeteket, és a gyermekek kérdéseire épülő ismeretadás lehetőségeit kihasználja.
- Gyakorlati problémamegoldásra ösztönző helyzeteket teremt.
- Differenciálással a fejlődési eltérésekhez való alkalmazkodást, a gyermekek képességeinek, egyéni adottságainak, fejlődési ütemének megfelelő tevékenységeket biztosítást.
- Komplexitás biztosít a különböző tanulási tevékenységek között.
- A gyermek önállóságát, figyelmét, kitartását, feladattudatát fejleszti.
- Elsősorban differenciáló, egyéni vagy mikro csoportos, illetve kooperatív technikákat alkalmaz.
- Értelmi képességeket /érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás/, kulcskompetenciákat fejleszt.
- A gyermekek megismerési vágyát, önkéntelen figyelmét, kíváncsiságát, érdeklődését sokoldalú kielégíti.
- A kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekeket felismeri és fejleszti.
- Részképesség- lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavart, fejlesztőpedagógus segítségével időben kiszűr, jelez megfelelő szakembernek és az óvodavezetőnek.
- Épít a gyermeki kíváncsiságra, a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
- Előtérbe helyezi a kreativitást, a gyermeki tanulás alkotó jellegét.

- A tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermekek személyiségének kibontakoztatását.
- Használja a modern, infokommunikációs eszközöket.
- Komplex ismereteket nyújt, folyamatos tapasztalatszerzési lehetőségeket biztosít.
- Elsősorban differenciáló, egyéni vagy mikro csoportos, illetve kooperatív technikákat alkalmaz**.**

A fejlődés várható jellemző óvodáskor végére:

- Az egyszerű feladatokat megérti, megjelenik az elemi fogalmi gondolkodás.
- Ha a helyzet megkívánja, kivárja, míg rákerül a sor /monotónia tűrés/.
- Érdeklődik környezete tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt, egyszerűbb problémákat felismer és megold.
- Feladatai végrehajtásában kitartó.
- Képes a szándékos figyelemre, szándékos figyelmének időtartama életkorának megfelelő.
- Él benne az iskola, a tanulás utáni vágy.
- Tevékenységének eredményét reálisan értékeli.
- Képes a már elsajátított ismeretek szándékos felidézésére.
- Nő az emlékezetének időtartama, terjedelme.
- Beszéde, gondolkodásának és önkifejezésének fő eszközévé válik.
- Érzékelése kifinomultabbá, észlelése differenciáltabbá válik.
- Munkatempója, feladattartása életkorának megfelelő.

6. Az óvodai élet megszervezése

6.1. Személyi feltételek

A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Megnyilvánulásai beépülnek a gyermek személyiségébe, ezért fontos a pozitív óvodapedagógusi modell.

Pedagógusképünk:

- Gyermekszerető, aki rendelkezik a gyermekek iránti empátiával, ráfigyelő, szeretetteljes magatartással.
- Mentálhigiénés, intellektuális szempontból alkalmas az óvodai csoport nevelésére.
- Elhivatott a pedagógus pálya iránt, tisztában van önmaga határaival, motivált személy.
- Alapvető humanista értékek hordozója, amelyhez megfelelő szakmai felkészültség társul, és ez mindennapi tevékenységében kifejeződik.
- Tiszteletben tartja és tolerálja a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait.
- Igényli az önképzést, önfejlesztést, szakmai megújulást, tovább fejlődést.

- Saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti, kritikus szemmel tekint önmagára, képes önreflexiót megfogalmazni, kijelölni önmaga számra a fejlesztési lehetőségeket.
- A gyermekek életkorának, fejlettségének és személyiségének megfelelő eljárások megválasztásakor hatékony gyermek megismerési technikákat alkalmaz.
- Az egyéni sajátosság, az egyéni fejlődési ütem figyelembevételével törekszik a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására.
- Tervezőmunkája tudatos, logikusan felépített, átfogó, rugalmas. Képes a váratlan eseményekhez való alkalmazkodásra, az objektív és szubjektív feltételek koordinálására.
- Szeretetteljes, bizalommal légkör megteremtésével állandó biztonságot, védelmet jelent a gyermekek számára.
- Figyelembe veszi a gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotát, épít a gyerekek szükségleteire, kíváncsiságára, meglévő tudására.
- A gyermekek érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködik a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel.
- A megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen kifejti szakmai álláspontját, képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető.
- Részt vesz az intézményi innovációban, pályázatban, kutatásban.
- Munkájában kezdeményező, felelősségteljes, megbízható és pontos.
- Kommunikációja, beszédkultúrája példaértékű, szakszerű nyelvhasználat jellemzi, fogalomhasználata pontos, a gyermekek számára is érthető.
- A rendelkezésre álló IKT - eszközöket széleskörűen ismeri, kritikusan értékeli és céljainak megfelelően tudatosan alkalmazza.

A dajkák és a pedagógiai asszisztensek az óvodapedagógusok munkáját közvetlenül segítik. Az óvodai élet egészében közreműködnek, a gyermekekkel folyamatos a kapcsolatuk, felnőtt modellként maguk is befolyásolják a nevelés folyamatát. Munkájukat a gyermekek napirendjéhez igazítva, az óvodapedagógusok irányításával végzik. A gyermekeket szeretetik, tisztelik, elfogadják. Ismerik a nevelési elveket, a csoportok nevelési terveit, a csoporton kívüli feladataik végzésével a gyermekek napirendjéhez alkalmazkodnak. Aktívan részt vesznek a csoportok életében. Az óvodapedagógusi tevékenység és a nevelő oktató munkát segítő alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

Az óvoda alapvető személyi feltételei biztosítottak.
Alkalmazotti létszám:
Óvodavezető: 1 fő
Általános óvodavezető helyettes, szakmai vezető: 1 fő
Óvodapedagógus: 44 fő ebből:
- 1 fő székhely óvodavezető helyettes
- 4 fő tagóvodavezető

Pedagógiai asszisztens: 6 fő
Pszichológus: 1 fő részmunkaidős

Dajka: 22 fő
Óvodatitkár: 1 fő
Gazdasági ügyintéző: 1 fő
Élelmezésvezető: 1 fő
Szakács: 2 fő
Konyhalány: 4 fő
Kisegítő: 5 fő teljes munkaidős, 2 fő részmunkaidős

6.2. Szervezeti és időkeretek

A csoportok megszervezése

Intézményeinkben osztott, részben osztott és osztatlan csoportokat szervezünk.
A csoport szervezés alapja a biológiai életkor, a nemek aránya.
A nehezen nevelhető vagy speciális fejlesztési igényű gyermekek csoport béli elhelyezésénél alapvető szempont az óvodapedagógusok arányos terhelése, hogy elegendő ideje legyen az egyéni fejlesztésre.
A gyermekek csoportba sorolásánál figyelembe vesszük: életkorbeli különbségek csökkentése, életkori 1/3 arány megtartása, testvérek együttnevelésének biztosítása, szülők igénye.
Inkluzív nevelési formában csoportonként maximum két fő sajátos nevelési igényű gyermeket fogadunk.

Napirend

A gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend biztosítja a feltételeket.
A napirendet a rugalmasság és a folyamatosság jellemzi. Az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változtatható az életkori sajátosságok, a körülmények, az évszakok, váratlan események hatására.
A különböző tevékenységek a gyermekek egyéni szükségleteihez igazodnak.
A napirend biztosítja a gyermekek gazdag, változatos tevékenységét, az aktív és passzív pihenés életkornak és egyéni szükségletnek megfelelő váltakozását.
A legtöbb időt az óvodáskorú gyermekek legfontosabb tevékenysége, a játék kapja. Ezért a napirend kialakításánál elsődleges szempont az összefüggő, zavartalan játékidő biztosítása, valamint a gördülékeny szervezéssel a várakozási idő minimalizálása.
Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal. Elegendő időt kell biztosítani a napirendben, hogy minden gyermek tempója szerint végezhesse.

Érkezéstől ebédig:
A gyermekek érkezése, fogadása
Szabad játék, párhuzamosan végezhető tevékenységek
Játékos tanulás: csoportos, mikro csoportos páros és egyéni
Mindennapos mozgás
Tízórai, gondozási teendők ellátása
Séták, kirándulások, közös megfigyelések.
Szabad, mozgásos játék az udvaron.

Ebédtől hazaindulásig:
Naposi munka feladatainak elvégzése.
Ebéd, gondozási teendők ellátása.
Pihenés, alvás-alvás előtti mese
Ébredés, a csoportszoba rendjének helyreállítása
Uzsonnázás, gondozási teendők ellátása
Játék, szabadon választott tevékenységek
Játékos egyéni képességfejlesztés
Mozgásos, szabad játék az udvaron
Folyamatos hazabocsátás

Heti rend
A heti rend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével.
A ciklusokban a tartalmi egység elvei alapján, komplex módon jelennek meg a tevékenységi formák.
Naponta lehetőség van az éneklésre, vizuális tevékenységre, mesélésre, verselésre a gyermek igénye szerint.
A gyermekeknek naponta szükségük van szervezett játékos mozgásra.
Heti egy-két alkalommal minden csoportban irányított mozgást szervezünk.
Ügyelni kell arra, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy a közös megvalósításra.
A heti rend kialakítása a csoportokban az óvodapedagógusok feladata, amit az adott óvodai csoport ismeretében számtalan variációval alkalmazhatnak, élve módszertani szabadságukkal.

7. Az óvoda kapcsolatai

Óvoda és a család kapcsolata

Az óvodai nevelés nem lehet eredményes családi megerősítés nélkül, elengedhetetlen az összhangban történő nevelés. Ezért óvodai nevelésünk során arra törekszünk, hogy a szülők megelégedésére a családi nevelést kiegészítve gondozzuk, védjük, neveljük, fejlesszük a gyermekeket. A szülőket nevelőpartnernek tekintjük, ismertetjük velük nevelői felfogásunkat, programunk célját, feladatát. Minden lehetőséget megragadunk annak érdekében, hogy a család nevelési eljárásait, szokásait megismerjük. Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítjük az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett lehetőségeit.
A gyermekek egyéni fejlődéséről folyamatosan konzultálunk a szülőkkel. Fontosnak tartjuk a hiteles tájékoztatást, a problémaérzékenységet, a tapintatot és az előremutató segítséget.

A családdal történő nyílt, őszinte együttműködés csak a kölcsönös bizalom talaján valósulhat meg. A szülőknek tapasztalniuk kell, hogy tiszteletben tartjuk nevelési elveiket, szeretjük

gyermeküket. Arra törekszünk, hogy emberi magatartásunkban, szakmai felkészültségünkben egyaránt példamutatók legyünk.
Emellett – évente egy alkalommal – felmérjük a szülők elégedettségét, az eredményekről a szülőket is tájékoztatjuk. Az esetleges fejlesztést igénylő területek javítására intézkedési tervet készítünk.

A kapcsolattartás formái:

- Családlátogatás
- Szülői értekezlet
- Egyéni beszélgetés, fogadóóra
- Rendezvények
- Szülői közösség

Kapcsolatok más nevelési partnerekkel

Az egyes tagóvodák kapcsolatot tartanak azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, az óvodai élet alatt, és az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz, és szükségletekhez.

- Bölcsődék
- Óvodák
- Iskolák

Az óvoda egyéb kapcsolatai

- EMJV Polgármesteri Hivatala –szakirodák-
- Egri Közszolgáltatások Városi Intézménye
- Klebelsberg Intézményfenntartó Központ
- Egri Pedagógiai Oktatási Központ
- Eszterházy Károly Egyetem
- Bitskey Aladár uszoda

Szakszolgálatokkal való kapcsolati

- Városi Nevelési Tanácsadó és Logopédiai Intézet
- Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Családsegítő Intézet
- Egészségügyi szakszolgálat (védőnő, fogorvos, foglalkozás egészségügy)

Kapcsolatok kulturális és közművelődési intézményekkel

- Egri Kulturális és Művészeti Központ
- Gárdonyi Géza Színház
- Harlekin Bábszínház

- Babszem Jankó Gyermekszínház
- Bródy Sándor Könyvtár

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében törekszünk a külhoni magyar óvodákkal való kapcsolatépítésre, szakmai kapcsolat kialakítására.

8. Az óvoda gyermekvédelmi feladatai, szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

A gyermekvédelmi munka minden óvodapedagógus munkaköri feladata, a nevelőmunka szerves része, melynek koordinálása a gyermekvédelmi felelős feladata.
Minden gyermeket érintő döntésben „a gyerek mindenekfelett álló érdekeit" kell figyelembe venni, azt más érdekek nem előzhetik meg.
A gyermekek jogait minden megkülönböztetés nélkül biztosítani kell: fajra, nemre, vallásra, származásra, egyéb.

A gyermekvédelmi munka központi gondolata a megelőzés.

Cél:
A prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve szükség szerint segítségnyújtás, valamint együttműködés a különböző szakemberekkel. Esélyegyenlőség biztosítása.

Elveink:

- A gyermek nevelése a család joga és kötelessége. Ezt tiszteletben tartva erősítjük a szülők felelősségérzetét, hangsúlyozva a családi nevelés fontosságát.
- Szoros kapcsolatot alakítunk ki a közvetlenül, vagy látens módon segítséget kérő családokkal.

Az óvodapedagógusok feladatai:
- Segíti a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését és járását.
- Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, szükség esetén védő – óvó intézkedésre javaslatot tesz.
- A problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket és okokat felismeri, és szükség esetén, szakember segítségét kéri.
- A feltáró munka után a felzárkóztatást, tehetséggondozást megtervezi, megvalósítja /erről a gyermekek fejlődési lapjain feljegyzést készít /.
- A felzárkóztatást és a tehetséggondozást megvalósítja.
- A szülőkkel megfelelő, együttműködő kapcsolatot alakít ki.

- A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kíséri, szükség esetén jelez az óvodavezetőnek.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- A nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkát az adott évre.
- Nyilvántartja a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekeket, intézkedéseket, eredményeket. Munkájáról évente beszámolót készít, illetve folyamatosan tájékoztatja az óvodavezetőt.
- Szükség szerint családlátogatások végzése az óvónőkkel.
- A fogadó órák alkalmával a szülők rendelkezésére áll szükség esetén.
- konkrét esetekben a Nevelési Tanácsadóval, Családsegítő Intézettel, Gyermekjóléti Központtal, Gyámügyi Hivatallal, rendőrséggel.
- Rendszeresen figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit, és erről az óvodavezetőt és kollégáit is tájékoztatja.
- A faliújságon a szülőket folyamatosan tájékoztatja az őket érintő témákban.

A gyermekvédelmi munka várható eredményei:

- Megvalósul a hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett helyzetű gyermekek felzárkóztatása, tehetségfejlesztése.
- Minden rászoruló gyermek megkapja a jogosultság szerinti kedvezményeket.
- Folyamatos, egymást segítő kapcsolat alakul ki a rászoruló családok és óvoda között.
- Elfogadják javaslatainkat, segítségünket.

9. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, habilitációs, rehabilitációs tevékenységek

Óvodánk részt vesz a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integrált nevelésre javasolt sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésében.
Óvodai nevelési programunk elkészítésekor, valamint napi munkánk során ezért figyelembe vesszük a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében foglaltakat.

Az integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk.
- Kiemelt célunk elősegíteni e gyermekek alkalmazkodó készségének, akarat erejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését.

- Habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiás programjaink jellemzően az óvodai pedagógiai programba, így a napi óvodai életbe beágyazottan valósulnak meg, a gyermekek szakvéleményben foglalt valós igényeihez igazodóan, a gyógypedagógus közreműködésével elkészített éves „Egyéni fejlesztési terv" szerint. Az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulás érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki.
- A sajátos nevelési igényű gyermekkel végzett munkánk során arra törekszünk, hogy kihasználjuk mindazon lehetőségeket személyiségük –így különösen a befogadás, empátia fejlesztése, a segítő viselkedésformák és tevékenységek tanítása- fejlesztésére, amit a sérült társaikkal való együttélés nyújt.
- Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amely a sérült gyermekek különbözőségét hangsúlyozza
- Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását.
- Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik esetében az adatvédelemmel és a személyiségjogokkal kapcsolatos szabályok betartására.

A habilitáció célja:

- A sérült funkciók fejlesztése, újak kialakítása
- A sérült funkciókkal egyensúlyban a meglévő funkciókra való támaszkodás, ezek fejlesztése.
- Amennyiben speciális eszközök használata szükséges, ezek elfogadtatása, a használat tanítása.

A habilitáció fő területei:

- Az észlelés-vizuális, akusztikus, taktilis, vesztibuláris, kinesztéziás-fejlesztése
- A motoros készségek fejlesztése
- A beszéd-és nyelvi készségek fejlesztése, szükség esetén alternatív kommunikációs eszköz használatával
- A szociális készségek fejlesztése
- A kognitív készségek fejlesztése
- Az önellátás készségeinek fejlesztése

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel végzett munkánkra vonatkozó eljárás:

- Évnyitó szülői értekezleteinken rendszeres tájékoztatást adunk a szülőknek az integrált nevelésre vonatkozó főbb tudnivalókról, az erre vonatkozó eljárási szabályainkról.
- Fokozott figyelmet fordítunk az újonnan felvett gyermekek esetleges problémáinak feltárására, a nevelési tanácsadó, majd a szakértői és rehabilitációs bizottság bevonásával közreműködünk a sajátos igények mielőbbi feltárásában.
- Tájékoztatjuk a szülőket, hogy integrált nevelésben abban az esetben vehet részt a gyermekük, ha optimális fejlődését ez a forma biztosítja leginkább, ezt a szakvélemény megállapítja.

- Helyhiány esetén elsőbbséget élveznek az óvodába már a sérülés megállapítása előtt felvett gyermekek. A helyhiányt az óvoda vezetője saját jogkörében írásban 8 napon belül jelzi a szakértői és rehabilitációs bizottság felé.
- A gyermekek csoportba való beosztásakor tartózkodunk a sajátos nevelési igényű gyermekek elkülönítésétől. Az egy csoportban elhelyezett gyermekek irányszáma 1-5 fő, a mindenkori számot éves munkatervünk mellékleteként határozzuk meg, erről az óvodai nevelőtestület meghallgatása után, a fogyatékosság típusát, a speciális igények mértékét figyelembe véve az óvodavezető dönt.
- Abban az esetben, ha az integrált nevelésre javasolt gyermek a feltételek biztosítása után sem fejlődik megfelelően, illetve adaptációs készségei nem teszik lehetővé a többi gyermekkel való együttnevelést, 1-3 hónapos megfigyelési idő után ismételt szakértői vizsgálatát kérjük.

10. Pedagógiai munka tervezése, értékelése

A tervezés

Az óvodapedagógus feladatai:

- Szeptember 15-ig elkészíti az éves nevelési tervet.
- Negyedévente egészségfejlesztő programot tervez.
- Pedagógiai munkáját tanítási - tanulási egységekre (tematikus terv, tématerv, projekterv, napi tervek) tervezi meg a megvalósítást megelőző héten.
- Tervező munkája során, komplex módon figyelembe veszi a pedagógiai folyamat minden elemét, a pedagógiai program tartalmát, a gyermekek előzetes tudását, érdeklődését, életkori sajátosságait.
- Tudatosan tervez szervezési módokat, munkaformákat (pl: páros, mikro csoportos), kooperatív technikákat, módszereket.
- A gyermekek képességeinek, fejlettségének megfelelően tervezi meg az egyéni fejlődést segítő differenciált feladatokat.
- Tudatosan tervezi a célnak megfelelő stratégiákat, módszereket, eszközöket.
- Többféle módszertani megoldásban gondolkodik, melyet rugalmasan alkalmaz.
- Terveit az eredményesség függvényében felülvizsgálja, korrigálja.
- At IKT eszközöket célszerűen tervezi meg a téma sokoldalú feldolgozásában illetve a felkészülésében.

A csoportnapló

Szerkezeti és tartalmi felépítése:

A 20/2012. (VIII.31.) 91§ (2) (3) EMMI Kormányrendelet értelmében a kötelezően előírt elemeken kívül tartalmazza még a csoportszokás és szabályrendjét, családlátogatással kapcsolatos dokumentációt, továbbá a tagóvodák további tartalmakkal bővíthetik a helyi igényeiknek megfelelően.

Az óvodapedagógus feladatai (az előzőekben leírtakon túl):

- Az éves nevelési tervet augusztus 31-ig értékeli.

- A tematikus tervet a megvalósulás után értékeli, reflektál a megvalósított projektekre, témahetekre.
- Negyedévente értékeli az egészségfejlesztő programot.
- A csoportnaplót elektronikusan készíti, melyet évvégén kinyomtat, oldalakat beszámozza, és ezt követően bespirálozza.

11. A gyermekek képességeinek, készségeinek mérése, fejlődésük nyomon követése és értékelése

Cél: Olyan mérési, értékelési eljárások megvalósítása, amelyek alkalmasak a gyermekek megismerésére, fejlesztésére, fejlődésük nyomon követésére.

Alkalmazott mérési módszerek
A gyermek-és családja megismerését szolgálja és a fejlesztés kiinduló pontját képezi az óvodába történő befogadáskor az **anamnézis**: ebben a gyermek óvodába lépése előtt történt, a fejlődést befolyásoló eseményeket rögzítjük (a születést megelőző időszakot, a születés körülményeit, az étkezési szokásokat, a szobatisztaság idejét, a játék és alvási szokásokat). Az általános kérdésekre adott válaszok segítik a családhoz és a gyermekekhez illesztett segítségnyújtás leghatékonyabb formáinak megtalálását.

A gyermekek képességeinek, tudásának fejlettségéről a differenciált egyéni bánásmód megvalósítása érdekében a **fejlődését nyomon követő dokumentációt** vezetünk. (az anyagot összeállította, szerkesztette: Mantlik Józsefné, lektorálta: Fábián Katalin), amely tartalmazza:
- A beszoktatás tapasztalatait, amit a gyermek adatai után az egyéb megjegyzéseknél rögzítünk.
- A gyermek fejlődésének mutatóit: érzelmi-szociális, erkölcsi, értelmi, anyanyelvi, mozgás és finommotoros fejlettségét.
- Valamint az ÓNOAP-ban meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos megfigyeléseket.

Az egyes képességek aktuális fejlettségét elsősorban a játékban és egyéb tevékenységekben való megfigyelés alapján, az értelmi képességek szintjét az életkorhoz igazodó differenciált mérőlapok alkalmazásával követjük nyomon (az értelmi képességeken belül az érzékelés-észlelés mérését a 3-4 évesekkel nem végeztetjük).
Kivételt képeznek a különleges bánásmódot igénylő gyermekek, akikről háromszor készül fejlődést nyomon követő bejegyzés.

Értékelés
A gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat elemezzük, írásban értékeljük, amit évente 2x rögzítünk, október illetve április végéig (a 3 éves gyerekeknél az óvodába történő folyamatos befogadás után két hónapon belül). Ezek alapján készítjük el az **egyéni fejlesztési tervet**, amelyben feljegyezzük a gyermek fejlesztendő területeit, a fejlesztés módszereit és az elért eredményeket.

A gyermekek értékelésében elvárás az óvodapedagógustól:
- Az egyéni képességekhez viszonyítva értékelje a gyermekek teljesítményét, figyelembe véve életkori sajátosságaikat, a tevékenységformák, általános fejlettségi mutatóit.
- Értékelése folyamatos, pozitív visszajelzésre épülő, világos, egyértelmű és a cselekvésre vonatkozó legyen.
- Olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekedjen, amelyek a gyermekek önértékelésének, önellenőrzésének képességét is fejleszti.

A szülők folyamatos és egyéni tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről, évente 2x fogadó órák keretében.
Felismerve a gyermek tanulási, magatartási problémáit, szükség esetén a gyermeket Pedagógiai Szakszolgálat felé irányítjuk, ezáltal megfelelő szakmai segítséget kínálunk számukra. Együttműködünk a szakmai partnerekkel, szervezetekkel, szülőkkel a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítése érdekében.

A mérések elvégzéséért, az eredmények rögzítéséért, a dokumentáció vezetéséért a csoport óvodapedagógusai a felelősek.

Ney Ferenc Óvoda
3300. Eger, Ifjúság út 7-9.

„ A gyerekek is sokféle természetűek, s mindnyájával nem lehet egyképpen bánni. Ami egyikre hatással van, a másikon nem fog. És az óvónak a legnagyobb ügyessége éppen abban áll, miszerint szerencsés tapintattal és körülmény szerint a kisdedek egyéniségéhez tudja alkalmazni a célravezető legjobb eszközt.”

/ Ney Ferenc /

Tartalomjegyzék

1. **AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE**
2. **SZEMÉLYI FELTÉTELEK**
3. **PROGRAMUNK ALAPELVEI, ÉRTÉKEI**
4. **ÓVODAKÉP**
5. **AZ ÓVODÁNK TÁRGYI - DOLOGI FELTÉTELEI**
6. **RENDEZVÉNYEINK, HAGYOMÁNYINK**
7. **TEHETSÉGGONDOZÁS**
8. **AZ ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE**

1. Az óvodai élet megszervezése

Helyzetelemzés

Intézményünk a város déli részén, Lajosvárosban található, mely kertvárosi övezete Egernek. Egy épületben működik a bölcsődével és a logopédiai intézettel. Az óvoda közelében két középiskola és két kollégium is működik, így szinte a köznevelési rendszer minden korosztálya megtalálható ezen a területen.

Az épület a hetvenes években készült, mely az óta, sok változáson, felújításon ment keresztül. A lapos tetős épületre egy könnyűszerkezetes tető került. Megtörtént a műanyag nyílászárók cseréje és a vizes blokkok teljes felújítása is. Az intézményben napkollektor működik, mely az óvoda gazdaságos villamos energia ellátását segíti.

Udvarunk jól felszerelt udvari játékokkal, homokozóval, terasszal. Nagy siker számunkra, hogy műfüves- pályával gazdagodhattunk, mely a fenntartó és az Ifjúság úti Óvodáért Alapítvány együttműködésével valósult meg. Ez különösen nagy előrelépés a mozgásfejlesztésben, mivel nincs tornaterme intézményünknek, a mozgásos tevékenységeket itt tarthatjuk meg.

Folyamatosan kicserélődött a régi bútorzat, a beépített szekrények cseréjével a gyermekek játékeszközei hozzáférhetőbbé, és a csoportszoba esztétikusabbá vált.

Három óvodai csoport működik, vegyes életkorú csoportok. A nevelőtestület a szülők elvárásait meghallgatva dönt a csoportok megszervezésénél./ testvér gyerekek, rokonok, ismerősök, lehetőség szerint óvodapedagógus megválasztása/

Az óvodába járó gyermekek a környező utcákból érkeznek, de néhány vidéki gyermeket is fogadunk a közeli településekről, hiszen a szülők a közelben dolgoznak.

Az intézmény 2011 óta körzet központként működik, a kertvárosi óvodák székhelye. Itt kapott helyet az igazgatóság, ahonnan négy tagóvoda irányítását oldjuk meg. A tagóvodákban közös, hogy zöldövezeti, ugyanakkor jól megközelíthető, évtizedek óta óvodaként funkcionált. Igyekszünk támogatni a tagóvodák működését, közvetítve a fenntartó elvárásait, lehetőségeit. Szakmai területen szeretnénk megőrizni az óvodák különböző arculatát, sokszínűségét, ugyanakkor a megújulást is nagyon fontosnak tartjuk, és ezért támogatjuk a pedagógusok, és minden alkalmazott további fejlődését.

2. Személyi feltételek

Az intézmény székhelyén a dolgozói létszám: 15 fő
Ebből:
Főiskolát végzett óvodapedagógus: 8 fő
Ebből: **1 fő szakértő mesterpedagógus, 2 szakvizsga / óvodai menedzser, mentorpedagógus /;**

1 fő mesterpedagógus (fejlesztő-támogató), 3 szakvizsga / minőségfejlesztési feladatokra felkészítő szakvizsga, közoktatás vezető, mentorpedagógus /

1 fő 3 szakvizsga /fejlesztő, differenciáló szakpedagógus, szakvizsgázott pedagógus egyéni bánásmód, tanulásszervezés szakon, mentorpedagógus/

1 fő 1 szakvizsga /mentorpedagógus/

Nevelőmunkát közvetlenül segítők:

1 fő óvodatitkár

1 fő pedagógiai asszisztens

3 fő dajka, ebből 1 fő szakképzett dajka

Gazdasági előadó:

1 fő

Konyhai kisegítő:

1 fő

A **4 fős vezetőség** a körzetben összevonásra került intézmények munkáltatói, szakmai, gazdasági, adminisztrációs feladatait látja el. Az alkalmazottak személyi ügyeit, a pedagógusok szakmai irányítását, továbbképzések megszervezését és a gyermekek adatainak nyilvántartását, felvétellel és tankötelezettséggel kapcsolatos ügyek naprakész vezetését végzi. A gazdasági feladatok, bér, beruházás, dologi kiadások, karbantartási munkálatok irányítása is itt történik, mivel önálló költségvetési intézmény. A városban minden óvoda az **E**gri **K**özszolgáltatások **V**árosi **I**ntézményével áll kapcsolatban, ahol a könyvelési feladatokat látják el, illetve az intézmények műszaki karbantartását végzik.

Az óvodapedagógusok életkor szerint jól kiegészítik egymást, a fiatalabb korosztály is jelen van az intézményben. Ösztönözzük kolléganőinket a továbbtanulásra. Az óvónői párok megválasztásában az a gyakorlat, akik stílusuk alapján kiegészítik egymást, azok alkotnak nevelői párokat. A nagyobb szakmai gyakorlattal rendelkező, adja át tudását a fiatalabb kollégának, a kezdő kapjon lehetőséget, hogy kibontakoztathassa szakmai képességeit.
A tevékenységközpontú óvodai nevelés a pedagógiai munka közvetlen segítőjeként tekint az óvodai dajkára. Ismernie kell a csoport nevelési céljait, feladatait. Magatartásával, beszédével ugyanolyan modellként áll a csoport elé, mint az óvónő.
2012-től pedagógiai asszisztensek segítik az óvodapedagógusok munkáját, ebben a székhely óvodában 1 fő.
Fontos számunkra a gyermekek lelki egészségének védelme, ezért foglalkoztatunk óvodapszichológust, ő megbízással dolgozik és a körzetben lévő óvodákban folyamatosan látja el a gyermekeket.

Az óvodában 7. 00-17. 00 óráig óvodapedagógus foglalkozik a gyerekekkel, munkaidejüket heti váltásban töltik. Az óvoda nyitva tartása igazodik a szülők elvárásaihoz, igényeihez, a fenntartó által elrendelt 11 óra betartását figyelembe véve.

3. Programunk alapelvei, értékei

Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési programot adaptáltuk, ennek megfelelően dolgozunk, tervezzük mindennapjainkat. Hitvallásunk, az óvodáskorú gyermek egyéni és életkori sajátosságait a legmesszebb menőkig figyelembe véve, fejleszteni, személyiségét, kiegészítve és folytatva a családi nevelést, derűs otthonos légkörben, amelynek megvalósulása folytán képessé válik a gyermek egyre tágabb környezetbe való zökkenőmentes beilleszkedésre. Ezen a ponton találkozik először, az óvodapedagógusok és a TON. Az Alapprogram is kellő szabadságot biztosít az óvónő munkájában. Ezzel a szabadsággal élve és a helyi sajátosságokat, lehetőségeket kihasználva és beépítve végezzük munkánkat, tág teret adva a gyermeki tevékenységnek, tevékenykedtetésnek, és ezen keresztül a sokoldalú megismerésnek. Óvodai életünket a megismerések komplexitása, gyakorlatiassága és a többboldalú tapasztalatszerzés jellemzik. Tevékenységre épülő, sokoldalú képességfejlesztés történik, a gyermekek személyiségének kibontakoztatása az egyéni és életkori sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével. Helyes szokásrend kialakításával, megfelelő szervezettséggel növeljük a gyermekek biztonságérzetét. A szülők számára is fontos a tervezhetőség, kiszámíthatóság az óvodai élet kereteiben. A gyermekek óvodai életét céltudatosan kell megtervezni. Az egészséges fejlődéshez, fejlesztéshez a napirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú tevékenységformák megtervezésével. Legtöbb időt a játékra tervezzük, s minden tevékenység ebből indul ki, ide vezetjük vissza a gyermeket. Mivel nemcsak kertvárosi gyermekeket nevelünk, hanem lakótelepről is érkeznek óvodásaink, nekik korlátozottabb a mozgáslehetőségük, ezért kiemelt feladatunk a rendszeres testmozgás biztosítása. Ezt szintén beépítettük a napirendbe.

A **napirend** mind a három csoportban a gyermeki tevékenységre, az önállóságra, döntési helyzetekre és sokoldalú tapasztalatszerzésre épül. Ebbe a folyamatba illeszkedik a játékos tanulás, valamint a komplex tevékenységek rendszere, melyek egyéni, csoportos, mikro csoportos formában valósulnak meg.
A projekt módszerrel, a projekt alapú pedagógiával ismerkedünk. Az elkövetkező időszakban szeretnénk ezt elsajátítani, és alkalmazni.

A **heti rend** kialakítása minden csoportnak önálló feladata. A tevékenységek komplex módon valósulnak meg így a nap folyamán lehetőség van éneklésre, verselésre, mesélésre, vizuális tevékenységre, mozgásra a gyermekek igényei szerint. Heti egyszer - kétszer szervezett mozgást tervezünk. A tevékenységek szervezésénél ügyelünk, építünk a gyermekek kezdeményezésére, ötleteikre.
A heti rendbe beépül a rendszeres úszásoktatás, az ovi foci, mely minden héten azonos időpontban történik.

Küldetés nyilatkozatunk:

"Életre nevelünk, személyes példamutatásunkkal tevékenykedtetünk, s közben a tág világot ismertetjük, melyben fontos számunkra az egyén, a lelki egészség, a derű, a játék, a bizalom."

4. Óvodakép

Gondoskodik a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel a **mást nem helyettesíthető játékról.**
Az óvoda kiegészíti a családi nevelés feladatainak ellátását. Migráns, nemzetiségi gyermekek nevelése esetén biztosítja az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Óvodánk sajátos arculatát az alábbi tényezők határozzák meg:

- Számunkra minden gyermek egy kihívás, akit megismerni, óvni, fejleszteni kell, sok türelemmel, megértéssel, és szeretettel
- Nevelési elveink megvalósításában szorosan együttműködünk a legközvetlenebb nevelési partnerünkkel a családdal.
- Az óvoda dolgozói arra törekszenek, hogy a beilleszkedést megkönnyítsék a gyerekeknek. Minden igyekezetünkkel azon vagyunk, hogy jól érezzék magukat, szívesen jöjjenek óvodába és a megfelelő időben, kezdjék meg iskolai tanulmányaikat a város bármelyik iskolájában.
- A gyermekek számára szeretetteljes nevelést biztosítunk.
- Az egyéni bánásmód elvét alkalmazva csökkentjük a meg lévő hátrányokat, nem adunk helyet semmiféle előítéletnek, minden gyermek fejlődését saját személyéhez viszonyítva értékeljük. A gyermekek jogait, emberi méltóságát tiszteletben tartjuk.
- Teret engedünk és kapcsolódunk azokhoz a tevékenységekhez, melyek az óvodai program célkitűzéseit segítik.
- A már kialakult hagyományainkat ápoljuk, gazdagítjuk, ezzel őrizzük értékeinket, melyek átörökítése intézményes keretek között is fontos erkölcsi feladat.
- Óvodánk rendelkezik saját alapítvánnyal, melynek következtében ünnepeink, és rendezvényeink színvonalasabbá tételére nyílik lehetőség. Szabadidős programjaink támogatást kapnak, eszközkészletünk gazdagodik.

A gyermekek fejlesztésénél az alábbiakra fokozottan figyelünk:

- egészséges környezet biztosítása
- lehetőség a mozgásigény kielégítésére
- kognitív képességek kibontakoztatása
- egyéni igények figyelembevétele
- állandóság, kiszámíthatóság a mindennapokban
- nyugalom, biztonságérzet megteremtése
- viselkedési normák elsajátítása

5. Az óvoda tárgyi-dologi feltételei

Az óvoda épülete távol a forgalmas utcáktól, zöldövezetben helyezkedik el. Az épület déli fekvésű, a 70-es években épült panel, összkomfortos, gázfűtéses. A csoportszobák nem túl tágasak, 40 ^{m2} alapterületűek, ehhez tartozik még egyenként 20 ^{m2} területű mosdó, öltöző. Csoporttermek száma 3. Az épületben található a körzeti központi iroda is. Sajnos tornateremmel nem rendelkezünk, de az udvaron elhelyezkedő műfüves pálya remek alkalmat nyújt kora tavasztól késő őszig a gyermekek mozgástevékenységeire.
Az óvoda zárt, egyaránt megtalálható, füves, betonos, homokos terület. Fák, bokrok adnak árnyékot a meleg nyári napokban. Folyamatosan karbantartjuk az egész udvart, új fa játékokra cseréltük az udvari játékainkat. Az udvari terasz burkolatának cseréje hangulatosabbá, balesetmentessé tette annak használatát.
2003.-ban mindkét bejáratnál megtörtént az akadálymentesítés, így mozgáskorlátozottak is bejuthatnak az épületbe. 2015-ben a bejáratunk új térburkolatot kapott.

A meglévő eszközeink
Folyamatosan gyarapodik az intézmény eszköz állománya, köszönhető ez a pályázatoknak és az eszközfejlesztésre kapott és felhasznált fenntartói támogatásnak. Az óvoda alapítványa a szülők támogatásával hozzájárul az eszközeink fejlesztéséhez, gazdagításához. Az óvodai szakkönyv ellátottság szintén sokat gazdagodott, évről évre gyarapítjuk könyvtárunkat. Számítástechnikai eszközparkunk kiépült. Számítógép, laptop, nyomtató segíti munkánkat.
Technikai felszereltségünk jónak mondható, hiszen, HI-FI torony, fénymásoló, videokamera, fényképezőgép, foto nyomtató, televízió, DVD, tartozik eszközállományunkba.
A gyerekkönyvek választéka csoportonként változó. Ez a szülői hozzájárulásokból, ajándékokból gyűlt össze és folyamatosan gyarapodik. Célunk, olyan kiadványok kerüljenek itt az óvodában gyermekeink kezébe, melyek színvonalasak, tartalmuk és megjelenésük is alkalmazkodjon a 3-6 éves gyermek értelmi színvonalához, fejlessze képességeit, formálja ízlését, járuljon hozzá az olvasóvá neveléshez.

A mozgás fejlesztéséhez, a mindennapi mozgásos játékokhoz minden gyermek számára biztosított a feltétel. Zsámoly, szekrény, padok és német tornaszer, egyensúlyozó deszkák, egyensúlyozó tölcsér, trambulinok, akadály pálya található. A mindennapokban is gyakran használjuk a MOZGÁS KOTTA tornaszereket minden csoportban.

A rajzolás, mintázás, kézimunka tevékenységekhez biztosított a rajzlap, festékek, ceruzák, zsírkréták, ecsetek, ragasztók, kartonok, színes papírok, fonalak, textíliák. Jó minőségű, „Berol” termékeket használunk. A gyermekek kézügyességének, finommotorikájának fejlesztésére a lehetőségünk bővült az ablakos festőkészlettel, homokszigettel. Bátran használunk a természetből gyűjtött terméseket, kavicsokat és egyéb anyagokat a gyermekek tevékenységének változatosabbá tételéhez.

Az ének, zene, énekes játék tevékenységeit különböző hangszerek segítik a zenei hallás és a ritmusfejlesztést. Rendelkezésre áll az óvó néniknek elektromos zongora, mely színsebbé teheti

az óvodai ének-zene tevékenységeket. Minden csoportban megvalósul a zenei tehetséggondozás, a jó zenei készséggel rendelkező gyermekek egyéni és csoportos fejlesztésében részesülnek.

Külső világ tevékeny megismerése témakörében felhasználjuk az óvoda játékait, minden technikai eszközt. Rendelkezünk olyan korszerű játékos eszközökkel, melyekkel kiscsoportokban nagyon jól lehet logikai készséget, mennyiség fogalmat, matematikai műveleteket elsajátíttatni. Ezeket a fejlesztő játékokat lehetőség szerint bővítjük, korszerűsítjük. Felhasználunk minden olyan eszközt, anyagot, ami a külső világban megtalálható és a gyermekek egészségére nem ártalmas. Gyűjtögetés - rendszerezés-felhasználás.

Az anyanyelvi nevelésben bábok, bábparaván, fólia-képek, mese-sátor, diktafon, gyermekkönyvek, kazetták, CD teszik gazdagabbá a mindennapokat. Bővült a tevékenységekhez felhasználható eszközünk a fejbáb-készlettel, ami az igényes, élményszerű dramatizálást segíti. Az anyanyelvi játékok alkalmazása beépül a mindennapokba. Mese –vers élményszerű előadása jelen van a csoportszobában, az udvaron, ill. az óvodán kívüli természeti környezetben. Megismertetjük a gyermekeket a színházba járás lehetőségével is, bábszínházban és gyermekelőadásokon veszünk részt. Törekszünk az igényességre, olyan előadásokat választunk, mely irodalmi értéket képvisel.
Gyermekkönyvtárunk változatos, folyamatosan gazdagodik.

Az óvoda csoportszerkezete
Az óvoda csoportszerkezetének alakulását a tevékenységek sokszínűsége a gyermekek leghatékonyabb fejlesztése határozza meg. Az óvodai csoportszerkezet kialakítását a nevelőtestület véleménye alapján **vegyes életkorú** csoportokban határoztuk meg.
A vegyes csoportban történő fejlesztés előrelátó tervezőmunkát igényel, hiszen tekintettel kell lenni a nagyobb különbségekre, s nem elhanyagolható feladat az iskolára való előkészítés szempontjából sem. Differenciált tervezést és körültekintőbb szervezőmunkát igénylő tevékenykedtetés mellett történik a gyermekek fejlesztése. A tervezőmunkában minden esetben megjelenik a differenciálás, mely lehetőséget ad a gyermeknek fejlettségének megfelelő feladatok megoldására.

Pedagógiai indokaink vegyes csoportnál
Rugalmasan lehet kezelni a korcsoportok közötti átmenetet. A fejlődés állandó folyamat, nincs mereven hónapokhoz kötve, a differenciált fejlesztés beépül az egész napi tevékenységbe, minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődik.
A hátrányokkal kezdő gyermekek beillesztése és felzárkóztatása zavartalanabb, a gyermek számára észrevétlen, ezért a fejlesztést megkönnyíti.
A tehetségesebb gyermekek érdekében, igényeiknek megfelelően tudjuk biztosítani a többletfeladatokat.
A csoport légköre családiasabbá tehető, spontán sajátít el a gyermek ismeretanyagot, viselkedési szabályokat, utánzással a nagyoktól, ezért a beszoktatás egyszerűbbé válik.

Ugyanaz az óvodapedagógus foglalkozik a gyermekkel az óvodai évek alatt, 3-4 év összehangolt fejlesztő munka valósítható meg.
Törekszünk a projekt tervezés bevezetésére, és ennek megvalósulását hatékonyabban tudjuk elképzelni vegyes életkorú csoportokban.

6. Rendezvényeink, hagyományaink

Minden közösségben nagyon fontosak azok a rendezvények, melyek hangulatosak, az óvodai élethez igazodnak, a közösség tagjainak bevonásával szerveződnek. A jól sikerült programokból idővel hagyományok alakulnak ki. Óvodánkban rendszeresen megrendezésre kerülnek:
Október - OVI - ÖKO Party / szülőkkel közös projekt /

Környezettudatos magatartás megalapozása

Valljuk, hogy már óvodáskorban meg kell kezdenünk a környezetvédő, természetvédő ember személyiségének kialakítását. A természet szeretetére való nevelés egy lehetőség, melynek megoldásához a kulcs, mi óvodapedagógusok vagyunk, hiszen természetvédő, természetszerető gyerekeket csak az a pedagógus nevelhet, aki maga is ismeri, óvja környezetét. A környezet- és természetvédelem az óvodáskorú gyermekek életében nem mást jelent, mint kellő időben elkezdett tudatos nevelőmunkát. Egész hónapban minden csoport foglalkozik a környezetünk védelmével, a szelektív hulladékgyűjtéssel, az újra hasznosítással. Személyes tapasztalatokat gyűjtenek, majd játékos eszközöket készítenek hulladék felhasználásával. A téma zárásaként, szülők bevonásával közösen készítenek a családok hulladékból játékokat, használati tárgyakat, lakásdíszeket, amiből kiállítást rendezünk, ahol jutalmazásra kerül a legkreatívabb ötlet.
December – **Mikulás várás – Adventi Gyertyagyújtás** / közösségi rendezvény /

Az erkölcsi értékek átadása, erősítése

Fontos tényező a gyermeki viselkedéskultúra fejlesztése. Az ünnepek adják erre a legtöbb lehetőséget. A karácsonyvárás, az előkészületek pozitívan hatnak a fejlődő személyiségre. A közösségben ezek az érzések felerősödnek, emlékezetesebbé válnak. A környező utcákban élők közös ünnepsége kerül megrendezésre, ahol szülők, nagyszülők, a városrész vezetői szervezik a programot, az óvodás gyerekek is részt vállalva, színesítik a műsort.

Január- Jótékonysági bál / szülőkkel, alapítvánnyal, város vezetőivel közös rendezvény /

Az óvoda anyagi támogatásának bővítése, a szülői - nevelői közösség együttműködésének erősítése

Kötetlen program szervezésével, civil szervezetek bevonásával történik a jótékonysági bál megszervezése. Ez a tevékenység már hagyománnyá alakult. Az új szülőket bevonják a régi szervezők. Közös tevékenységben zajlik az előkészület, óvodai dolgozók, szülők, az alapítvány

kuratóriumának tagjaival. A bál bevételét az alapítvány megjelölt céljainak megvalósítására használjuk fel.

Március – **„Nyitnikék" dalos találkozó/** tehetséggondozás városi szinten /

A város jó zenei készséggel rendelkező, tehetséges óvodásainak bemutatkozása

Egész délelőtt zajló óvodai program, ahol a benevezett gyermekek, óvodás csoportok mutatják be népdal és néptánc műsorukat. Fontos számunkra az óvodai környezet, ahol a gyerekek biztonságban érzik magukat, csak gyermekközönség előtt mutatják be a tanultakat. A program a Nemzeti Ünnep alkalmából kerül megrendezésre, így emlékezve az ünnepre. Táncház vagy népdal énekes zárja a találkozót, ahol közösen vesz részt minden gyermek és a felkészítő óvodapedagógusok.

Június – **Ovi Foci bemutató - Lajosvárosi Pincesori Főzőverseny** /szülőkkel közös rendezvény/

A sport, a mozgás megszerettetése

Mindkét rendezvény a családok összetartását, a közös programokon való megjelenést hivatott elősegíteni. A mozgás fontosságát hangsúlyozva, a jó közösség kialakításának részét képezik ezek a programok.

Július – Erdei tábor / szülők igénye alapján szervezve /

A gyermekek élményszerző tevékenységének gazdagítása, a környezet szépségének bemutatása, sok mozgás lehetőséggel összekötve. Lehetőséget biztosítunk azoknak a gyerekeknek, akiknek nincs módjukban a vidéki életet megtapasztalni, erdei környezetben eltölteni néhány napot, hogy a jól megszokott felnőttekkel, gyerektársakkal élményeket gyűjthessenek gyermek táborban.

7. Tehetséggondozás

A tehetségazonosítás és gondozás folyamatos feladatunk. Segítenünk kell, hogy felszínre kerüljenek a gyermekekben rejlő adottságok. A gyermekek eltérő erősségekkel érkeznek az intézménybe. Ennek megmutatására, felszínre hozására törekszünk az óvodai élet keretei között. A fejlődés folyamatos nyomon követése – a fejlesztés, mindig a gyermek egyéni tempójához, fejlettségi szintjéhez igazodva történik. A fejlődési naplóban rögzítésre kerül.

Kiemelten foglalkozunk:

- A tehetséges gyermek erős oldalának, differenciált feladatokkal, játékokkal történő fejlesztésével

- Az elfogadó légkör, tág cselekvési szabadság, gazdag tapasztalások biztosításával (párhuzamos tevékenységek, rugalmas napirend, szabad játék)
- Komplexitással, az egész személyiség fejlesztésével
- Folyamatos bátorítással, ösztönzéssel, motivációval
- Azonnali visszajelzésekkel az aktivitás fenntartására

Nevelőközösségünk folyamatosan figyel és kutatja a lehetőségeket, a szakmai útmutatásokat a személyre szabott nevelésben. A tehetséggondozás felfogásunk szerint alapkövetelmény lett és nélkülözhetetlenné vált a csoportmunka, mely lehetőséget ad a szociális érzékenység fejlődésére is.

8. Az óvoda kapcsolatrendszer

óvodába lépés előtt

- Napi kapcsolat a bölcsődével, hiszen egy épületben üzemelünk. Egymás ünnepein kölcsönös részvétel. Szülőkkel folyamatos kapcsolattartás a beiratkozás után.
- Gyermeknapon az új gyermekek meghívása programjainkra, ezzel ráhangolódást teremtünk az új gyerekek számára.
- Különös figyelmet fordítunk a hátrányos, ill. halmozottan hátrányos gyermekek óvodai beillesztésére, a szülőkkel való kapcsolattartásra.

óvodába lépés alatt

- Szülőkkel napi kapcsolattartás, igény szerint családlátogatások. Szülői értekezletek, fogadó órák, játszóház, kézműves foglalkozások. Nyílt napok szervezése, ahol betekintést nyer a szülő az óvodai mindennapokba.
- Egyéb partnerek: Heves Megyei Vöröskereszt Egri Szervezete, Szilágyi Erzsébet Gimnázium, Egri Szakképzési Centrum Kereskedelmi, Mezőgazdasági és Vendéglátóipari Szakközépiskolája, Tekergő zenekar, Eger Labdarúgó Sport Kft., Dobó István Vármúzeum
- Az intézmény szabadidős programjainak támogatására, ill. eszközbeszerzésre hoztuk létre az **Ifjúság úti Óvodáért Alapítványt**, mely folyamatosan működik és színesíti az óvodások közösségi életét.

iskolába lépés után

- A városban működő általános iskolákkal, kiemelten a Hunyadi Mátyás Általános Iskolával, Szent Imre Katolikus Általános Iskolával rendszeres kapcsolatot ápolunk, tapasztalatcseréken, bemutató órákon, sport rendezvényeken. Lehetőségünk van az elsősök és alsó tagozatos gyermekek fejlődésének nyomon követésére. Tanítók-óvodapedagógusok konzultációja, iskolai kulturális műsorok megtekintése már hagyománnyá vált.

Nemzetközi kapcsolatok

„ A gyönyörűségnek társa legyen a hasznosság” / Rotterdami Erasmus /
Közel tíz éve rendszeresen pályázunk a TEMPUS közalapítvány által kiírt pályázatokra, ahol nemzetközi kitekintésben van részük az óvodapedagógusainknak.
Célunk kettős:

- a gyermekek interkulturális készségeinek fejlesztése
- jó gyakorlatok átvétele, a pedagógusok módszertani kultúrájának gazdagítása

A **Comenius és Erasmus+** pályázatok eredményeinek felhasználása a folyamatos fejlődésben, korszerű tudás átadás, innovációra törekvés, digitális kompetenciák fejlesztése.

Elért eredmények:

- **európai kapcsolatok, intézmények közötti együttműködés**
- új pedagógiai módszerek megismerése
- szakmai önállóság növelése
- óvodai autonómia megőrzése, növelése
- szervezetfejlesztés
- csapatépítés
- hatékony kommunikáció, kapcsolattartás
- angol nyelvi kifejezőkészség gyakorlása
- partneri hálózat bővülése
- digitális kompetenciák fejlődése
- személyiségfejlődés

ELÉRHETŐSÉGEINK

Honlapunk: www.egriovodak.hu ahol képekkel, beszámolókkal adunk híreket partnereinknek, érdeklődőknek a megvalósított tevékenységeinkről, kiemelt programjainkról
E-mail címünk: neyferencovi@gmail.com

„ A gyermeket tisztelettel kell fogadni, szeretetben kel felnevelni, és szabadságban kell elengedni…”

(Vekerdy Tamás)

Farkasvölgyi Tagóvoda

3300 Eger, Farkasvölgy utca 4.

TARTALOMJEGYZÉK

1. **Óvodánk bemutatása**
2. **Óvodakép**
3. **Programunk sajátossága**
4. **Óvodánk hagyományai, ünnepei, rendezvényei**
5. **Óvodánk kapcsolatrendszere**
6. **Tehetséggondozás**

1. Óvodánk bemutatása

/

Óvodánk belváros közeli helyen található. Eger város egyik legrégebbi óvodája működik a több mint 100 éves épületben. A régi, patinás épület kiállta az idő próbáját. A háború előtt katolikus Legényegylet, majd „Csengős Iskola" működött benne. 1949-ben, több mint 65 éve nyitotta kapuit az óvoda, mely a mai napig gyermekzsivajtól hangos.

Óvodánk 78 férőhelyes, 3 csoportos. Légköre, arculata családias, szeretetteljes, érzelmi biztonságot adó!

A három csoport két különálló épületben helyezkedik el. A csoportszobák világosak, tágasak, jól felszereltek. Esztétikus berendezéssel, sok képességfejlesztő játékkal, torna sarokkal rendelkeznek. A csoportok berendezése, dekorálása során lehetőség szerint természetes anyagokat használunk.

Az udvar teljesen zárt, füves, bokros, fás. Alsó betonozott és felső homokos, füves részből áll. Minden tavasszal szülői segítséggel virágosítunk, zöld oázist teremtve a bejárati részen. Az udvar sokféle szabad levegőn eltöltendő tevékenység feltételeit biztosítja. Csapadékos idő esetén két fedett terasz áll a gyermekek rendelkezésére, napi mozgásigényük kielégítésére.

Személyi feltételeink:

Óvodapedagógus: 6 fő - ebből 3 fő szakvizsgával rendelkezik:

- 1 fő egyéni bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztő pedagógiája szakvizsga
- 1 fő drámapedagógus szakvizsga
- 1 fő közoktatás vezető szakvizsga

Nevelő-oktató munkát segítők: 4 fő

- 3 fő pedagógiai asszisztens
- 3 fő dajka, ebből 2 fő szakképzett dajka

Egyéb alkalmazottak: 1 fő, ő konyhai kisegítők**.**
Minden óvodapedagógus és nevelőmunkát segítő dolgozó rendelkezik a munkájához szükséges szakképesítéssel.

Az óvodapedagógusok változatos, széles érdeklődési körrel rendelkeznek. Mindenki kiemelkedő valamiben /művészet, sport, környezetvédelem/. Szívesen nyújtanak segítő kezet egymásnak.

A dajkák lelkiismeretes odaadó munkájukkal, gyermek szeretetükkel járulnak hozzá az óvodai nevelés eredményességéhez, a mindennapi munka sikeréhez.

A mindennapokban eltervezett tevékenységek, programok csak a technikai dolgozók segítségével lehetnek eredményesek.

Fontos számunkra egymás munkájának megbecsülése és az együttműködés.

2. Óvodakép

„A jó óvoda az, ahol nyugalom van, de nem csend és fegyelem.
A jó óvoda az, ahol a legfőbb érték minden gyermek kíváncsisága, kezdeményezése,
de főleg játéka, mint a nem tudatos tanulás folyamata.
A jó óvoda az, ahol a ráfigyelés, az odafigyelés
a gyermekeknek lehetőség, a felnőtteknek kötelesség.

/ Hűvös Éva /

- Sokszínű, élményekben és tapasztalatokban gazdag mindennapokkal várjuk óvodásainkat.
- Óvodánkban a gyermekeket leghatékonyabban olyan közegben tudjuk nevelni, amelyben mindannyian jól érezzük magunkat.
- Családias, szeretetteljes, tevékeny óvodai légkörben bontakoztatjuk ki cselekvési vágyaikat és az őket körülvevő világ megismerésének igényét.
- Adott fejlettségüket, eltérő fejlődési ütemüket figyelembe véve, a teljes gyermeki személyiséget fejlesztjük.
- Hisszük, hogy tudásunk legjavát adva, szeretetünk és gondoskodásunk által, boldog gyermekkort biztosíthatunk számukra!
- Célunk: egészséges, fejlett képességekkel bíró, környezetében jól eligazodó, önmagát és másokat elfogadó gyermekek nevelése.

3. Programunk sajátossága

Óvodánk nevelőtestülete a tevékenységközpontú óvodai nevelési program alapján végzi több éve nevelő munkáját.

Ez a program, nevelés és gyermekközpontú, amely a tevékenységeken keresztül és a tevékenységek által történő nevelést tekinti alapvető feladatának. A nevelés centrumába, az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését állítja, azaz a kooperációra és kommunikációra kívánja képessé tenni a gyermekeket.

Nevelési munkánk során hangsúlyozottan jelenik meg a **teljes gyermeki személyiség fejlesztése, az életre való felkészítés**.

A gyermekeket saját egyéni képességeiknek, fejlettségüknek figyelembe vételével fejlesztjük, biztosítjuk számukra a változatos tevékenységrendszert, amely felkelti érdeklődésüket, játékosak, élményszerűek.

Fő célkitűzésünk, hogy a gyermekek szerezzenek minél több közvetlen tapasztalatot, éljenek meg sok-sok élet-élményhelyzetet közvetlen tevékenységek, cselekedtetések során. Ennek érdekében óvodán kívüli programokat is igyekszünk nagy számban megvalósítani. Biztosítjuk, hogy óvodásaink tevékenységekben ismerjék meg a világ sokoldalúságát, fedezzék fel sokszínűségét.

Kiemelt feladatnak tekintjük:

- egészséges életmódra nevelés, mozgásfejlesztés,
- tehetséggondozás,
- hátrányok felzárkóztatása, másság elfogadása.

M**ozgásra** és a **játékra alapozva** végezzük a pedagógiai feladatainkat.

Kiemelten foglalkozunk az egészséges, sportos életmód szokásainak kialakításával, a későbbi sportok alapját képező természetes mozgásformák elsajátíttatásával.

Fejlesztjük az állóképességet, rugalmasságot, gyorsaságot, labda érzéket, az edzettséget, a kitartást. Kihasználjuk a környezeti lehetőségeinket, az Érsekkert, a Stadion közelségét. Rendszeres sétákat teszünk az óvoda környékén, kirándulunk a közeli hegyekben, réteken, vízpartokon.

Fontos számunkra a környezettudatos szemlélet és magatartás kialakítása. Ennek szellemében óvodánk csatlakozni kíván a Zöld Óvoda programhoz.

Nevelőmunkánk során célunk, hogy tartalmas és örömteli óvodáséletet biztosítsunk gyermekeinknek, és a családokkal együttműködve, a családi nevelés kiegészítőjeként, a 3-7 éves gyermekekből, a világra rácsodálkozni tudó, harmonikus személyiséget neveljünk.

A napirend kialakítása a különálló két épület és a személyi feltételek miatt az óvodapedagógusok részéről rugalmasságot igényel.

4. Óvodánk hagyományai, ünnepei, rendezvényei

Őszi hagyományaink és ünnepeink

- *Sperlágh - emlékfutás az Érsekkertben*

  Évek óta indulnak nagyobb gyermekein, ezen a városi futóversenyen óvodás kategóriában, képviselve az egri óvodákat.

- *„Vitamin party" vagy „Zsíros kenyér party"*

  Minden csoport külön szervezi és minden alkalommal nagy sikernek örvend. Szülők-óvodapedagógusok - dajka néni – gyermekek együttműködésével valósul meg. Lényege: A szülőközösség tagjai egymással ismerkednek, barátságok alakulnak, aktuális a szülőket érintő problémák megbeszélésére adódik alkalom. Közös, együttöltött délután, a gyermek – szülő - pedagógus kapcsolat erősítésére.

- *Részvétel a Mobilitási Napon az Autómentes Világnap alkalmából*
- *Erdészeti Nyílt Nap az Érsekkertben*

  Betekintés az erdő és erdészek rejtélyes világába. Rengeteg élményt nyújtó, és tapasztalást szerző program a gyermekek számára.

- *Szőlő sutulás, must készítés az óvoda udvarán*

  Hagyománnyá vált, minden csoport részt vesz ebben a közös tevékenységben.

- *Őszi kirándulás a természetben*
  Csoport szinten működik. A gyermekek életkorát, fejlettségét, érdeklődését figyelembe véve tervezik és szervezik meg az óvodapedagógusok.
- *Egri Vár látogatás*
  Nagyobb gyermekeink egy szép őszi napon ellátogatnak a Várba. Városunk leghíresebb nevezetességével és Gárdonyi Géza: Egri csillagok művével ismerkednek egy délelőtt folyamán.

Téli hagyományaink és ünnepeink

- *Adventi kézműves játszóház*

  Csoportonkénti program. Szülő - gyermek együttes kreatív tevékenysége, a karácsonyi készülődés jegyében.

- *Sportvetélkedő a Szent Imre Katolikus Általános Iskolában*

  Meghívott óvodák közti ügyességi, gyorsasági sorverseny, melyre minden évben meghívást kapnak nagycsoportosaink.

- *Adventi mesemondó verseny a Szent Imre Katolikus Általános Iskolában*

  Iskolába készülő nagycsoportosoknak szóló program, amelyen több meghívott óvoda gyermekei is részt vesznek.

- *Mikulás várása, köszöntése az óvodában*

  Galagonya bábszínház műsora. A három csoport közös ünnepe.

- *Adventi – Karácsonyi Vásár*

  Két napon keresztül kerül megrendezésre évek óta. A szülők a gyermekeik keze által készített karácsonyi hangulatú kis emlékeket, munkákat, barkácsolt dísz- vagy használati tárgyakat vihetik haza. Adományaikkal hozzájárulnak a gyermekeik csoportjában állított karácsonyfához.

- *Fertálymesteri Adventi Ünnepség*

  Három éve minden évben, az óvodánk előtti téren kerül megrendezésre. Kezdetektől a mi óvodásaink és a Szent Imre Katolikus Iskola diákjai adják az ünnepi műsort.

- *Karácsonyi ünnepség az óvodában*.

  A három csoport közösen ünnepel. Meghívottjaink a Szent Imre Katolikus Általános Iskola alsó tagozatosai, akik betlehemes megemlékezéssel kedveskednek nekünk. Minden csoportunk kis műsorral készül.

- *Farsangi Bál*

  Közös program a három csoport gyermekeinek - együtt az egész óvoda,. Jelmezes szabad mozgás, tánc, együttes közös játékok, zenés ügyességi játékok, versenyjátékok, közös étkezés, majd Táncházzal zárul az óvoda bál.

- *Kiszebáb égetés, a tél elűzése*

Az óvodai farsang utáni napokban történik. Mindenki részt vesz.

Szent Imre Katolikus Általános Iskola Farsangi Bálja

Nagycsoportosaink kapnak meghívást erre a jelmezes felvonulásra és közös játékra.

Tavaszi, nyári hagyományaink, ünnepeik

- *Nőnapi köszöntés*

  A kisfiúk, nagyfiúk csoportonként köszöntik a kislányokat és az óvoda dolgozóit

- *Március 15.-i megemlékezés*

  Kokárdát készítünk minden gyermeknek, majd séta Petőfi Sándor szobrához /megemlékezés verssel, dallal, zászló kitűzésével /

- *Népdal találkozó*

  Ney Ferenc Óvoda által szervezett népdal találkozón vesznek részt gyermekek, akik népi játékokkal, népdalokkal készülnek.

- *Csillagvizsgáló és Varázstorony látogatása*

  A csoportok minden tavasszal betervezik ezt a látogatást. Kicsinek, nagynak egyaránt érdekes kísérletek kipróbálására van lehetőség.

- *Csűrdöngölő*

  A Szederinda néptánccsoport szervezésében minden évben részt veszünk – egy csoport vagy néhány gyermek – az Óvodások népi találkozóján - népi játékokkal, népdalokkal, népmesével.

- *Húsvéti játszóház*

  Közös kézműves barkács délután a szülőkkel.

- *Húsvéti hagyományok ápolása*

  Fiúk locsolkodása, lányok ajándék átadása, eldugott csokoládényulak keresése az udvaron.

- *Mesemondóverseny*

  Óvodán belüli megszervezése. Kiválasztása annak a gyermeknek, aki részt vehet a körzeti mesemondó versenyen. Lehetőség a tehetségek kibontakoztatására.

- *Föld Napi Vetélkedő*

  Részvétel a Bervavölgyi óvoda megrendezésében – nagycsoportosokból álló 4 fős csapattal

- *Anyák Napi Ünnepség*

  Édesanyák, nagymamák köszöntése csoportonként

- *Pünkösdölő*

  Az Epreskert úti Tagóvoda szervezésében megrendezendő pünkösdi királyválasztó.

- *Majális*

  Szereplés a Lajosvárosi Majálison. Egy csoport készül műsorral.

- *Évzáró ünnepség és a nagycsoportosok búcsúja*

  Szülők és hozzátartozók meghívása. Minden csoport látványos, érdekes műsorral, dramatizálással, tánccal készül. A legfontosabb, hogy a gyermekek is élvezik, amit csinálnak.

- *Gyermeknap*

  Minden évben megrendezésre kerül változó helyszíneken és változatos eseményekkel.

- *Tájfutó verseny az Érsekkertben*

  Az óvoda össze gyermek részt vesz ezen a sport rendezvényen. A feladatok változnak a gyermekek fejlettségének megfelelően.

- *Kirándulás*

  Nagy kirándulás az óvoda összes gyermeke számára. Figyelünk arra, hogy minél több élmény, tapasztalat, inger érje a gyermekeket.

- *Nyári tábor*

  Évek óta megrendezzük Bogácson. Változatos programokat szervezünk a gyermekek számára. A vízhez szoktatást és a változatos mozgás lehetőségek biztosítását érezzük legfontosabb feladatnak.

A születésnapok és névnapok megünneplésének hagyománya is ide tartozik, melyre egész évben folyamatosan figyelünk. Minden csoport egyedi, egyéni arculattal színesíti a köszöntés kis „ceremóniáját”!

Hagyomány még minden csoportban a gyümölcsnap, melybe természetesen beletartoznak a rágcsálható zöldségek is. Minden nap friss gyümölcs kerül a délelőtt folyamán (10-10.30) a gyermekek asztalára!

5. Óvodánk kapcsolatrendszere

A családdal való szoros kapcsolat kialakítására törekszünk, hiszen az óvodai nevelés a családi nevelés kiegészítéseként lehet eredményes.

<u>Társintézményekkel való kapcsolattartás és egyéb kapcsolatok</u>

- Ney Ferenc Óvoda és Tagóvodái – szoros együttműködés
- Iskolák - szoros kapcsolat a Szent Imre Katolikus Általános Iskola
- Galagonya Bábszínház
- Dobó István Vármúzeum
- Egererdő Erdészeti Zrt.
- Fertálymesterek

6. Tehetséggondozás

A tehetséggondozás a kiemelkedő képességű gyermekek korai felismerését és megsegítését szolgálja.

Legfontosabb célunk: A kiemelkedő képességű, kimagaslóan kreatív gyermekek felfedezése, személyiségük fejlesztése.

Feladataink:

- Megfigyelni a gyermekeket már az óvodakezdéstől
- Felismerni a kiemelkedő képességű gyermekeket
- Motiválni meglévő kreativitásukat
- Kíváncsiságukra építve kielégíteni megismerési, alkotási vágyukat
- Sikerélményt biztosítani harmonikus fejlesztéssel

A **tehetséggondozás** végig kíséri mindennapi munkánkat.
Fontos számunkra, hogy a gyermekek minél több területen kipróbálhassák magukat – legyen az művészet, sport, színjátszás, bábozás, néptánc, ének, kézműves tevékenység vagy bármi más. Nagyon fontos a tehetséggondozásban a tehetséges gyermek legerősebb oldalának támogatása, valamint a gyenge területek kiegyenlítése, azaz minden terület fejlesztése. Mindehhez elfogadó, a személyiségfejlődést segítő légkör kialakítása, a pihenés, ellazulás biztosítása.

Óvodánkban a tehetséggondozás kiscsoportos, kreativitást fejlesztő (ének, zene, énekes játékok, tánc, mese, vers, bábozás, dramatizálás) tehetséggondozó foglalkozások keretében is történik. A lényeg, hogy játékosan olyan komplex többletismeretet kapjanak a gyerekek, ami érdekli őket, amely sikerélményt biztosít, s mely által egymásra találhatnak hasonló érdeklődésű gyermekek.

A 3-7 éves életkor kiemelkedően fontos az **„én" alakulása** szempontjából. Észre kell vennünk, melyik gyermek miben különleges, melyik gyermekben mi „rejlik". Fontos, hogy belső szükségleteikre építve **szabadon szárnyalhassanak**.

Nevelőtestületünk felkészültségével, gyermekszeretetével, elkötelezettségével arra törekszik, hogy **minden gyermek számára megtalálja azt az utat, amely neki a legmegfelelőbb.**

ELÉRHETŐSÉGEINK

- Honlap: wwww.egriovodak.hu
- E-mail: farkasovi@ekvi.hu

„A gyökerek persze nem látszanak, de tudod, azok tartják a fát”
(görög költő)

Epreskert utcai Tagóvoda

3300. Eger, Epreskert utca 3/A.

Kerek Világ Néphagyományőrző Program

TARTALOMJEGYZÉK

1. Óvodánk bemutatása
2. Hitvallásunk a kisgyermeknevelésről
3. Óvodakép
4. Óvodánk sajátos arculata
5. Nevelési elveink programunkkal kapcsolatban
6. Programunk tartalma
7. Óvodánk ünnepei, rendezvényei, hagyományai
8. Személyi feltételek
9. Óvodánk csoportszerkezet
10. Tehetséggondozás
11. Óvodánk kapcsolatai

1. Óvodánk bemutatása

Intézményünk Eger város egyik legszebb részén, a Hajdú hegy lábánál, távol a város zajától, zöldövezetben helyezkedik el. 1970-ben épült, majd **2004-ben új külsőt kapott**, teljes körűen felújították, átépítették, melynek eredményeként jelenleg két szinten 8 vegyes életkorú csoporttal működik. Kialakításra kerültek azon helyiségek, melyeket a kötelező eszközjegyzék előír. Így rendelkezünk tágas tornaszobával, van felszerelt orvosi szobánk, és van fejlesztő szobánk is, ahol minden nap logopédus foglalkozik a beszédhibás gyermekekkel. Ennek nagyon örülnek a szülők, hiszen nem nekik kell megoldani a gyermekek elhordását a beszédfejlesztő foglalkozásokra. Rendelkezésre áll a dolgozóknak kulturált felnőtt vizes blokk, öltöző és nevelői szoba, mely a dolgozók komfort érzetét növeli. Bár nincs főzőkonyhánk – ami azért több szülőnél fontos tényező -, szintenként 1-1 korszerűen felszerelt (pl.: melegen tartó pult, ételszállításhoz termobox, kóracél tálaló edények), a HACCP előírásainak megfelelő tálaló konyha található. Ezek a modern eszközök hozzájárulnak ahhoz, hogy az étel minősége nem romlik attól, hogy nem helyben főzik meg.

Óvodánkban, az esztétikus dekorációkkal ellátott folyosókon, a gyermekeket barátságos környezet fogadja. **Tágas, világos, ízlésesen berendezett csoportszobáinkban** - mindegyikben van galéria -, a gyermekeknek esztétikus, biztonságos, otthonos környezetet biztosítunk. Óvodánk épületébe és csoportjainkba lépve, a hozzánk látogatók véleménye alapján visszatükröződik a természetes anyagokhoz, színekhez való vonzódás, az igényesség, a kreativitás. Az elmúlt években minden csoportszobában volt valamilyen bútorzat csere (szekrények, asztalok, székek). Az óvodákban olyan külső és belső környezet lett kialakítva, melyben a gyermekek jól érezhetik magukat és teljes biztonságban is lehetnek.

A gyermekek számára **ideális játszóhely az udvar**, ahol árnyat adó fák, füves sík és dombos terep, sok-sok zöld növény, az uniós szabványnak megfelelő, művészi kivitelezésű és jó minőségű fajátékok szolgálják a gyermekek egészséges és biztonságos fejlődését. Egész évben biztosítja a gyermekek számára a játék, a levegőzés és az egészséges testedzés lehetőségét. Az udvari játékok megfelelősségi vizsgálatával folyamatos a balesetveszélyes játékok leszerelése és ezzel párhuzamosan a már meglévő udvari játékokhoz illő fajátékeszközök vásárlása. Mindezeket pályázaton nyert, ill. alapítványi támogatásból szerezzük be. Nagyon fontos számunkra a gyermekek biztonsága, ezért a megnövekedett gyermeklétszám miatt zárhatóvá tettük a játszóudvart.

Óvodánk pedagógiai klímájára jellemző, hogy a **gyermekeket elfogadó, szeretetteljes**, megerősítő **légkör** veszi körül. Az itt dolgozók közösen megfogalmazott és elfogadott, általános érvényű szabályzók betartásával olyan belső szokásrendszert alakítottak ki, mely derűt, összhangot, biztonságot árasztanak. Innovatív, lelkes nevelőtestületünk jellemzője az igényesség, önzetlenség és kollegialitás.

Óvodánk jó hírnevét, ismertségét elsőrendűen az összefogással elért eredményeinknek köszönhetjük. Ma már elmondhatjuk, óvodánk valamennyi dolgozója elkötelezte magát a néphagyományőrző szemléletű neveléssel. Programunkkal elkötelezettséget vállalunk az óvodai nevelés értékei és időtálló hagyományaink mellett

2. Hitvallásunk a kisgyermeknevelésről

Mottó:
„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon…”(Salamon király példa beszédei 22.6.)
Nevelőtestületünk a **gyermekközpontú, szeretetteljes**, "fészek meleg" óvodai légkört biztosító nevelői attitűdöt vallja. A gyermek (és a felnőtt) közösségek legfőbb ismerévnek tartjuk az autonóm személyiségek toleranción alapuló együttműködésében az alapvető gyermeki és emberi jogok érvényesítését, s így egyéniségeket és nem "tömeget" nevelünk.
Nevelőmunkánk zsinórmértéke a **példaadás**. Meggyőződéssel hiszünk a modellkövető tanulás, s az ennek elsődleges színteréül választott játék kiváló nevelő erejében. Tudjuk, hogy kvalifikált óvodai nevelőmunkát csakis a szülői házzal való bensőséges, bizalmon alapuló mindennapi kapcsolat eredményez, ezért a "nyitott óvoda" hívei vagyunk.
Valljuk, hogy **feladatunk népi kulturális örökségünk ápolása**, (elsőrendűen régiónk hagyományai) és a következő generációra való áthagyományozása oly módon, hogy a népi rítusrendszerből azokat ismertetjük meg a kisgyermekekkel, amelyeket megérthetnek, és lelkivilágukhoz közel állónak tartunk.

3. Óvodakép

Olyan óvodában kívánjuk nevelni a gyermekeket, **mely ápolja a népi kulturális örökséget** és az értékek, hagyományok átadásával valósítja meg az alkotó, harmonikus **gyermekszemélyiség legteljesebb kibontakoztatását**.
Olyan óvodában, amely **életre szóló indíttatást ad a gyermekeknek** az anyanyelv és a népi kultúra szeretetére.
Olyan óvodában, mely korszerű tárgyi és eszközfeltétel-rendszerrel működik, amelyben a szakmai felkészültség és az **igényes munkavégzés a meghatározó**.

4. Óvodánk sajátos arculata

Kerek Világ Néphagyományőrző Óvodai Nevelési Programunkat az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján készítettük el. Támaszkodtunk a magyar óvodapedagógia nemzetközi tekintélyt szerzett tradícióira, de az általunk értékesnek tartott európai kultúrák gyakorlatától sem zárkóztunk el.
Rendelkezünk programunk megvalósításához nélkülözhetetlenül szükséges, **innovációra képes és kész**, felsőfokú végzettségű, kvalifikált munkát végző **óvodapedagógusok**kal és szakképzett dajkákkal.
Óvodánk imázsát, sajátos arculatát az évszázadok alatt kikristályosodott európai - és elsősorban magyar - minták szerinti **erkölcsi értékek közvetítése** jellemzi.
A gyermekek a természet lüktetése szerinti kozmikus rendben - tehát mindent a maga idejében - élik meg mikrokörnyezetük eseményeit. Az évkör kronológiai rendje, a magyar népi kultúra szokásai szerinti ritmus alakítja lelki és testi szükségleteik kielégítését és szerves egységben tárja fel előttük a Kerek Világot. Programunk a néphagyományőrzést nem külön témaként

értelmezi, hanem az óvodai nevelés komplex részeként, beépítve a hétköznapokba és az ünnepekbe.
Büszkék vagyunk nyíltszívű, a társak tolerálását is ismerő, **egészséges énképű, gazdag érzelemvilágú,** széles érdeklődési körű, testileg-lelkileg kiegyensúlyozott fejlődésű **gyermekeinkre**.
Büszkék vagyunk többéves tradícióinkra: **az emberélet fordulóival kapcsolatos**, vagy a jeles napokhoz illeszkedő - az óvoda egész gyermek- és felnőtt közösségének a gyermekek családjával való összetartozását erősítő, s az egyes gyermekek egyéni ütemű fejlődését is biztosító - **játékainkra**, amelyek speciális nevelési eszközeinket képezik.
Büszkék vagyunk arra, hogy mi adunk **életre szóló indíttatást gyermekeinknek** az anyanyelv és a népi kultúra szeretetére, s mivel nemzeti kultúránk átörökítésén több éve eredményesen munkálkodunk, - a médián keresztül - régiónk közművelődésben is elismertek vagyunk.

5. Nevelési elveink programunkkal kapcsolatban

Meggyőződésünk, hogy az óvodás korú **gyereknek joga van ahhoz**, hogy a nemzetét éltető **hagyományokat megismerje**, ezekről pozitív élményeket szerezzen és ez által hiteles követendő mintákat kapjon. A gyermek családtagjaival, társaival olyan külsőségekben, tartalmukban visszatérő élményeket él át, amelyek otthonához, szülőföldjéhez kötik, életre szóló útravalót kap.
Hiszünk abban, hogy a 3-7 éves életkor érzelmileg és értelmileg fogékony időszak kiemelkedően fontos az ÉN alakulása szempontjából. Programunk az óvodáskorra egyedülállóan jellemző érzelmi fogékonyságra és sajátos aktivitásra alapoz. A gyermek **játéka, ami örömet ad, jól ötvözhető a néphagyomány ápolással**.
Hitvallásunk, meggyőződésünk, hogy az „**ünnepelni tudás" képességének alakítását** a néphagyomány ápolás, a társak szeretetére nevelés elősegíti. A gyermekek évről-évről örömmel vesznek részt a jeles napokat megelőző készülődésben, számukra az ünnepnap a várva várt nap. Az ünnep napján a gyerekeket körülvevő felnőttek magatartása, a környezet jelzései, (ünnepi jelképek), a naphoz kapcsolódó közös élmények mély érzelmi nyomokat hagynak. Átérzik az ünnepnapok "másságát", a bensőséges összetartozás élményét. Ezek a gyermeki élmények hatnak a családok szemléletmódjára, így az óvodánk megteremtheti a családokkal való együttműködés sajátos formáit.
- Meggyőződésünk, hogy a kisgyermekkorban **a cselekvéssel szerzett tapasztalatok**, érzelem dús élmények hatnak a felnövekvő egyén cselekedeteire. Ismeretei bővülésével később érti meg, dolgozza fel, amit kapott, és közben van hová visszakapcsolnia azokat.

6. Programunk tartalma

Célunk: Szeretetteljes óvodai légkörben, példaadó magatartásmintával a gyermeki személyiség legteljesebb kibontakoztatása a domináns életkori sajátosságnak, a játéknak néphagyományba ágyazott nevelő-növelő ereje által, különös tekintettel az egyéni sajátosságokra és az eltérő fejlődési ütemre.

Általános feladataink: Az óvodapedagógusok és az őket segítő dolgozók kvalifikált munkájával, a tárgyi feltételek adta lehetőségek optimális kihasználásával a 3-6-7 éves gyermekek örömteli óvodai életének biztosítása, a néphagyományok ápolásával testi és lelki szükségleteik kielégítése.

Óvodánkban népi kultúrán alapuló óvodai nevelés folyik, **a néphagyományokat**, mindenekelőtt a palóc felvidék hagyományait, **beépítettük az óvodai élet mindennapjaiba**, amelyek igazodnak a gyermekek életkori, fejlődési sajátosságaihoz, és mindennapi életüket gazdagítják. A népi szokásjátékok lettek óvodai nevelésünk elsődleges eszközei. Ezen nevelési koncepcióval **állandó, örömteli játékra van lehetősége minden kisgyermeknek**.

Olyan **viselkedésmintákat közvetítünk**, amely e régióban élő emberek életét jellemezte, mentalitását tükrözte, amelyek követésével egyaránt garantált a gyermekek testi, lelki egészsége, harmonikus fejlődése. A felvidék-palócvidék rítusjátékainak összegyűjtésével és az évkörnek megfelelő ritmusban való alkalmazásával, **az ünnepek dramatikus játékai** maradandó, örömteli **élményt adnak a gyermekeknek.**

Az évkör kronológiai rendje

Szent Mihály hava	Mihály napi vásár
Mindszent hava	Szüreti bál
Szent András hava	Komatálazás, Márton nap
Karácsony hava	Betlehemezés, Advent
Boldogasszony hava	Lakodalom
Böjtelő hava	Farsangolás
Böjtmás hava	Gergely járás
Szent György hava	Húsvét, Zöldág járás, Kiszézés
Pünkösd hava	Májusfa állítás
Szent Iván hava	Pünkösdölés

A gyerekek évről - évre örömmel vesznek részt a jeles napokat megelőző közös készülődésekben, számukra az ünnepnap, a várva - várt nap. Az adott naphoz kapcsolódó közös élmények a gyerekekben mély érzelmi nyomokat hagynak. Ezek a gyermeki élmények hatnak a családok szemléletmódjára is, az óvoda ily módokon tulajdonképpen megteremti a **családokkal való együttműködés sajátos formáit**.

A gyermeki tevékenységekhez az óvodapedagógusok meleg megengedő nevelői attitűddel olyan magatartást tanúsítanak, amely a gyermekek számára nagy szabadságot biztosít, mégis az egyetemes rendhez való alkalmazkodásra serkenti őket. Kitűnő alkalmak erre az évszázadok alatt csiszolódott palócvidéki népi játékok, szokásjátékok, amelyek a társas szükségletek kielégítésének magasabb rendű formáját és a szociális érzékenység fejlesztését is szolgálják.

A **napirendet a rugalmasság és a folyamatosság jellemzi**. Az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változtatható az életkori sajátosságok, a körülmények, az évszakok,

váratlan események hatására. A különböző tevékenységek **a gyermekek egyéni szükségleteihez igazodnak.** A napirend biztosítja a gyermekek gazdag, változatos

tevékenységét, az aktív és passzív pihenés életkornak és egyéni szükségletnek megfelelő váltakozását. Lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, elegendő időt biztosítva arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezhessék, és alkalmas a **párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezésére, szervezésére, megvalósítására.**

A szocializáció szempontjából kiemelkedő jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása. Kitűnő alkalmak erre a népi játékok, szokás és dramatikus játékok, amelyek a társas szükségletek kielégítésének magasabb rendű formáját és a szociális érzékenység fejlesztését is szolgálják.

Az évkörhöz kapcsolódó, ritmikus rendben ismétlődő szokásjátékok pedig az óvoda „nagyközösségének" az egyes csoportokat egymással is folyamatosan élő kapcsolatban tartó érzelmi kohézióját segíti, ideértve az óvoda felnőtt dolgozóival, a gyermekek családjával való pozitív kapcsolatot is. Az óvoda nagyközösségén belül **minden csoportnak egyéni arculata van**: saját szokásrendszert, hagyományokat, szimbólumokat alakít ki. Mivel az évkör ritmikus rendje minden naptári évben ugyanaz, gyermekeink az idő múlását hagyományokká vált távlatokban élik meg, ami az óvoda nagy családjának összetartozását érezteti meg velük.

Fontos feladata az óvodapedagógusoknak a gyermekek óvodába lépésétől kezdve az **én-tudat folyamatos erősítése,** a biztos, egészséges **énkép kialakítása**. A különböző karakterű dramatikus népi játékok, egyéb tevékenységek és a kézművesség, más-más lelkialkatú gyermeket avat főszereplővé - illetve mindenki számára valódi szerepet biztosít - erősítvén az én-tudatot, alkalmat adva arra, hogy a gyermek énképe a sokirányú társas kapcsolatokban erősödjék, érzelmei differenciálódjanak. Más tevékenységek mellett ezek a szerepjátékok a legjobb alkalmai annak, hogy a gyermekek lelki sérülés nélkül végig járják az egymás közötti kapcsolatfejlődési szakaszaik minden lépcsőfokát és nemiségükben is megerősödve valóban egészséges énképűek, egyéniségek, mégis egy közösségnek szerves tagjai legyenek.

Óvónőink különös gonddal fordulnak az új, beszoktatós kicsinyek felé, különösen figyelve arra, hogy kedvező érzelmi hatások érjék őket. Az új gyermekek beszoktatása már a beiratkozás előtt megkezdődik. A különböző jeles napjaink rendezvényeire személyesen nekik szóló meghívóval invitáljuk körzetünk leendő hároméveseit. A testvéreket, rokonokat, szomszédokat, barátokat soha nem szakítjuk el egymástól. **A beszoktatás módja, időtartama, formája teljesen egyénre szóló,** a szülőkkel kölcsönös egyetértésben történik.

A nagy gyermekek ősszel várják az új kicsiket, s a beszoktatásban ők a legjobb segítőink. Később is gyámolítói, s a kommunikációban, kontaktusteremtésben megbízható modelljei a kicsiknek. A felnőttek mellett ők nyújtanak mintát a hároméveseknek türelemről, segítőkészségből, figyelmességből és az általános pozitív életszemléletből. A kicsik a játékban, munkában partnerként elfogadják, s általában vezetőjüknek tekintik a nagyobbakat, viselkedésmintául választják őket. Az örömteli tevékenységek hatására peremhelyzetű gyermekek nincsenek a csoportokban, mert előbb-utóbb mindenki talál barátokat magának.

A program lényeges része a **beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése**. A kommunikáció a beszéd és a gondolkodás egyik eszköze. A kommunikáció egyszerre cél és

eszköz a társas kapcsolatokban. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van. Az évkör ünnepei, jeles napok rendezvényeinek játékai, vagy a hétköznapok tevékenységei jó alkalmai a kommunikáció fejlődésének. Leginkább a dialógusokban bővelkedő dramatikus szerepjátékok biztosítanak sok-sok lehetőséget a metakommunikációra és a beszédkommunikációra. A szokásjátékok számtalan - különféle karakterű - szereppel, anyanyelvünk archaikus értékeinek: gazdag képi tartalmának közvetítői, ősi táj szavaink megőrzői.
Az óvodapedagógusok biztosítják az évkör kronológiai rendje szerinti **tanulás-tapasztalás, ismeretközvetítés és képességfejlesztés** harmonikus kölcsönhatását. A gyermekek megismerő funkciói: értelmi képességei (figyelem, emlékezet, gondolkodás-beszéd, képzelet) elsőrendűen a játékban, illetve a játékba integrált tanulás és játékos tanulás által fejlődnek. A tanulási folyamat a gyermekek sokoldalú megfigyeléseire épül. A tanulás tartalma tapasztalatok, később a Kerek Világról egységbe rendszerezett tapasztalások formájában a gyermekek közvetlen természeti és társadalmi környezetéből származnak, tükrözik szűkebb pátriánk: a palóc, matyó kulturális örökséget is.

<u>Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai a néphagyományőrző nevelés alapján:</u>

Játék:

- Játékeszközöket elsősorban természetes anyagokból készíti el.
- Lehetőséget biztosít az otthonról hozott játékeszközök használatára is („alvós játék”, „Kütyü-nap”).
- A különféle képességfejlesztő eszközök mellett biztosítja – az egyetemes játszási kultúra áthagyományozása céljából – az ősidők óta használt, de bolti forgalomban nem kapható játékeszközöket is. (pl.: csiga, karika, csúzli, ostor… stb.)
- Az évkör ünnepei, jeles napok rendezvényei, játékai vagy a hétköznapok kézműves és egyéb tevékenységei jó alkalmai a kommunikáció fejlődésének. Leginkább a dialógusokban bővelkedő dramatikus szerepjátékok biztosítanak sok-sok lehetőséget a metakommunikációra és a beszédkommunikációra.
- A szokásjátékok számtalan - különféle karakterű - szereppel, anyanyelvünk archaikus értékeinek, gazdag képi tartalmának közvetítői, ősi táj szavaink megőrzői.

Verselés, mesélés:

- Főként a népművészet tárházából választ mondókát, népmesét, szólásokat, közmondásokat, találós kérdéseket, rigmusokat, melyek a mindennapi élet hagyományaihoz, szokásaihoz, a jeles- és ünnepnapokhoz, a természet jelenségeihez kapcsolódnak.
- A szókincsbővítés kiterjed a ma már ritkán használt régies, népies szavakra, kifejezésekre is.
- A népi dramatikus játékok feldolgozásához helyet és autentikus eszközöket biztosít, és megszervezi azok megfelelő helyen való bemutatását (gyermeklakodalmas, betlehemes játék, pünkösdölő).

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc:

- A zenei anyagot elsősorban népi mondókák, népi dalosjátékok, énekes népszokások közül választja ki.
- Megszervezi az élő népzenével való közvetlen kapcsolatot, ezáltal a népi hangszerekkel is megismerteti a gyermekeket.
- A hétköznapokon és az ünnepeken hanghordozó eszközök segítségével többször is lehetőséget teremt a népzene hallgatására, valamint a népzenére való spontán, improvizált mozgásra néptánc módszertani eszközök használatával.
- A zenehallgatás anyagát igényes válogatás tükrözi, zenei élménynyújtásra, zenehallgatásként szűkebb pátriánk máig élő népdalai közül is válogat.
- Természetes anyagokból egyszerű hangszereket készít a gyermekekkel közösen.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka:

- A gyermeki alkotások alapanyag választásánál a természetes anyagok használatát preferálja: természetes anyagú festékek, kréta, agyag, gyapjú-és pamutfonal, szálas gyapjú, textildarabok, vessző, szalma, csuhéj, csutka, fa, bőr, kavics stb.
- Megismerteti a gyerekekkel a népi kismesterségeket (ha van rá lehetőség népművészt és vagy népművészeti alkotásokat). A népi kismesterségek közül a gyakorlatot is bemutatja, illetve elsajátíttatja a gyerekekkel (agyagozás-fazekasság, nemezelés, szövés, fonás, bőrözés, stb.).
- A magyar népművészet formai díszítő elemeit is megismerteti a gyerekekkel – népművészeti tárgyakon keresztül -, valamint ezen elemek egyéni elképzelés szerinti alkalmazása változatos technikákkal (nemezelés, írókázás, varrás, stb.).

Mozgás:

- Anyagválasztásban elsődlegesen a népi mozgásos szabályjátékok szerepelnek.
- A tevékenység témája lehetőség szerint kapcsolódik az évkör kronológiájához.

Külső világ tevékeny megismerése:

- Megismerteti a gyereket a néphagyományokkal, jeles napokkal kapcsolatos szokásokat. Lehetőség szerint megmutatja a gyermekeknek a még élő néphagyományokat.
- A népszokások, jeles napok, ünnepek közül az óvodai hagyományoknak megfelelően csoportjában megszervezi és lebonyolítja a programokat.
- Valamint ezeken kívül alkalmazza a témahét vagy projekt anyagával az egyéb népszokásokat, jeles napokat szabadon választottan (névnapokhoz fűződő szokások, stb…)
- Szűkebb-tágabb környezet megismerése (állatvilág, növényvilág) → Erdei Tábor

Munka jellegű tevékenység:

- A szerves népi kultúra munkaerkölcsének áthagyományozása (felnőtt dolgozók példamutatása: önzetlenül, örömmel végzett, lelkiismeretes munkavégzés).

7. Óvodánk ünnepei, rendezvényei, hagyományai

- **Jeles napjaink, ünnepeink,** melyeket hagyományosan ünnepeljük minden évben a következők:
- **Mihály napi vásár**: minden év szeptember 29-én az óvoda udvara vásártérré alakul, ahol a gyerekek az óvodapedagógusokkal vagy szülőkkel közösen készített portékákat árulják.
- **Szüreti bál:** a gyermekek közösen készítenek mustot az általuk szüretelt szőlőből, különböző kézműves tevékenységeken vehettek részt, ill. táncház szórakoztatja őket.
- **Márton nap**: Márton napokhoz kapcsolódó szokások felelevenítése, ehhez kapcsolódó tevékenységek szervezése, szülőkkel közösen Márton napi lámpás felvonulás.
- **Komatálazás**: egymás melletti csoportok vendégelik meg egymást finom ételekkel –sült krumpli, kolbász, szalonna…-, ill. énekekkel, versekkel köszöntik egymást és a délelőttöt közös játékkal töltik.
- **Advent**hez kapcsolódó jeles napjaink, hagyományaink: Luca napján búzaültetés, Borbála napján ág hajtatás, betlehemezés eredeti felnémeti gyűjtésű betlehemes játékkal, gyertyaöntés, mézeskalács sütés-díszítés.
- **Népi gyermeklakodalmas játék:** palóc, népi gyermeklakodalmas játék dramatizálását mutatják be a gyermekek a leánykéréstől az esketésen át, a menyasszonytáncig a népes vendégseregnek.
- **Farsang:** vízkereszttől húshagyó keddig „áll a bál” a csoportokban: táncház, alakoskodások, ügyességi játékok, mely időszakot a farsangi bál zár.
- **Húsvét:** felelevenítjük a húsvéti szokásokat, tojás díszítés különböző technikákkal –berzselés, írókázás, viaszolás-, locsolóversek tanulása, locsolkodás.
- **Zöldág járás, Kiszézés**: tavaszköszöntés az udvaron énekekkel, dalosjátékokkal, tél és betegség szimbolikus elűzése a kisze-bosziégetéssel.
- **Május faállítás:** A nagycsoportos fiúk „hozzák” és kitűzik a kapuba a májusfának valót, a lányok feldíszítik, majd közösen kitáncolják.
- **Pünkösdölő:** Pünkösdi király és királynőválasztás, pünkösdölő játék előadása a nagycsoportosok által.

Nemzeti ünnepünk: március 15.

Csoportszintű ünnepek, események, programok:

- Mikulás
- Anyák napja
- Születés és névnapok
- Világnapok (pl.: Víz világnapja), Zöldnapok (pl.: Takarítás világnapja)
- Egészséghetek

Egyéb rendezvények, programok:

Már több mint 15 éve szervezünk 5 napos hagyományőrző erdei tábort Rejteken.

A körzet óvodáinak is megrendezzük minden évben a „Pünkösdölő játékot”.

Gyermeknapkor gazdag, sokszínű programmal kedveskedünk az óvodánkba járó gyermekeknek.
Közös kirándulást szervezünk ősszel és nyár elején.

8. Személyi feltétel

Intézményünk alkalmazotti létszáma: 28 fő

1. **Óvodapedagógus 16 fő**, ebből 1 fő tagóvoda vezető
   - 7 fő rendelkezik szakvizsgával (3 főnek 2 szakvizsgája van):
     - 4 fő mentorpedagógus szakvizsga
     - 1 fő minőségbiztosítási feladatok ellátása szakvizsga
     - 1 fő mérés-értékelés szakvizsga
     - 3 fő egyéni bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztő pedagógiája szakvizsga
     - 1 fő nyelv és beszédfejlesztő szakvizsga
   - 5 fő további képzettséggel rendelkezik:
     - 1 fő szociálpedagógus
     - 1 fő pedagógiai tanár egyetemi diploma
     - 1 fő egészségfejlesztős és mentálhigiénikus
     - 1 fő tehetség és képességfejlesztő specializáció
     - 1 fő gyermektorna szakkollégiumi végzettség
     - 2 fő népi játék és gyermektánc vezető végzettség
2. **Nevelő-oktató munkát segítők: 10 fő**
   - 2 fő pedagógiai asszisztens
   - 8 fő dajka, ebből mindenki szakképzett dajka
3. **Egyéb alkalmazottak: 2 fő,** ők konyhai kisegítők**.**

Kerek Világ Óvodai Nevelési Programunk megvalósításához alapvetően szükséges személyi feltételek - a létszámot illetően – biztosítottak. Nevelőtestületünk minden tagja felsőfokú óvodapedagógusi képesítéssel rendelkezik. Néphagyományőrző nevelési programunkhoz szükséges speciális ismereteket önképzés útján, önköltségesen, az Örökség Népfőiskola szakmai előadásain, konferenciáin, nyári táborain, a helybeli közművelődési intézmények által szervezett tanfolyamokon, valamint a Heves Megyei Népművészeti Egyesület nyári szakmai táborain és az önszorgalomból végzett néprajzi gyűjtőmunkával szereztünk.
Tettre kész, lelkes nevelőtestületünk jellemzője az igényesség, önzetlenség és kollegialitás: senki sem őrzi féltékenyen tudását, hanem szívesen megosztja azt a másikkal. Pedagógusaink elhivatottak, tisztelik, ápolják, sőt művelik hagyományainkat, s tudásuk birtokában mindezt át tudják örökíteni.
Óvodánk jó hírnevét, ismertségét elsőrendűen az összefogással elért eredményeinknek köszönhetjük. Óvodapedagógusaink - ki-ki adottsága, érdeklődési köre szerint - specializálódtak a népművészet, népi kismesterségek különféle ágazataira, s ebbéli tudásukat folyamatosan önképzéssel állandóan gyarapítják. Büszkén említhetjük a néptáncot, népi

játékokat vezetők, a fazekasságban eredményes munkát végzők, a dramatikus játékokat irányító óvodapedagógusainkat.
A nevelőmunkát segítők és az óvoda minden dolgozója jó partner a néphagyományőrző speciális nevelőmunka végzésében, nélkülük nem lehetnénk eredményesek.

9. Óvodánk csoportszerkezete

Vegyes életkorú gyermekcsoportjaink **családokat modelleznek**, melyekben különböző korú és fejlettségi szinten álló gyermekek között az együttélés normái, szokásai megalapozódnak, természetes társas szükségleteik kielégítését segítve elő. Az óvodás gyermek tanulási folyamatáról vallott nézeteink szerint **a különböző életkorú gyermekek együtt**, egy csoportban való **nevelése sokkal hatékonyabb** a homogén csoportban történő személyiségfejlesztésnél. A kisgyermekek jellemző életkori sajátossága az utánzás, amellyel a felnőttek és nagyobb társaik viselkedését (magatartását, beszédét, mozgását stb.) másolják. Meggyőződésünk, hogy a pozitív példa nyújtására – amelyek követésére még az óvodapedagógus is ösztönöz – minden 5-6-7 éves gyermek képes.
A szülők igénye is fontos szempont. Közös álláspontunk szerint testvéreket, barátokat, ismerősöket egy csoportban helyezünk el, megkönnyítve így az óvodai beilleszkedést.
Mivel az évkör ritmikus rendje minden naptári évben ugyanaz, gyermekeink az idő múlását hagyományokká vált távlatokban élik meg, ami az óvoda nagy családjának összetartozását éreztetik meg velük.
Több népi dramatikus játék úgy lehet élvezetes az óvodások számára, hogy ha a kisebbek a nagyobbakkal együtt játszanak. A szerepek úgy kívánják, hogy legyenek főbb szereplők – ezek nyilván a nagyobb gyermekek elsősorban -, és legyenek mellékszereplők a 3-4 évesek közül.

10. Tehetséggondozás

„Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén, az átlagosat messze túlhaladó teljesítményt tud létrehozni.” (Harsányi I.)

Óvodás korban tehetségígéretekről, tehetségre irányuló hajlamaikról beszélhetünk. Adottságaik valamilyen területen az átlagosnál jobbak, és ehhez sokszor a kíváncsiságnak, és az akaratnak szokatlan erőssége társul.

A tehetséggondozás során négy célt tartunk szem előtt:

- Fejlesszük a tehetséges gyermek erős oldalát
- Erősítsük a gyermek tehetségével összefüggő gyenge területeket
- Olyan légkört alakítsunk ki a gyermek körül, amely őt elfogadja, személyiségének fejlődését segíti
- Teremtsük meg a pihenés, relaxáció lehetőségét

Mire van szüksége egy tehetséges gyermeknek?

- Lehetőségre, bátorításra, segítségnyújtásra.
- Élmény dús, elfogadó, támogató, környezet biztosítására. „szabadság és biztonság!”
- Gyermek erős oldalának fejlesztésére, a gyenge területeinek erősítésére.
- Az alul teljesítés elkerülésének segítésére.

Pedagógusaink feladatai a tehetséggondozói munka során:

- A gyermek alapos ismerete
- Rugalmas, folyamatos, kötetlen napirend biztosítása
- Sokszínű, változatos tevékenységek, játéklehetőségek biztosítása
- Az óvónő személyisége, partnerként jelenléte
- Szeretetteljes, elfogadó, biztonságos légkör biztosítása
- Sikerélmény biztosítása
- Szabad önkifejezés lehetőségének biztosítása
- A tehetséges gyerekek képességeinek fejlesztése
- A szülők, a család figyelmének felhívása
- Érzelmi stabilitást nyújtása
- Támaszt nyújtani, mellettük állni
- Együttlét, szeretet, türelem

A fejlesztő munka egyik kritikus pontja, hogy milyen életkorban kezdjük el a speciális tehetségfejlesztést. Az is gondot okozhat, ha túl korán kezdjük ezt a munkát, de az is, ha elszalasztjuk a szenzitív korszakot a speciális képességterületeken. Nehéz pontos választ adni. Véleményünk szerint ebben a korban még nem szabad „elkülöníteni” a tehetségesnek látszó gyerekeket, mert ebből sok probléma adódhat.
Az óvodáskort alapozó korszaknak tekintjük, elsősorban a megfelelő érzelmi fejlődést kell biztosítanunk a gyerekek számára azzal, hogy törődünk velük, engedjük őket szabadon játszani. Valljuk, hogy a tehetség kibontakozásának alapja a szabadság és a kultúra (környezet), amely a gyermeket körül veszi. Szabadság alatt a mindennapok nyújtotta gazdag lehetőséget értjük, kultúra alatt pedig szűkebb és tágabb értelemben vett környezetünket, a családot és az óvodát.
Mindezeket alapul véve óvodánkban a tehetséggondozás szabad légkörben történő személyiségformálással, sokoldalú képességfejlesztéssel, differenciálással, felzárkóztatással történik.
Sokoldalú képességfejlesztés folyik, mely során a testedző funkciótól kezdve a művészeti nevelésen keresztül nem utolsó sorban a személyiségformálás terén a pozitív emberi tulajdonságok fejlesztéséig számos érték ötvöződik.

11. Óvodánk kapcsolatrendszere

A **legfőbb partnernek a szülőket tekintjük**, így velük van a legszorosabb kapcsolatunk. Megbecsüljük és támogatjuk a szülői szerep fontosságát, ezért partnerként kezeljük őket. Célunk olyan bizalmi kapcsolat kiépülése, amely a gyermek fejlődése érdekében kívánatos.

Hirdetjük a nyitott óvodát, ennek értelmében természetesen lehetőséget biztosítunk a szülőknek, hogy bármikor betekintést nyerhessenek gyermekeik óvodai életébe. A családdal történő nyílt, őszinte együttműködés csak a kölcsönös bizalom talaján valósulhat meg. A szülőknek tapasztalniuk kell, hogy szeretjük gyermekeiket.
A kapcsolattartás formái: családlátogatás, befogadás, összevont szülői tájékoztató, csoportos szülői megbeszélések, fogadóórák, egyéni beszélgetések, közös rendezvények, programok – nyílt napok, jeles ünnepek és események, munkadélutánok -.
Kapcsolatok más intézményekkel, partnerekkel a Kertvárosi Óvodák Pedagógiai programjában megjelölteken túl:

- Bükki Nemzeti Park
- Egererdő Erdészeti Zrt.
- Dobó István Vármúzeum
- Tekergő Népzenekar
- Egri Csillagok Népdalkör
- Egri Hivatásos Tűzoltóparancsnokság
- Galagonya Bábszínház
- Egri Kereskedelmi, Mezőgazdasági és Vendéglátóipari Szakközépiskola Tangazdasága
- Petőfi úti Idősek Otthona

ELÉRHETŐSÉGEINK

- Honlap: wwww.egriovodak.hu
- E-mail: epresovi@freemail.hu

„A gyermek fejlődése szempontjából döntő fontosságú, hogy érezze nemcsak szeretik, hanem olyannak szeretik amilyen.”

/Hermann Alice/

Gyermekkert Tagóvoda

3300. Eger, Nagyváradi utca

TARTALOMJEGYZÉK

1. Hitvallásunk, értékeink, jövőképünk

2. Óvodánk bemutatása

2.1. Tárgyi feltételek

2.2. Személyi feltételek

3. Óvodai nevelésünk célja, alapelveink, óvodakép

4. Programunk sajátossága

5. Óvodánk hagyományai, rendezvényei, ünnepei

6. Kapcsolataink

7. Tehetséggondozás

1.Hitvallásunk, értékeink, jövőképünk

Hitvallásunk:

Óvodánk esztétikus, melegséget sugárzó, biztonságos környezetével, szeretetteljes, mindenkit elfogadó, családias légkörével, a szabad játék, a tevékenységek, a mozgás és a művészetek eszközeivel készíti fel a gyermekeket az életre.

A gyermekek érdekeit figyelembe véve, a szülők kívánságát és elégedettségét mérlegelve, alakítjuk mindennapi életünket, melyhez az itt dolgozók hivatásszeretete, a gyermekek és a szülők kölcsönös tisztelete és egymás értékeinek megbecsülése párosul.

Fontos számunkra, hogy óvodásaink kiegyensúlyozottak, vidámak és magabiztosak legyenek, akik kíváncsiak, nyitottak az őket körülvevő világra és egyéniségük megtartása mellett magabiztosan induljanak majd az iskolába.

Óvodai nevelésünk értékei – amelyek közvetítését vállaljuk:

- ☺ Tevékenységközpontúság – Élménypedagógia – Tudás – Anyanyelvi kultúra
- ☺ Szeretet – Biztonság – Összetartozás
- ☺ Viselkedés kultúra – Önfegyelem - Felelősségtudat
- ☺ Gyermekek közötti kapcsolatok ápolása, erősítése
- ☺ Inkluzivitás – Elfogadás – Tisztelet - Egymásra figyelés
- ☺ Játékosság – Differenciált bánásmód - Nyitottság
- ☺ Egészséges életmód- Környezettudatosság – Természetvédelem
- ☺ Esztétikai érzék - Esztétikai fogékonyság – Rendszeretet - Alkotóképesség kialakítása
- ☺ Hagyományaink – Városunk kulturális értékei

Jövőképünk:

Olyan óvoda megteremtése, ahol a tudatos, tervszerű pedagógiai munkánk hatására gyermekeink meleg, biztonságos egészséges környezetben:

- érzelmileg derűs - vidám
- mozgásban jól koordinált - edzett
- szabad játékban kreatív - ötletes
- esztétikumában igényes - szépet észre vevő
- környezetében az összefüggéseket meglátó
- értő - szociális készségekben együttműködő - átérző
- jól kommunikáló sokoldalú személyiséggé – válnak

2. Óvodánk bemutatása

2.1 Tárgyi feltételek:

- óvodánk 1974-ben Eger déli városrészén, csendes, nyugodt környezetben épült. 100 kisgyermek befogadására alkalmas
- családias, barátságos épületben négy óvodai csoportban neveljük a ránk bízott gyermekeket
- csoportjaink szerkezete: homogén-, részben osztott, ahová megközelítően azonos életkorú gyermekek járnak
- a csoportszerkezet alakításánál a következő szempontokat vettük figyelembe:
    - a szülők igényeinek megfelel
    - az óvodapedagógusok attitűdjéhez közel áll
    - az iskola visszajelzései pozitívak
- mind a 4 csoportszobánk világos – a célnak megfelelő nagyságú – otthonos, barátságos, esztétikus arculatot nyújt igényes felszereltsége és az óvodapedagógusok ízlésvilágát tükröző dekoráció
- minden csoportszobához saját mosdó és öltöző tartozik
- tágas, jól felszerelt, udvarral rendelkezünk, ahol, minden gyermek megtalálhatja az egyéni mozgásigényének megfelelő, biztonságos, az EU szabványnak megfelelően kialakított játék és fejlesztő eszközöket
- kiváló lehetőség nyílik minden évszakban az udvari tevékenységekre: játékra, kertészkedésre, megfigyelésekre, játékos kísérletezésekre a nevelési feladatok megvalósítására, szervezett - szabad mozgás tevékenységekre, tapasztalat és ismeretgyűjtési lehetőségekre, ünnepek, sportesemények, közös-, családi programok szervezésére, hagyományok ápolására
- a gyermekek mozgásigényének kielégítéséhez hozzájárul a fenntartó támogatásával 2011 tavaszán elkészült, jól felszerelt tornaszobánk is
- ezzel egy időben az épületet is akadály mentesítették
- a HACCP előírásainak megfelelő, jól funkcionáló – 300 adagos - főzőkonyhával rendelkezünk, amely biztosítja az egészséges táplálkozást saját óvodásaink és más óvoda számára egyaránt

2.2 Személyi feltételek

Intézményünk alkalmazotti létszáma: 19 fő

4. **Óvodapedagógus 8 fő**, ebből 1 fő tagóvoda vezető
   -5 fő rendelkezik szakvizsgával (2 főnek 2 szakvizsgája van):

    - 1 fő közoktatás vezetői szakvizsga
    - 1 fő minőségbiztosítási feladatok ellátása szakvizsga
    - 3 fő egyéni bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztő pedagógiája szakvizsga
    - 2 fő gyakorlatvezető, mentorpedagógus az iskoláskor előtti nevelés és gondozás intézményeiben szakterületen szakvizsga

5. **Nevelő-oktató munkát segítők: 5 fő**
   Ebből:
   - 1 fő pedagógiai asszisztens
   - 4 fő dajka, ebből mindenki szakképzett dajka
6. **Egyéb alkalmazottak: 6 fő**
   Ebből:
   - 2 fő szakács
   - 4 fő konyhai kisegítő
   - 1 fő élelmezésvezető
   - 2 fő részmunkaidős kisegítő

- nevelőtestületünk minden tagja lelkiismeretes, odaadó munkát végez, hogy a gyermekeink jól érezzék magukat, szívesen járjanak óvodába
- tagóvodánk sajátos arculata, nevelési pedagógiai hitvallása az óvodapedagógusok egységes szemléletében is rejlik
- lelkes nevelőtestületünk jellemzője az igényesség, az empátia és a kollegialitás
- tagjai innovatív csapatot alkotnak, tudásukat, készségeiket és képességeiket folyamatosan bővítik, továbbképzéseken vesznek részt
- a gyermekek és szülők kívánságát és elégedettségét mérlegelve, a gyermekek érdekeit figyelembe véve alakítjuk életünket, melyhez az itt dolgozók hivatásszeretete, a gyermekek és szülők tisztelete és egymás értékeinek megbecsülése párosul

3. Óvodai nevelésünk célja, alapelveink, óvodakép

Nevelésünk célja:

- a gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai differenciált nevelési folyamat eredményekén testileg, lelkileg, szociálisan és értelmileg is elérje az életkorának és képességeinek megfelelő legmagasabb szintet
- nyitott, önálló, érdeklődő és kiegyensúlyozott gyermek legyen óvodáskor végére

Pedagógiai alapelveink:

- a gyermeki személyiség tisztelete, elfogadása, a gyermeki jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása, megerősítése, mely a szereteten, bizalmon és megbecsülésen alapul
- óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó szemléletet tükröző, ennek megfelelően törekszünk a gyermek személyiségének differenciált fejlesztésével, képességeinek kibontakoztatására, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra, és az esélyegyenlőség elvének biztosítására
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga, melyet óvodánk sajátos eszközeivel kiegészít
- a családi és óvodai nevelés összehangolása érdekében partnerközpontú együttműködésre, nyitottságra törekszünk

- az óvodás életkorban a gyermek alapvető tevékenysége, létformája a szabad játék, ezért óvodai nevelésünkben is ez az alapvető tevékenységforma.
- a természeti-, és tárgyi környezet megismerése, környezettudatos magatartás megalapozása, a gyermeket körülvevő felnőttek példáján keresztül - olyan környezet biztosítása, mely igazodik szükségleteikhez, életkori és egyéni sajátosságaikhoz és érzelmi biztonságot nyújt
- minden gyermek számára biztosítanunk kell az óvodai neveléshez való egyenlő hozzáférést
- valljuk, hogy valódi tudás az, amit a gyermek maga fedez fel, és önkéntes cselekvésen keresztül tapasztal meg
- óvodánkban komplex nevelés folyik, de az anyanyelvi és esztétikai nevelés áthatja az óvodai nevelésünk egészét

Óvodaképünk:

- intézményünkben folyó nevelő-, fejlesztőmunka a gyermekek életkorához, fejlettségéhez igazodik, ez tükröződik napi- és heti rendünkben, a felkínált tevékenységi formákban, a gyermekek felé közvetített ismeretekben és műveltségtartalmakban
- minden hozzánk járó gyermeknek derűs, nyugodt, és biztonságot nyújtó légkört biztosítunk
- gyermeki személyiséget az elfogadás, tisztelet, szeretet és megbecsülés övezi
- a szülői ház nevelését – folyamatosan, naprakész kapcsolatot tartva – egészítjük ki
- óvodapedagógusaink jól képzettek, nyitottak a módszertani, pedagógiai újdonságokra
- fontosnak tartjuk az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő felnőttek személyiségét, személyes példaadását

4. Programunk tartalma, sajátossága

- a gyermeki személyisége fejlesztésének egyik leghatásosabb eszköze az anyanyelv – a jól beszélő gyermek jól tudja irányítani önmagát
- esztétikai élmények, tevékenységi lehetőségek biztosítása, amelyek által aktivizáljuk a gyermekek egyéni értelmi képességeit – észlelésüket, érzékelésüket, megfigyelésüket, emlékezetüket, gondolkodásukat, képzeletüket – gazdagítjuk ismereteiket
- mindennapi beszélgetés, beszélgető kör, mese – vers segíti a gyermekeket anyanyelvük elsajátításában
- figyelmet fordítunk a népmese világ kincseinek, a népmese által közvetített erkölcsi értékek nyújtására
- a művészetek eszközeivel – ének, zene, énekes játék, gyermektánc, rajzolás, mintázás, kézimunka, mese vers, bábozás dramatizálás – biztosítjuk a mindennapi „rácsodálkozás” élményét
- népi gyermekjátékok, együtt játszások megteremtése – hagyományápoló tevékenységek biztosítása mese találkozón való részvétel

- sajátosságunk az óvodai és megyei mesemondó találkozók megszervezése - lebonyolítása
- rajzolás-kézimunkához igényes, kiváló minőségi eszközöket biztosítunk – tehetséges gyermekeink rajzpályázatokon részt vesznek – óvodánk folyosóját ezekkel az alkotásokkal díszítjük
- a gyermekek a komplex tevékenységek során megismerik, megtapasztalják az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetüket
- nevelésünk a gyermekek alapvető tevékenységére, a szabad játékra, mozgásra, a környező világ tevékeny megismerésére, a kommunikációra, a mesére és nem utolsó sorban művészi élménynyújtásra épít, ahol az alkotás öröme is segíti a gyermekeket a sikerélmény megélésében
- óvodánkban járó gyermekeinknek életkoruknak megfelelően, mintegy „szociális anyaölben" lehetőséget teremtünk a szabad játékra és a tanulásra
- fontosnak tartjuk, hogy a gyermek elég időt kapjon a tevékenységekre, lehetősége legyen egy – egy téma többirányú megismerésére – lehetőséget kínálunk a választásra az egyes tevékenységek közül
- mindenkori kiscsoportunkban fontosnak tartjuk a szülős beszoktatás igényének megteremtését, figyelembe véve az egyéni szükségleteket
- tanév első hónapjában a kiscsoportban dolgozó óvodapedagógusok – az állandóság és az érzelmi biztonság megteremtése érdekében – gyülekezéstől, hazamenetelig együtt vannak a gyermekekkel
- az érzelmi állandóság biztosítása, a szokásrendszer megalapozása ebben az életkorban – a csoportszerkezetből adódóan – azt kívánja, hogy a folyamatos tízóraizást novemberben kezdjük el

5. Óvodánk hagyományai, rendezvényei, ünnepei

Gyermekprogramok:

- Szüreti mulatság
- Mikulás
- Óvodai Karácsony
- Farsangi mulatság
- Húsvét
- Majális
- Nagycsoportosok búcsúzása
- Gyermeknap
- Kirándulások, előadások, nyári táborozás
- Gyermekek születés-, névnapjának megünneplése
- Ünnepi megemlékezések
- Egészség napok – Egészség hetek
- Óvodai mesemondó délelőttök

- Világnapokról történő megemlékezés, programok – Takarítás, Állatok, Madarak, Fák napja, Víz világnapja, Föld napja, stb.

Rendezvények a szülőkkel:

- Játszóházak – Adventi, Kikeleti
- Játszó délutánok
- Nagycsoportosok Karácsony estje
- Óvodai fórumok, előadások, szülőcsoportos értekezletek
- Évzáró
- Kerti parti
- Gyermekkerti Vásár
- Alapítványi Jótékonysági Bál

Óvodai nyílt délelőttök:

- a leendő kiscsoportosok és Szüleik számára kötetlen lehetőséget teremtünk óvodánk megismerésére
- találkozhatnak a leendő óvodapedagógusokkal, nevelést segítő munkatársakkal
- megismerik a Pedagógiai Programot

Megyei Mesemondó Találkozó:

- 1999. óta ad helyet óvodánk a megyei szintű rendezvénynek
- lehetőséget teremtünk a mesemondók bemutatkozására
- az óvoda saját mesélője nyitja meg a programot

Alapítványunk:

- óvodánkban 1998 óta eredményesen működik, anyagi lehetőségeinket bővítve a „Gyermekkert – a Nagyváradi úti Óvodásokért Alapítvány”
- célja - az óvodás gyermekek esztétikai nevelése, környezetvédelmi ismeretek átadása, természeti környezet megismertetése, a természet szeretetére nevelés a természeti kirándulásokon – táborozáson keresztül
- nagycsoportosaink az óvodai Alapítvány támogatásával tetszőleges kirándulást szerveznek, illetve erdei táborba mehetnek
- büszkék vagyunk arra, hogy alapítványunk támogatásával, példaértékű szülői összefogással, intézményünk néhány éven belül jól használható udvari játékeszközökkel, mozgásos – kooperációs fejlesztő játékokkal gazdagodott, melyet a gyermekekkel nap, mint nap használunk

6.Kapcsolataink

A **legfőbb partnernek a szülőket tekintjük**, így velük van a legszorosabb kapcsolatunk. Kapcsolatok más intézményekkel, partnerekkel a Kertvárosi Óvodák Pedagógiai programjában megjelölteken túl:

- Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
- Egererdő Erdészeti Zrt.
- Dobó István Vármúzeum

7. Tehetséggondozás

Tehetséges az a gyermek, aki a kiváló adottságai alapján magas szintű teljesítményre képes valamilyen tevékenység területen. Az óvodai tehetséggondozás első lépése, a tehetség azonosítása, felismerése. Az óvodai tehetséggondozásban a legfontosabb feladat az elfogadó légkör, tág cselekvési szabadság, gazdag tapasztalásokra lehetőség biztosítása, a gyermek egész személyiségének harmonikus kibontása.

- a tehetséggondozás beépül a mindennapokba, hiszen azt valljuk, hogy minden gyermekben tehetséges valamely területen - ezért folyamatosan változatos tevékenységeket, élményeket biztosítunk számukra, hogy mielőbb minél több területen kibontakozhassanak / zene, kézműves tevékenységek, mese, vers, matematikai – logikai mozgás /
- a gyermekek egyéni fejlettségéhez, igényeihez, szükségleteihez, érési tempójához igazodó, differenciált személyiségfejlesztés, hátránykompenzálás és a tehetségcsírák beazonosítása jellemzi nevelőmunkánkat
- intézményünkben folyó nevelő-, fejlesztőmunka a gyermekek életkorához, fejlettségéhez igazodik, ez tükröződik napi- és heti rendünkben, a felkínált tevékenységi formákban, a gyermekek felé közvetített ismeretekben és műveltségtartalmakban
- hangsúlyt helyezünk a gyermekek spontán ötleteire – ezáltal fejlődik divergens gondolkodásmódja, kreativitása, szövegértése, kommunikációs készsége, aktív-passzív szókincse – vizuális és auditív memóriája
- a legfontosabb feladat az elfogadó légkör, tág cselekvési szabadság, gazdag tapasztalásokra lehetőség biztosítása, a gyermek egész személyiségének harmonikus kibontása

Az óvodapedagógus (felnőtt, szülő) a tehetség kibontakozását segítő tulajdonságai:

- türelem
- rugalmas gondolkodás - kreativitás
- önbizalom
- következetesség empátia - humorérzék
- a gyermek iránti tisztelet

ELÉRHETŐSÉGEINK

- Honlap: wwww.egriovodak.hu
- E-mail: nagyvaradiovi@ekvi.hu

„ ELVETETTEM A MAGOT, ÉS HOZZÁJÁRULTAM A RÜGYFAKADÁSHOZ, HOGY MINDEZZEL BEBIZONYÍTSAM:AZ ALKOTÁS ÉS KIFEJEZÉS SZÜKSÉGLETE EGYIKE AZON KÖZPONTI ELKÉPZELÉSEKNEK, AMELYEKRE PÁRATLAN PEDAGÓGIAI MEGÚJULÁS ÉPÍTHETŐ.”

(Celestin Freinet)

„NAPSÜTÉSBEN, TERMÉSZET KÖZELBEN FEDEZZÜK FEL A VILÁGOT”

Környezeti nevelés Freinet elemekkel

ZÖLD LIGET TAGÓVODA

3300. EGER, IFJÚSÁG UTCA 7-9.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés
Óvodánk bemutatása

2. Az óvodai nevelésünk célja, alapelvei

3. Óvodakép

4. A Freinet technikák, mint módszerek

5. Műhelyek szervezése

6. A Freinet – pedagógiánk által kiemelt képességek fejlesztése

7. Az óvodai élet megszervezésének elvei
Személyi feltételek
Tárgyi feltételek
Szervezeti és időkeretek
Tervezés

8. Óvodánk kapcsolatai

9. Óvodánk ünnepei, hagyományai, rendezvényei

10. Tehetséggondozás

1. BEVEZETÉS

Óvodánk bemutatása

Óvodánk, a Zöld Liget Tagóvoda, 1973-tól Eger város déli részében, zöldövezetben található, távol a főút zajától.
2018. év ősze nagy változást hozott intézményünk életében. Önkormányzati döntésre óvodánk addigi épületéből /lebontásra kerül/ átköltöztünk egy új telephelyre, számunkra kialakított épületrészbe, mely átmeneti „otthont" jelent óvodai közösségünknek az új óvodánk megépítéséig.
A jelenleg 71 férőhelyre redukált tagóvodánk továbbra is 4 csoportos. A gyermekcsoportok három csoportszobában kerültek elhelyezésre. Két csoportszoba a tagóvodában, egy pedig a központi óvodában lett kialakítva. A tagóvodában három gyermekcsoport működik, melyből kettő, közel azonos korosztály átmenetileg együtt, egy csoportszobában, a harmadik a mellette lévőben, a negyedik gyermekcsoport a központi óvodában lettek elhelyezve. Csoportjaink többnyire homogén szerkezetűek, kivéve az összevont csoport. Mindegyikhez gyermekmosdó és öltöző biztosított.
Az elmúlt időszak nagy kihívások elé állítottak bennünket, melyek megerősítették közösségünket összetartásban, szakmai hitünkben.
Óvodánk nyitott szemléletű, ahol a gyermeki értékek minél teljesebb kibontakoztatása a cél. Az értelmi képességek fejlesztése mellett nagy hangsúlyt fektetünk a sokszínű, személyiséget gazdagító érzelmi és erkölcsi nevelésre.

További célunk, hogy óvodásaink az őket körülvevő világhoz érdeklődve, megérző és improvizatív készséggel, cselekvő módon viszonyuljanak.
A csoportszobáink Freinet szellemiségének megfelelően, a lehetőségeinkhez mérten, műhelyszerű elrendezésben, természetes anyagokkal, tárgyakkal berendezett, családias hangulatot árasztanak, megfelelő számú, és sokoldalú játéktevékenységhez szükséges eszközökkel, elkülönített játékterekkel felszereltek. Játékaink, felszereléseink elsősorban a szabad önkifejezést segítik elő, ugyanakkor megtalálhatóak a gyermekek személyiségének fejlődéséhez szükséges játékok, eszközök is.

Esztétikus, gyermekméretű berendezési tárgyak segítik a gyermekek egészséges fejlődését és az egészségmegőrzését. Csoportszobáink egyediségét, barátságos hangulatát a kreatív óvónői kezek teszik teljessé.

Az óvodában folyó pedagógiai munkánk tartalmát a természet szeretete, környezetünk védelme, óvása adja. Életmódszervezésünk biztosítja, a természettel való közvetlen kapcsolat iránti igény kialakítását, valamint a környezetvédő, környezettudatos magatartás és szemlélet megalapozását.

- Sokat tartózkodunk a szabadban minden évszakban. Mindennapi tevékenységeink, a séták, természetjárások, kirándulások, erdei tábor mélyíti a természettel való közvetlen kapcsolatot.
- A komplex játszóterünk segíti a gyermekek mozgás- és játékigényének kielégítését. Megfelel a gyermekek életkori sajátosságainak, biztosítják egészségük megőrzését,

fejlődését, valamint lehetőséget nyújtanak a természetes mozgás gyakorlásában, a szabad mozgás lehetőségének megvalósításában. A napos és árnyékos terület megfelelő aránya biztosítja a folyamatos lég - és napfürdőzést. Minden udvari játékunk megfelel a gyermekek biztonságával kapcsolatban támasztott követelményeknek, eséscsillapítóval ellátottak.

- Az udvari játékidőt nagyon fontosnak tarjuk, állandóan folyamatosan bővítjük játékeszközeinket vizezős játékokkal, rollerekkel, futóbiciklikkel, homokozó játékokkal, egyéb sporteszközökkel.
- Az óvodánk tornaszobával nem rendelkezik, de a szabad mozgásra, levegőzésre az óvoda udvara és a fedett terasz ideálisnak mondható, mivel esős, sáros időben, vagy kánikulában is ki tudjuk elégíteni a gyermekek friss levegő iránti igényét.

Munkánk egyik legfontosabb kihívása, hogy minden gyermek számára megtaláljuk azt az utat, mely számára a legmegfelelőbb.

- Projektjeinket a gyermekekkel együtt tervezzük, melyet rajzos formában rögzítünk. Ötleteiket, kívánságaikat beépítjük fejlesztő tevékenységeinkbe, melyek közül szabadon választhatnak.
- A fejlesztés szempontjából nagyon fontosnak tartjuk, hogy minden tevékenység szabadon választható legyen, elvégzése örömöt, sikerélményt, újabb tapasztalatszerzést jelentsen a gyermek számára. Középpontba helyezzük a valódi cselekedtetést, felfedező ismeretszerzést, egyéni tapasztalást.
- A gyermekek egyéni sajátosságait megismerve, abból kiindulva a tevékenységekben, tevékenységek sorozatán keresztül valósítjuk meg a képességfejlesztést. Freinet gyermekközpontú pedagógiájával támogatjuk az eltérő szükségletű gyermekeket, biztosítjuk az egyéni érdeklődést, az egyéni ütem, az önállóság és önkéntesség lehetőségeit.
- Törekszünk a természetes és ökológiai környezettel való együttélés kialakítására, a társadalmi egyenlőtlenségekből adódó szociális és pedagógiai kompenzálásra, hiszen minden kisgyermeknek joga van ahhoz, hogy megkapjon minden neki legmegfelelőbb gondoskodást, nevelést.
- A nevelés széles lehetőségeit kihasználva folytatjuk munkánkat, megőrizve azokat az értékeket, melyeket az évek során kialakítottunk, természetesen figyelembe véve helyi adottságainkat, az óvodánkba járó gyerekek összetételét, családi körülményeit.

A szülők mind anyagi, mind morális, mind napi jelenlétükkel stabil hátteret biztosítanak az örömteli óvodai életünkhöz. Óvodánk és a családok szoros együttműködésben tevékenykednek a gyermekek testi igényeinek megfelelő kielégítésén, az érzelmi biztonság kialakításán, mely az egészséges intellektuális érés előfeltétele.

Továbbra is törekvésünk, hogy az oltalmazó és óvatosan irányító közreműködésünkkel oldott, befogadó, jókedvű légkörben formálódjon egy igazi és jó szociális rend, melyben minden gyermeknek képességei, életkora és beállítottsága szerint megfelelő hely és tér jut. Szeretnénk mindig az adott gyermekcsoporthoz és az egyes gyermekhez alkalmazkodni, illetve megteremteni a feltételeket egy olyan együttélési formához, melyben minden gyermek megkapja azt, amire szüksége van az egészséges fejlődéséhez, kiteljesedéséhez.

2. AZ ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA, ALAPELVEI

Nevelőmunkánkat 1993-tól a **Freinet-pedagógia** szellemében végezzük a **Hétköznapi varázslatok /Óvodai nevelés Freinet – elemekkel/** OKI minősített óvodai programja alapján, illetve a kisgyermekek nevelésében nagy hangsúlyt fektetünk környezetük megfigyelésére, megszerettetésére, megóvására - a környezetvédelemre.

Freinet rendszere tevékenységközpontú, öröm, siker és gyakorlatorientált szintézis pedagógia, amely mobil, nyitott rendszer, újabb ötleteket és módszereket is befogad, szabad kezet ad a pedagógusnak a tevékenységek, fejlesztések kidolgozására és technikák bővítésére.

A Freinet pedagógia természet – és életközeli, a gyermek és az óvodapedagógus egyéniségét tiszteli, kényszer nélkül fejlesztő és szabad önkifejezést biztosító óvodai életet körvonalaz. Tudatosan épít a gyermek önállóságára, elősegíti a benne szunnyadó képességek maximális kibontakozását.

Programunk célkitűzéseinek középpontjában olyan gyermek áll, aki a felnőttel való együttműködése során saját maga alakítja, formálja személyiségét.

Óvodai nevelésünk célja /a fent megfogalmazott szellemiség jegyében/**:**

- Az egyéni képességek, irányultságok figyelembevételével „az élet által az életre nevelni”.
- Saját belső erőit aktivizálva és jogainak teljes körű tiszteletben tartása mellett- minden gyermeket eljuttatni képességeinek maximumára.
- Színes, autonóm személyiségek nevelése - nyitottá tenni őket a világra, közelebb hozni hozzájuk a környezetük általuk is felfogható eseményeit, változásait.
- Megalapozni a tovább fejlődésükhöz szükséges képességeket, amelyek elindítják őket a szocializálódás rendkívül sok tapintatot és megértést igénylő útján.

Programunk alapelvei:

- Szabad önkifejezés.
- Életközeliség, életszerű pedagógiai helyzetek, szituációk.
- Természetközeliség.
- Kényszernélküliség.
- Személyiség egyediségének erősítése.
- A gyermek a saját tanulásának aktív részese.
- Játékközpontúság.
- A közösség segítő erejének maximális kihasználása.

Az életszervezésünk legfontosabb elemeinek értelmezése:

- *Természet-és élet közeliség*, mely biztosítja a program rugalmasságát, dinamikusságát, a helyi sajátosságokhoz, lehetőségekhez való alkalmazkodást.
- *Saját ünnepek, hagyományok* segítik és erősítik az együvé tartozás érzését, a csoportszellem fejlődését.

- *Tevékenységek egymásba fonódása, a Freinet-technikák alkalmazása* és a rugalmas heti- és napirend biztosítja a sokirányú tapasztalat és ismeretszerzést és élményfeldolgozást.
- *Játékos munka*, melynek kézzelfogható, látható eredménye sikerélményt biztosít és ezzel további tevékenységek választására, és elvégzésére motivál.
- *Szabad alkotások* biztosítják mind a pozitív, mind a negatív élmények, érzések feldolgozását, kivetítését, elősegítve a belső harmónia kialakulását.
- *Felfedező ismeretszerzés* biztosítja a saját élményű tapasztalatokon alapuló tanulás feltételeit.
- *Beszélgető-kör* biztosítja a valódi partnerkapcsolat kialakulást. Lehetőséget nyújt a helyes vita, érvelés, meggyőzés és megegyezés szabályainak gyakorlására, a kommunikációs készségek fejlődésre.
- *A gyerekekkel együtt történő tervezés és értékelés* biztosítja, hogy mind a gyerekek, mind a felnőttek céljai, vágyai teljesülhessenek. Meglétük fejleszti az alkalmazkodás képességét, más igényeinek tiszteletben tartását, és az empátiát, önmegvalósítást.
- *Napi tervek összeállítása* biztosítja a közösen kiválasztott és mindenki által elfogadott témakör egy-egy fogalmának a gyermek igényeiből, érdeklődéséből kiinduló, sokirányú feldolgozását.
- *Csoportszoba* „lehetőségszerűen" *műhelyszerű elrendezése* motiválja különböző tevékenységek elvégzését, illetve biztosítja, hogy a különféle tevékenységet végzők ne zavarják egymást. Megteremti az egyéni és mikro csoportos tevékenykedés, fejlesztés feltételeit.
- *Környezeti nevelésünk elve* az élményszerűség és a közvetlen kapcsolat a természetes környezetünkkel. Nevelési folyamatunk során figyelembe vesszük a gyermeki kíváncsiságot, érdeklődést, életkort, óvodánk és városunk sajátosságait.

Feladatunk:

- Előtérbe helyezni *a gyermekek érzéseinek, gondolatainak szabad kifejezését, a kísérletező tapogatózás,* szabad önkifejezés, szabad alkotás /rajz, vita, zenei alkotások, mozgás/ formájában, így fejlesztve kreativitásukat, nyitottságukat, önkifejezésüket, önállóságukat.
- Olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol biztosítva van a gyermek számára az *„elvonulás", „félrevonulás" lehetősége* - nyugodt körülmények között feldolgozhassa élményeit és a felé irányuló elvárásokat.
- *A természet szeretetének, a természet iránt érzett felelősségteljes gondolkodás* elmélyítése a „Zöld jeles napok" megünneplése, programjai segítségével.
- A teljes nevelési év során környezetvédő szemlélet érvényesítése, *környezetbarát óvodai környezet kialakítása* és fejlesztése.

Nevelési alapelveink:

- A környezetvédelemhez kapcsolódó szokások kialakításával a környezettudatos magatartás megalapozása - biztosítani a felfedezés örömét, a kísérletezést, a tapogatózást, a természet adta lehetőségek megismerését.

- Törekvésünk, hogy a hozzánk járó gyermekek naponta éljék meg a harmóniát önmagukkal és környezetükkel, a család és az óvoda biztonságot nyújtó együttműködésében, nyugodt, barátságos környezetben, nevelkedjenek.
- Tiszteletben tartani minden gyermek egyéniségét, érdeklődését, megteremtve ezzel mindennapjaik rugalmas, nyitott, bizalmas és empatikus légkörét, amelyben minden gyermek értelmi-, érzelmi képességei egyéni ritmusának megfelelően fejlődnek.

3. ÓVODAKÉP

- A természet közeliség, az élet közeliség, a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakítása a nevelési rendszerünk központi elemei.
- Óvodánk programjának szellemisége visszatükröződik óvodánk tárgyi adottságaiból, mind ezek a gyermekek egészséges fejlődését biztosítják.
- A gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítését, a gyermeki szükségletek kielégítését, gyermeki személyiség kibontakozását gazdag tevékenységrendszerünk és játékfeltételek megteremtésével segítjük.
- Nevelési gyakorlataink olyan feladatok teljesítésére összpontosítanak, amelyek segítségével a gyermekek megtanulnak eligazodni környezetükben, tevékenykedni, beszélni, együttműködni.

4. A FREINET TECHNIKÁK, MINT MÓDSZEREK

Az eddig megfogalmazottak érvényesítését a különböző *Freinet technikák* alkalmazásával segítjük elő. Ezek különböző típusú, komplex tevékenységek, melyek színesítik, változatosabbá teszik az óvoda, a csoport életét.
A technikák egyszerre módszerek és eszközök.
A technikák jellemzője, hogy rendkívül komplexek. A napi tevékenységek során a különböző technikák különböző arányban kerülnek elő.
***A módszer lényege*:** a passzív befogadás minimálisra csökkentése.
A magyarázat, szemléltetés, bemutatás elenyésző, helyette a gyermeki alkotást, a természetes kísérletező tapogatózást helyezi előtérbe.

Az óvodai élet tevékenységformái céljait és feladatait az alábbi ***Freinet technikák*** beépítésével valósítjuk meg:

- ***A szabad önkifejezés technikái***
  - **szabad rajz és vizuális alkotások**

Cél: vizuális műveltség megalapozása és fejlesztése

Az óvodapedagógus feladatai /az alapprogramban megfogalmazott feladatokon túl/:

- Alakítson ki egy helyet "műhelyt", ahol a gyermekek bármikor - a nap bármely szakában - kedvük szerint tevékenykedhetnek.
- Nyújtson ismeretet az eszközök használatához.
- Teremtsen lehetőséget a műalkotások, népi mesterfogások megismertetésére.
- Készítsen munkakártyákat egy-egy vizuális technikához.

- **szabad beszélgetés, vita -** a kötetlen gondolatok cseréje

Cél: beszélő környezet kialakítása

Az óvodapedagógus feladatai:

- Teremtsen biztonságos, meghitt, barátságos, egymást elfogadó és megbecsülő, nyílt légkört.
- Az önkifejezés gyakorlása, egymás kölcsönös meghallgatása, közösségi értékek erősítése érdekében ösztönözze a gyermekeket arra, hogy a hozzájuk közelálló, őket foglalkoztató témákról, egyénileg és közösen átélt élményekről saját szintjüknek, ismeretüknek, nyelvi kifejezőkészségüknek megfelelően meséljenek.
- Ennek érdekében naponta szervezzen beszélgető kört, - amelynek lényege a kötetlen gondolatok cseréje legyen.
- Tolerálja a különbözőséget, találja meg minden gyermekhez az utat, hiszen más odafigyelést kíván a visszahúzódó, vagy álladóan szerepelni vágyó gyermek.
- Beszélje meg a gyermekekkel a napi, a heti feladatokat, munkakártyákat, egyéni vállalásokat.

A beszélgető kör a Freinet csoport életének elengedhetetlen része.

Jellemzői:

- Nap, mint nap visszatérő, a tervezés, az értékelés fóruma.
- A beszélgető körnek mindenhol, mindig megvannak a jellemző hagyományai, rítusai.
- Van felépítése, vannak korlátai, szabályai, melyeket az adott csoport közösen alakít ki és fogad el, tart illetve tartat be.
- Minden óvodapedagógus, minden csoport saját magának alakítja ki ennek az összetett technikának a működéséhez szükséges feltételeket (hely, idő, időtartam, motiváció, hagyományok, rítusok).

A vita, mint szellemi küzdelem, a nagyobbak életében van jelen. Alapfeltétele a nyílt légkör, a közösen kialakított szabályok, szokások, melyek erősítik, segítik a közösségben a toleráns, elfogadó magatartás fejlődését.

A szabad fogalmazás a gyermek egyik legösztönösebb alkotótevékenysége. Kitárulkozhat, megmutathatja önmagát versein, meséin, történetein keresztül. A szabad fogalmazás lehetőséget biztosít ahhoz, hogy a teremtő képzelet játékait a szavakon keresztül formába önthesse, kivetíthesse. Ezeket az improvizatív alkotásokat lejegyezzük, illusztráljuk, saját mesekönyvek készülnek belőlük, melyek újra és újra elővehetők, elmesélhetők, átélhetők és, ha akarjuk szabadon tovább is szőhetők.

Ezáltal az egyéni alkotások közösségi alkotásokká válnak, melyek közös rítusok, hagyományok kialakulásához vezetnek. Egy-egy alkotás azáltal, hogy megörökítjük, és változatos formában beépítjük a csoport életébe az egyénnek, mint kitalálónak sikerélményt, az alkotás örömének érzését biztosítja és önbizalmat ad.

- **zenei alkotások**

Cél: a gyerekek tapasztalatot szerezzenek, zenei élményhez jussanak, ezáltal képesek legyenek improvizációra, hangok, ritmusok önálló létrehozására.

Az óvodapedagógus feladatai /az alapprogramban megfogalmazott feladatokon túl/:

- A gyermekekkel és a szülőkkel közösen gyűjtsön a hangszerkészítéshez alapanyagot, és készítsen hangszereket.
- Olyan zenei összeállítást készítsen, amely hatékonyan motiválja a gyermekeket a szabad mozgásra, a szabad zenei önkifejezésre.
- Az óvodapedagógus alakítson ki alkotókedvű zenesarkot, biztosítson gyermekméretű hangszereket.
- Jól kiválasztott zenei és mozgásanyaggal kerüljön közeli kapcsolatba a gyerek nap, mint nap.

- **mozgásos önkifejezések**

Cél: a gyermekek mozgásigényének kielégítése

Az óvodapedagógus feladatai /az alapprogramban megfogalmazott feladatokon túl/

- A lehetőségeknek megfelelően igyekezzen minél több sétát, kirándulást beiktatni a gyermekek óvodai életébe.
- Mozgásos élmények biztosításával önálló tapasztalatokat szereztessen. Alakítsa ki az "Én képes vagyok rá!" érzését.

- **színpadi kifejezés**

Cél: az irodalmi érdeklődés felkeltése, szemléletmódjának, világképének formálása.

Az óvodapedagógus feladatai /az alapprogramban megfogalmazott feladatokon túl/:

- A feltételek megteremtése és biztosítása a tervezéstől a kivitelezésig.
- A szabad önkifejezéshez szükséges eszközök biztosítása: bábparaván, bábok, ruhák, fátylak, színpadi kellékek, ezek közös elkészítésének lehetőségét, kazettákat, könyveket, minden szükséges anyagot.
- A csoport napjait úgy szervezze, hogy minden nap jelen legyen a színpadi kifejezés.
- Kuckók, sarkok kialakításával inspirálja a gyermekeket változatos tevékenységekre.

- ***kommunikációs technikák***

Cél: a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve, a szabad önkifejezés maximális biztosítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A helyi adottságok, lehetőségek felkutatása, kapcsolattartási formák megteremtése.
- Teremtsen életszerű helyzetet, biztosítson önálló választási lehetőséget.
- Találja meg a legmegfelelőbb technikákat, aktívan kapcsolja be a gyermekeket az ismeretszerzésbe, más életformák megismertetésébe.
- Biztosítson lehetőséget egyszerű nyomdai technikák alkalmazására: mese, állat, növény, szám, betűnyomda, fénymásoló, számítógép, nyomtató stb.
- Ösztönözze a gyermekeket egyéni elképzeléseik megvalósítására, önálló alkotásra.

- ***Technikák a környezet tanulmányozására***

Cél: a fenntartható fejlődés érdekében a gyermekekben a természetet és az életet tisztelő környezettudatos magatartásforma kialakítása. Élményszerű kapcsolat létrehozása szűkebb és tágabb természetes környezetünkkel a családi kultúra és a néphagyományok értékeivel.

Környezeti nevelésünk további céljai

- A gyermekek, az óvodánk dolgozói és a szülők érzékennyé válása a helyi és a globális környezeti problémákra.
- Szemléletváltozás a családok természet és környezet iránti, valamint életvitelbeli magatartásában.
- A gyermekek környezet- és természetóvó,- tisztelő szokásainak, magatartásának alakulása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Kísérletező tapogatózás során, a környezet tevékeny megismerésére biztosítson alkalmat, időt, helyet és eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat – és ismeretszerzés, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Szokások és a tárgyi kultúra értékeinek megszerettetése, védelme által.
- Programunkhoz olyan eszközöket keressen, amelyek ezt a hömpölygő, kutató, tapasztalatszerző és sokrétű elmélyítési folyamatot segítik.
- Törekedjen szakmai ismeretének bővítésére, tudásának állandó gyarapítására – keressen önképzési, továbbképzési lehetőségeket szakmai innovációja érdekében. Cél: Zöld óvodává válás.

Tartalmi megvalósulás:

- **csoport kirándulások**
  - Rendszeres (évenként, évszakonként ismétlődő) kirándulásaink - Szilvásvárad, Felsőtárkány, Síkfőkút.
  - időszakosan szervezett kirándulások
  - Segítik megfigyelni - évszakváltozásokat, az élő környezetet,

- ***Technikák a tanítás individualizálására***
  - **dokumentáció**

Óvodai életünk megszervezésének feltételei a tervek, a dokumentáció.

- Csoportnapló
- Egyéni fejlődési napló
- Az *„Élet-könyv”* kötetlen, játékos, esztétikus formában tartalmazza az elmúlt eseményeket, az elkészült alkotásokat.
- *A munkakártyák* a feladatokat rajzos formában közvetíti a gyermekek felé. Jelöli a folyamatot, az egymásra épülést.

- ***A szervezés és a szövetkezeti élet technikái***

Cél: a különböző munkák helyeinek megszervezése

Az óvodapedagógus feladatai:

- A helyi adottságokat feltérképezve alakítson ki műhelysarkokat a gyermekek érdeklődésének, változó tevékenységének és életkori sajátosságainak, megfelelően.
- Az eszközbővítést folyamatosan végezze, építsen a gyermekek kreativitására.

Tartalmi megvalósítás:

A Freinet csoportokra leginkább **a műhelyszerű elrendezés** a jellemző. Minden típusú tevékenységhez külön kisebb-nagyobb kuckókat, zugokat, meghitt sarkokat biztosítunk, ahol minden szükséges alapanyag, szerszám, eszköz, motiváló, esztétikus elrendezésben, elérhető helyen van.

Meglévő műhelysarkok: Beszélgető kör - mesesarok - színházsarok - természetsarok.

5. MŰHELYEK SZERVEZÉSE

A képességfejlesztés a különböző állandó és ideiglenes *műhelyekben folyó tevékenységek* megszervezésével valósul meg. Ezek a műhelyek a Kertvárosi Óvodák Pedagógiai Programjában „Az óvodai élet tevékenységformái” szerint működnek.

Állandó műhelyek

„**Életfa**” (külső világ tevékeny megismerése)

„**Mozdulat**” (mozgás)

„**Mese – mese - mátka, Teátrum, Én, Te, Ő= mi**” (mesélés, verselés)

„**Zene-bona**” (ének, zene, énekes játék)

„**Szín-kép-forma**” (rajzolás, mintázás, kézi munka)

Az állandó műhelyek mellett az aktualitásoknak, ünnepeknek a gyerekek érdeklődésének megfelelően egyéb, időszakos műhelyek feltételeit is kialakítjuk, biztosítjuk.

A műhelyekben az óvodapedagógusok által tudatosan tervezett tevékenységek a gyerekek részéről szabadon választhatók, kivéve a mozdulat műhelyben heti legalább egy alkalommal kötött formában szervezett mozgás.

6. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Személyi feltételek

A nevelőtestületünk profilja: 8 fő óvodapedagógus, melyből 1 fő a tagintézmény - vezető. A nevelőmunkát 1 fő pedagógiai asszisztens, és 4 fő OKJ-s szakképesítéssel rendelkező dajka segíti. Egy fő kisegítő alkalmazott a gyermekek napi étkezési ellátását biztosítja.
A nevelőtestület valamennyi tagja felsőfokú, vagy főiskolai végzettségű, 2 fő szakvizsgával (vezető óvodapedagógusi; mentor pedagógusi) rendelkezik.
Testületünk tagjai nagyfokú empátiával, türelemmel, szeretettel végzik feladataikat. Elhivatott képviselői az óvónői pályának, nyitottak, mindenre érzékenyen reagálók, a korszerű pedagógiai kezdeményezések iránt érdeklődőek.

Tárgyi feltételek

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete nagymértékben segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának alakulását.
Óvodánk jelenleg részben rendelkezik a pedagógiai programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.
Az óvodánk épületét, játszóudvarát, berendezését oly módon alakítottuk ki, hogy szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, egészségét. Lehetővé tesszük a gyermekek mozgás- és játékigényének kielégítését.
Azokat a tárgyakat, amelyeket a gyermekek használnak, számukra hozzáférhető módon és a gyermekek biztonságát figyelembe véve helyezzük el.
Az óvodánk megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvodai dolgozóknak és lehetőséget teremtenek a szülők fogadására.
Az óvodánk összességében hagyományos eszközökkel és bútorzattal rendelkezik. Az utóbbi években a csoportszobai bútorainkat fenntartói, de többnyire alapítványi pénzből felújítottuk.

Szervezeti és időkeretek

A csoportok megszervezése

Helyi adottságaink alapján szervezhető osztott, vagy részben osztott csoport is.

Programunk hatékonyságát nem a csoportok szervezeti kerete határozza meg, hanem az óvónők felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, empátiája, helyzetfelismerése, azaz egész egyénisége.

Az osztott életkor nem jelenti a gyermekek homogén fejlettségi szintjét. Feladatunk, hogy az azonos életkor alapján szervezett csoportban az egyéni fejlettségi szintnek megfelelően tervezzük és szervezzük meg a gyermekek mindennapi életét.

A kialakult helyzetünk által indukált csoportszervezést a következő évben beiratkozó gyermekek életkori aránya és az optimális csoportelosztás fogja meghatározni.

Tervezés

"A szabadság kiapadhatatlan forrása a felfedezéseknek, amikor elősegítik a szabad szárnyalást, gazdagodik a világ."

(Simon de Beauvoir gondolatai Freinet sikereinek okáról)

A TERVEZÉS VÁZLATOS ÖSSZEFOGLALÁSA

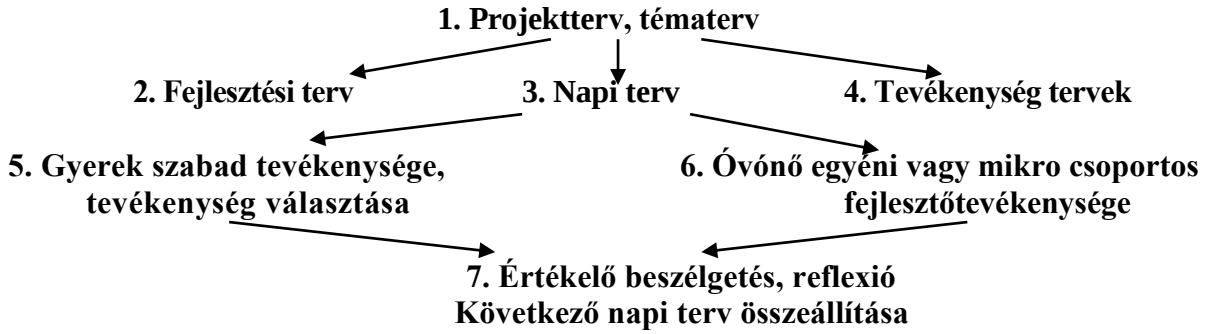

Csoportéletünk ritmusát, a feldolgozott témaegységeket, projekteket a természet és az évszakok változásai, az egyes ünnepkörök, jeles zöld napok, a gyermekek ötletei, érdeklődésük tárgya tagolják. Olyan tevékenységeket biztosítunk, amelyek során a gyermek rácsodálkozhat a természet szépségeire, összhangjára, tapasztalhatja a kölcsönös előnyöket, s maga is tehet azért, hogy kellemes környezetben éljen.

7. ÓVODÁNK KAPCSOLATAI

A kapcsolattartási formáink, módszereink alkalmazkodnak a feladatokhoz, a szükségletekhez és a helyi sajátosságokhoz.

A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvodánk nyitott és kezdeményező. *Célunk,* hogy az együttműködés legyen pozitív, fejlesztő hatású, rendszeres.

Az óvoda és a család

- A nyitottság biztosítása, nyílt napok szervezése.
- Közös rendezvények szervezése /a szülői munkaközösség bevonásával/.
- Szülői fórumok szervezése / rendezvény pszichológus, orvos, stb. meghívásával/.
- A hagyományos szülői értekezletek megújítása, szülői esték, beszélgető körök szervezése /a témaválasztásba bevonni a szülőket, kölcsönös párbeszéd javítása, információcsere megvalósulása, egyenrangú kapcsolatfelvétel, szülőcsoportos beszélgetések /.
- Lehetőségek teremtése közös tevékenységekre /sütés-főzés, ünnepség megszervezése, stb./.
- A nagyszülők bevonása a mindennapi óvodai életünkbe a sokoldalú ismeretszerzés érdekében.
- Közös munka és játékbemutatók, játékdélutánok szervezése.
- Kulturális és sportnapok szervezése.

Kapcsolatok más intézménnyel ***/a Kertvárosi Óvodák Pedagógiai programjában megjelölteken túl/***

Célunk: Állandó kapcsolattartás erősítése, az intézmények programjainak látogatása, közös pályázatokon, projektekben való részvétel.

- **Bükki Nemzeti Park –** kirándulások, programok látogatása, madárgyűrűzés, pályázatokon való részvétel – *cél:* természet növény és állatvilágának megismerése; a természet óvásának, védelmének erősítése, természet szeretetére nevelés.
- **Agria Terra Egyesület –** óvodai rendezvényen való részvétel, bemutatók – *cél:* közelebb hozzuk a gyerekeket az egzotikus állatokhoz, eloszlassuk a velük szemben kialakult félelmeket és tévhiteket.
- **Dobó István Vármúzeum –** rendezvényeken való részvétel; meghívás saját óvodai rendezvényünkre; vár foglalkozások, műhelymunkák; pályázatok; látogatás – *cél:* városunk történelmének, nevezetességeinek megismertetése.
- **Freinet szellemű pedagógiával foglalkozó óvodák és csoportok –** kölcsönös látogatás, levelezés, csomagküldés – *cél:* tapasztalatcsere, új módszerek, technikák megismerése.
- **Eger Hivatásos Tűzoltó parancsnokság, Egri Tűzoltó Múzeum, Eger Mentőállomás, Eger Rendőrkapitányság –** látogatások az intézményekbe, óvodai rendezvényeken való meghívás **–** *cél:* ismerkedés az intézményekben folyó munkával.
- **Magyar Vöröskereszt Heves Megyei Szervezete** – bemutató, gyermekeknek előadás, interaktív játék – *cél:* elsősegélynyújtás megismerése, egészséges életmódra nevelés.
- **Egri Kereskedelmi, Mezőgazdasági, Vendéglátó ipari Szakközép-, Szakiskola és Kollégium –** tanműhelyekbe látogatás – *cél:* foglalkozások megismerése, gyakorlati tapasztalatszerzés.
- **Márai Központ –** rendezvény látogatása, közös foglalkozások, műhelymunkák – *cél:* közös élmény és tapasztalatszerzés; nevelési feladataink sokoldalúbb, színesebb megvalósítása.
- **Egyéb Civilszervezetek –** közös programok szervezése /városi, városrészi – Mobilitás hete/ - *cél:* a Zöld Napok közös megünneplése, természettudatos életmódra nevelés.

8. ÓVODÁNK ÜNNEPEI, HAGYOMÁNYAI, RENDEZVÉNYEK

Óvodai szinten

Ünnepek, néphagyományokhoz kapcsolódó ünnepek jeles napok

- Őszi ünnepkörök: szüret.
- Téli ünnepkörök: Márton – nap, Mikulás, karácsony, farsang.
- Tavaszi ünnepkörök: húsvét, pünkösd szokásai, hagyományai.

Egyéb ünnepek, rendezvények

- *Zöld Napok*

  - **Takarítási világnap** /Szeptember 20./
    Cél: A természeti környezet tisztaságának megóvása
    Feladat: A környezetszennyezés növényre, állatra, emberre gyakorolt ökológiai hatásának megértetése.

  - **Európai Autómentes Nap** /Szeptember 22./
    Cél: Az autóhasználat mérséklésével a környezetre gyakorolt hatás csökkentése.

    Feladat: A légszennyezettség lehetséges mérséklése saját „eszközökkel", a mozgás szerepe – kapcsolódás az egészségtudatos magatartáshoz.

  - **Állatok világnapja** /Október 4./
    Cél: A bolygón él; állatfajok védelme, veszélyeztetettségének mérséklése, kipusztulásának megállítása, a táplálkozási lánc fenntartása.

    Feladat: Az ember – állat – növény hármas egységének megértetése, a biológiai sokszínűség szépségének felismertetése. Annak bemutatása, hogy az ember tevékenysége által válik állat és növény veszélyeztetetté.

  - **Kenyér világnapja** /Október 16./
    Cél: Bemutatni a világ legfontosabb élelmezési cikkének – az életfontosságú ásványi anyagokat tartalmazó, fontos energiaforrásnak –, a kenyérnek a jelentőségét.

    Feladat: a pékek áldozatos munkájának és a kenyér jelentőségének bemutatása.

  - **Víz világnapja** /Március 22./
    Cél: A vízkészlet védelme és a fenntartható gazdálkodás – a vízgazdálkodás a gazdasági termelés és a szociális jólét alapja.

    Feladat: Annak tudatosítása, hogy a vízzel gazdálkodni kell, mert nem áll korlátlan mennyiségben rendelkezésre.

  - **Föld napja** /Április 22./
    Cél: A bolygó környezeti állapotromlásának megállítása.

    Feladat: Annak tudatosítása, hogy tevékenyen részt kell vállalni a bolygómentésben egyénnek és közösségnek egyaránt. (Mit tehet az óvodás?)

  - **Madarak és fák napja** /Május 10./
    Cél: Erdő, mező, pusztulásának megállítása, famentés, a madarak természetes élőhelyének megóvása.

Feladat: Az erdő, a fák védelmének, a bolygó „tüdejének” megóvása fontosságának tudatosítása, a madarak ökológiai szerepének megismertetése.

- *Nemzeti ünnep* - Március 15. Október 23.
- *Anyák napja*
- *Évzáró*
- *Nagyok ballagása*

Csoportszinten

- Születésnapok, névnapok
- Apák napja
- Az óvónők által kiválasztott, a fejlődést elősegítő tevékenységek körét bővítő helyi és óvodai adottságokhoz, lehetőségekhez alkalmazkodó egyéb világnapok, néphagyományok.

10. TEHETSÉGGONDOZÁS

„Minden gyermekben megvan a cselekvési vágy és a világmindenség megismerésének igénye, csak a kibontakoztatását kell segíteni.”

(Maria Montessori)

A nevelésünk középpontjában a gyermek áll, és az őt körülvevő környezet. Pedagógiánk célja a gyermeki személyiség szabad kibontakozása.

A gyerek a lehetőségeknek olyan terére vágyik, ahol:

- a benne szunnyadó adottságokat optimálisan kibontakoztathatja;
- a bizalom és a biztonság kellemes légköre veszi körül;
- választ kaphat kérdéseire, szorongásaira, a felnőttek odafigyelnek rá;
- egy gyerekekből és felnőttekből álló együttműködő közösség tagja lehet;
- joga van a kezdeményezésre, a tevékenységek egyéni és közösségi megszervezésére;
- lehetősége van kutatásra és kísérletezésre;
- természetes lelkesedése és dinamizmusa megerősítést kap;
- ébren tartják a jobb megértéshez vezető kíváncsiságát;
- támogatják azon erőfeszítését, hogy megtalálja helyét a közvetlen környezetében, ha kell, annak átalakításával;
- a való világgal, az élő kultúrával találkozik, és maga is a kultúra létrehozójává válik;
- mindezt a kritikus nyitottság légköre veszi körül.

Valljuk:

- Minden gyermek individuum, csak rá jellemző genetikai struktúrával, csak rá jellemző tulajdonságokkal, képességekkel, pszichikus sajátosságokkal.
- Még nem kialakult, hanem fejlődő személyiség, így életkoronként, életkori szakaszonként másmilyen.

- Minden életkorban az egyedi sajátosságok mellett egy sor életkori jellemzővel is rendelkeznek.
- A veleszületett adottságokra a tanulás, a nevelés következményeként épülnek rá a különböző képességek és személyiségvonások.
- A fejlődő egyén életének gazdagsága a környezettel való kapcsolatainak sokrétűségétől és intenzitásától függ. Ezért figyelünk azokra a gyerekekre, akik valamilyen tevékenységben kiemelkednek kortársaik közül.

Nevelőtestületünk – a differenciálás, egyéni bánásmód mellett –fontosnak tartja a tehetséggondozást. „Minden gyerek egyedi, megismételhetetlen csoda". Minden gyerek tehetséges, csak meg kell találni miben.

Célunk: a kiemelkedő képességű, kreatív gyermekek felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése. Segítséget adni, hogy a gyermekek találják meg saját helyüket, fedezzék fel tehetségüket, amivel érdemes átélni, megélni változó, felgyorsuló világunkat.

Az óvodai tehetséggondozás a tehetség-ígéretek megtalálásával kezdődik, majd a fejlesztés egyénre szabott módjaival folytatódik. A tehetség – ígéretek felfedezése és fejlesztése igazi kihívás az óvodapedagógus számára.

Óvodánkban tehetséggondozó program nem működik, de fejlesztés igen. Alkalmasak vagyunk a gyermekek erős motiváltságát, kreativitását, átlagon felüli képességeit észrevenni. A tehetséggondozással kapcsolatban gazdag szakirodalommal rendelkezünk, tájékozódunk szakmai fórumokon, továbbképzéseken vettünk részt, ismerkedtünk óvodai tehetséggondozói programokkal, gyakorlati tapasztalatcseréket folytattunk.

Fontosnak tartjuk, hogy megtaláljuk a gyermekek egyediségéhez vezető utat, amelyek biztosítják a gyermek személyiségéhez alkalmazkodó előre jutást, fejlődést a közös játék során.
Óvodapedagógiai munkánk során:

- a kiválóan kreatív, tehetségígéretes gyermekek saját csoportjukban élik óvodás életüket;
- elsősorban játszanak, azzal foglalkoznak, amivel akarnak, szeretnek;
- a projekt módszert felhasználva a gyermekek egyéni érdeklődésére, aktivitására építünk;
- a kreativitást fejlesztő feladatokat, a többletismereteket a mindennapi cselekvéses helyzetekbe építjük be,
- a gyerekek szabadon dönthetnek, hogy részt vesznek-e a felkínált tevékenységben /természetesen ezek a foglalkozások is játékosak/;
- ezek a tanulásos helyzetek nyitottak, bármikor elérhetőek, de a kilépés lehetősége is biztosított a gyermekek számára;
- szerepünk ebben, hogy észrevegyük, támogassuk, és komplex ismeretekhez jutassuk a gyermekeket, hagyjuk kalandozni a tudomány világában.

Feladataink:

- A gyermek személyiségének figyelembe vételével átlagon felüli adottságaik, kreativitásuk, motivációjuk felfedezése.

- Érzelmi biztonságot nyújtó, elfogadó, támogató, személyiségük fejlődését segítő környezet biztosítása.
- Személyiségük optimális fejlesztése, önmagukhoz mérten tehetségük kibontakoztatása.
- Kreatív, óvónői személyiség.
- Szülők bevonása, segítése, az együttműködés erősítése.
- Lehetőségek megkeresése a tehetség gondozására - tudnia kell, hogy a beazonosítás után hova küldjük tovább a gyereket.
- Újszerű módszerekkel, egyénre szabott technikákkal foglalkozni a gyerekekkel, ennek érdekében módszertani kultúránk folyamatos fejlesztése.
- A gyermek együttműködésének, társas kapcsolatainak, kommunikációjának fejlesztése.
- Gyermekek kreativitásának minél jobb kibontakozásához olyan gazdag kelléktár biztosítása, melyből bátran és bőven válogathatnak tevékenységeik során.
- Tovább fejlődésük segítése, erős oldalukat erősítése, gyenge területeik (melyek a fejlődését megnehezítik) egyensúlyba hozása.
- Az egyéni képességekhez igazodó tevékenységtartalmak kimunkálása.

ELÉRHETŐSÉGEINK

- Honlap: wwww.egriovodak.hu
- E-mail: koztarsasagovi@ekvi.hu